အမရပူရမြို့

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ

၏

ဘာသာရေးပြဿနာများ

အဖြေနှင့်

စစ်တပ်တရားတော်

နယူးဘားမားပိဋ္ဋကပုံနှိပ်တိုက်၊ အမရပူရမြို့။

အမရပူရမြို့

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ

၏

ဘာသာရေးပြဿနာများ

အဖြေနှင့်

စစ်တပ်တရားတော်

နယူးဘားမားပိဋကပုံနှိပ်တိုက်၊ အမရပူရမြို့။

စစ်တပ်တရားတော်

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ		စာမျက်နှာ
စစ်တပ်၌ တရားဟောရခြင်းအကြောင်း	....	၉၉
ရှေးသူတော်ကောင်းများနှင့် စစ်တပ်	....	၁၀၅
စစ်တပ်နှင့် သာသနာကို လေးစားပုံ	....	၁၁၄
စစ်သားများ၏ ကိုယ်ကျင့်	....	၁၁၆
ဗလိနတ်စာမေးခွန်း	....	၁၂၆

ဘာသာရေးပြဿနာများ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၁။ ဘာသာရေးအခြေခံ အခန်း

အချီ ဂါဒီယန် သတင်းစာ အယ်ဒီတာဟောင်း ဖြစ်သော ဒကာ စိန်ဝင်း၏ထံမှ မေးလျှောက်အပ်သော ဘာသာရေးရာ ပြဿနာတို့သည် ပိဋကတ် တရားတော်မှာ ရှိသည့်အတိုင်း ချက်ခြင်း နက်နဲကြသည် မဟုတ်ပါ၊ သို့သော် ဘုရားဟောတော်မူသောကြောင့်ဟု အကြောင်းပြရုံဖြင့် ထိုအဖြေကို ယခုခေတ် လူအများစုက ကျေကျေနပ်နပ် လက်ခံလိုကြမည် မဟုတ်သောကြောင့် ဘုရားဟောတော်မူရ ပညတ်တော်မူရခြင်း၏ အကြောင်းကိုပါ သဘောပေါက်ကြဖို့ရန် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဘာသာရေး အခြေခံကို အကျဉ်းမျှ ပြပါဦးမည်။

အဝိဇ္ဇာ တဏှာ အရင်းခံ "ဝိဇ္ဇာ" ဟု ခေါ်သော ဉာဏ်သည် သိစရာ ဟူသမျှကို သိတတ်၏၊ ထိုဝိဇ္ဇာ၏ ပြောင်းပြန်တရားကို "အဝိဇ္ဇာ" ဟု ခေါ်၏၊ "မောဟ" ဟုလည်း ခေါ်၏၊ ထို အဝိဇ္ဇာဟု ခေါ်အပ်သော မောဟသည် သိစရာ ဟူသမျှကို မသိတတ်ရုံတွင်မက ဝိဇ္ဇာဉာဏ်ကိုပင် ဆန့်ကျင်

ဘာသာရေးဆိုင်ရာ စာပေခွင့်ပြုချက်
အမှတ် (၆၂၅၆)

ကာဗ်းလွှတ်ခွင့်အမှတ် (၀၂၀၄၀)

နိဒါန်း

ဂါဒီယန်သတင်းစာ အယ်ဒီတာဟောင်း
ဦးစိန်ဝင်း လျှောက်ထားချက်

ဆရာတော် အရှင်မြတ်ဘုရား ...

ဘုရားတပည့်တော်သည် မိရိုးဖလာ ဗုဒ္ဓဘာသာအဖြစ်ဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဟု ဆိုရသော်လည်း လောကီစီးပွားရေးတွင် စိတ်ဝင်စား နေရသောကြောင့် ဘာသာရေးကို ဂရုတစိုက် မလေ့လာခဲ့မိပါ၊ မကြာမီကသော် စီးပွားရေး၌ စိတ်ရောကိုယ်ပါ လွတ်လပ်ခွင့် ရနေသောကြောင့် ဒုလ္လဘရဟန်းပြုချင်စိတ် ဖြစ်လာပါသည်၊ ထိုအခါ တပည့်တော်၏ မိတ်ဆွေတစ်ယောက်က ညွှန်ပြသောကြောင့် ရန်ကုန်မြို့ ကျောက်ကုန်း မဟာဗောဓိကျောင်းတိုက်၌ ရဟန်းပြုခွင့် ရပါသည်။

ထိုသို့အခွင့်ရ၍ ရဟန်းပြုပြီးနောက် ထိုမဟာဗောဓိကျောင်းတိုက်၌ စာချဘုန်းတော်ကြီးများက ဝိနည်းတော်ကို သင်ပြတော်မူယင်း ဆရာတော်ဘုရား၏ ကျမ်းစာများကိုလည်း ကြည့်ရှုဖို့ရန် ညွှန်ပြကြသောကြောင့် ဆရာတော်ဘုရား၏ ဘာသာရေးကျမ်းစာများကို ကြည့်ရှုရပါသည်၊ ထိုသို့ ကြည့်ရှုယင်းပင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် လူအများကိုလည်း မိမိကဲ့သို့ ဘာသာရေး၌ လေ့လာစေလိုသော ဆန္ဒဖြစ်ရပါသည်။

အကြောင်းမှာ— ဘာသာရေးကို အတိအကျ ပြတ်ပြတ်သားသား နားမလည်သည့်အတွက် နေ့စဉ် ဒါန သီလမှု၌ ဖြစ်စေ, တစ်ရံတစ်ခါ ဒါန သီလ ဘာဝနာမှု၌ ဖြစ်စေ အကျိုးပြုသင့်သလောက် မပြုနိုင်ခြင်း, တချို့ဘာသာရေးတို့မှာ ငွေအကုန်မများသင့်ဘဲ များနေခြင်း, များသင့်၍ များပြန်လျှင်လည်း ငွေကုန်သလောက် အကျိုးမရသည့်အပြင် ဘာသာကို ပြုရာမရောက်ဘဲ ဖျက်ဆီးရာ ရောက်နေခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ယခုမေးလျှောက်မည့်ပြဿနာများသည် ဆရာတော်ဘုရား၏ ကျမ်းစာတို့၌ ဟိုနေရာ သည်နေရာမှာ အများအားဖြင့် ပါပြီးဖြစ်ပါသော်လည်း ထိုကျမ်းစာများကို လူအများ ကြည့်မိမည် မထင်ပါ၊ ထို့ကြောင့် တပည့်တော်သိသလို အများကိုလည်း သိစေလိုသဖြင့် ပြဿနာများကို ရှိသေစွာ လျှောက်ထားပါသည် ဘုရား။

ဘုရားတပည့်တော်
ဒါယကာစိန်ဝင်း
၁၉-၅-၆၄

ဆရာတော်၏ ပဋိညာဉ်

ဒကာစိန်ဝင်း....

ဘုန်းကြီးမှာ နေ့စဉ် အလုပ်မှန်မှန် ရှိနေသောကြောင့် လည်းကောင်း, မိမိ၏ ဂရုတစိုက် ပြုလုပ်ရသော အလုပ်များ၌(ကျမ်းစာမဖြစ်ဘဲ)ပြီးပြီးပျောက်ပျောက်ဖြစ်မည်ကို မလိုလားသောကြောင့်လည်းကောင်း, အဝေးက ရဟန်း ရှင် လူတို့၏ မေးလျှောက်သမျှကို အတိုချုပ်မျှ ဖြေလိုက်ပြီးလျှင် နောက်ထပ်လည်း မမေးဖို့ရန် တောင်းပန်ရပါသည်၊ ဒကာစိန်ဝင်း၏ ပြဿနာများကား တစ်ယောက်အတွက်သာမက, ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အားလုံးအတွက် အခြေခံသိထိုက်သော အချက်များ ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း, အများ သိဖို့ရန် သတင်းစာထဲ၌ ထည့်လို့, စာအုပ်ဖြစ်တန်လျှင် ဖြစ်စေလိုပါသည် ဟု လျှောက်သောကြောင့်လည်းကောင်း နေ့စဉ်အလုပ်တချို့ကို ရပ်နား၍ အဖြေကို လေးလေးစားစား ရေးသားပါသည်။

သတိ။ ။ဤအဖြေများအတိုင်း လိုက်နာနိုင်သူတို့သည် မလိုက်နာနိုင်သူများနှင့် ဘာသာရေး အငြင်းပွား၍ အကုသိုလ်မများစေဘဲ တွေ့ကြုံရသော ဘာသာရေးကိစ္စတို့၌ သင့်တော်အောင် ရှုစားကြဖို့ရန် အထူးသတိပေးပါသည်။

အရှင် ဇနကာဘိဝံသ
မဟာဂန္ဓာရုံကျောင်းတိုက်, အမရပူရမြို့၊
ပထမဝါဆိုလ, ၁၃၂၆-ခုနှစ်။

အမှာ—

"ဘာသာရေးပြဿနာမေးခွန်း"များ၏ အဆုံး လက်ယာဘက် အစွန်းတွင် ပါရှိသော ဂဏန်းများဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ အဖြေပါရှိသည့် စာမျက်နှာနံပါတ်ကို ညွှန်ပြပါသည်။

ဘာသာရေး ပြဿနာများ

မာတိကာ

၁-ဘာသာရေးအခြေခံ အခန်း — ၁-၁၄

ဒါနနှင့် စပ်သော မေးခွန်းများ

၁။ ဒါန သီလ ဘာဝနာ-ဟူသော ကုသိုလ်ရေးသုံးပါးတွင် မည်သည်က လောကုတ္တရာ အကျိုးပေး အကောင်းဆုံးပါနည်း။ — — — (၁၅)

၂။ အလှူဒါန ပေးကမ်းစွန့်ကြဲရာ၌ (က) တိရစ္ဆာန်များအား ကျွေးမွေးပေးကမ်းခြင်း, (ခ) လူသတ္တဝါတို့အား ကျွေးမွေး ပေးကမ်းခြင်းနှင့် (ဂ) ရဟန်းသံဃာတို့အား လှူဒါန်းခြင်းတို့သည် အကျိုးပေးရာ၌ မည်သို့ ကွာခြားပါသနည်း။ (၂၁)

၃။ အလှူဒါနကြောင့် အကျိုးပေးရာ၌ (က) လှူဖွယ်ဝတ္ထု၏ တန်ဖိုး, (ခ) အ လှူပွဲ၏ ကြီးကျယ်ခမ်းနားမှု, (ဂ) အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်အတွက် အသူပစ္စည်း၏ အသုံးဝင်မှု, (ဃ) ဒါနရှင် ၏ စေတနာအစရှိသည်တို့တွင် မည်သည့်အပေါ်၌ မူတည်၍ အကျိုးပေးပါသနည်း။ (၂၃)

၄။ အလှူဒါန၌ပြုရာ၌ ပုဗ္ဗ, မုဉ္စ, ပရ-ဟူသော စေတနာ သုံးတန်တွင် တစ်ပါးပါး, သို့မဟုတ် အားလုံး ချွတ်ယွင်းခဲ့သော် အကျိုးပေးရာ၌ မည်သို့ ထူးခြားပါသနည်း။ (၃၂)

၅။ ရဟန်းသံဃာတို့အား လှူဒါန်းရာတွင် သိက္ခာသမာဓိ ပြည့်စုံ၍ ဝါတော်အကြီးဆုံးဖြစ်သော ကျောင်းထိုင်ဆရာတော်ကြီးအား လှူဒါန်းခြင်းနှင့် ထိုကျောင်းရှိ သံဃာအား လှူဒါန်းခြင်းတို့တွင် မည်သည့်လှူဒါန်းခြင်းက ပိုမို၍ မြတ်ပါသနည်း။ (၃၂)

၆။ အောက်ပါ ပစ္စည်းအိုကို ရဟန်းသံဃာတော်တို့အား လှူအပ်ပါသလား, မည်ကဲ့သို့ လှူမှ ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်နှင့် ညီညွတ်ပါသနည်း။

(က) ရွှေ, ငွေ, ရတနာ၊
(ခ) ကျောင်း, လယ်ယာ၊
(ဂ) အရက်၊
(ဃ) ဓား, လှံ, လက်နက်။ (၃၃)

၇။ အောက်ပါပစ္စည်းတို့ကို မွန်းလွဲချိန်၌ ရဟန်းသံဃာတို့အား ကပ်လှူနိုင်ပါသလား။

(က) အဖျော်ရည်, ယမကာ, ဘိလပ်ရည်၊
(ခ) သစ်သီး, မုန့်သေတ္တာ, ငါးသေတ္တာ၊
(ဂ) နောက်နေ့စားရန် ဆွမ်း, ဟင်း၊
(ဃ) ဆွမ်းဆန်, ဆီ, ဆား, ငါးပိ, ငါးခြောက်၊ (၃၉-၄၀)
(င) မကျန်းမာလျှင် သုံးစွဲရသော စားဆေး, လိမ်းဆေး, သောက်ဆေး။ (၃၁)

၈။ ရဟန်းသံဃာတော်တို့အား အောက်ပါပစ္စည်းများ လှူနိုင်ပါသလား။

(က) ငွေထုတ်ချက်လက်မှတ်, ငွေလွှဲစာ, တံဆိပ်ခေါင်း၊
(ခ) ထီလက်မှတ်, ငွေစုလက်မှတ်, အသက်အာမခံစာချုပ်၊
(ဂ) စာတိုက်မှ မန်နီအော်ဒါနှင့် ပို့လှူသောငွေ။ (၄၂-၄၃)

အထွေထွေကောင်းမှုနှင့်စပ်သော မေးခွန်းများ

၁။ (က) ရုပ်ပွားတော်များ, စေတီများကို ပူဇော်ကန်တော့ရာ၌ မည်ကဲ့သို့ အာရုံပြုရပါမည်နည်း။
(ခ) တန်ခိုးကြီးသော ဘုရားကို တကူးတက သွားရောက်ဖူးမြော်ခြင်းနှင့် အိမ်တွင် ကိုးကွယ်ထားသော ရုပ်ပွားတော်ကို ဖူးမြော်ခြင်းတို့တွင် မည်သည့် ဖူးမြော်ခြင်းက ပို၍ အကျိုးရှိပါသနည်း။ (၄၄)

၂။ ယခုခေတ် ရဟန်းသံဃာတော်များနှင့် ရတနာသုံးပါးတွင် ပါဝင်သော သံဃာတော်များသည် မည်သို့ ထူးခြားပါသနည်း။ (၄၆)

၃။ (က) ဘုရားပွဲ ကျင်းပခြင်းကြောင့် မည်သို့ အကျိုးရှိပါသနည်း။
(ခ) ထိုဘုရားပွဲ ကျင်းပခြင်း အစဉ်အလာသည် မည်သည့် လက်ထက်မှ ဆင်းသက်လာပါသနည်း။ (၄၇)

၄။ (က) ဘုန်းကြီးပျံကို ကြီးကျယ်ခမ်းနားစွာ ကျင်းပခြင်းကြောင့် အကျိုးမည်သို့ ရှိပါသနည်း။
(ခ) (မဟာဂန္ဓာရုံစာပေ)

(ခ) ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူစဉ်က တပည့်သားသာဝကများနှင့် ဒကာ ဒကာမတို့ မည်ကဲ့သို့ ပူဇော်ခဲ့ကြပါသနည်း။ (၄၈)

၅။ (က) ရှင်ပြုရာ၌ ရှင်လောင်းလှည့်ကာ ရှင်ပြုပွဲ အခမ်းအနားဖြင့် ရှင်ပြုခြင်း, ဘုန်းကြီးကျောင်း၌ ခေါင်းတုံးရိတ်မှ သင်္ကန်းဝတ်မှုပြု၍ ရှင်ပြုခြင်း ၂-မျိုးဝယ် ကုသိုလ်အကျိုး မည်သို့ ထူးပါသနည်း။

(ခ) သားတော် ရာဟုလာ မည်ကဲ့သို့ ရှင်ပြုပါသနည်း၊

(ဂ) ရှင်လောင်းလှည့်ခြင်း အစဉ်အလာသည် မည်သည့်ခေတ်က ဖြစ်ပေါ်လာပါသနည်း။ (၅၀)

၆။ သင်္ကန်းပရိက္ခရာဖိုးမျှ မရှိ, အခမ်းအနားလည်း မလုပ်နိုင်သော မိဘသည် သားကို မည်ကဲ့သို့ ရှင်ပြုနိုင်ပါသနည်း။ (၅၁)

၇။ ရှင်ပြုပေးရာ၌ ကလေး၏ မည်သည့်အရွယ်တွင် ရှင်ပြုပေးနိုင်ပါသနည်း။ (၅၂)

၈။ ဥပုသ်သီလဆောက်တည်ရာ၌ လပြည့်, လကွယ်နေ့များတွင် ဆောက်တည်ခြင်းသည် အခြားသော နေ့များ၌ ဆောက်တည်ခြင်းထက် အကျိုးများပါသလား။ (၅၄)

၉။ သီလယူရာ၌ ရဟန်းသံဃာတော်ထံမှာ ယူခြင်း, ဘုရားဆင်းတုတော်ရှေ့တွင် ယူခြင်း, မိမိဘာသာ ယူခြင်းတို့သည် မည်သို့ ထူးခြားပါသနည်း။ (၅၆)

၁၀။ သီလဆောက်တည်ရာ၌ သီလယူရိုးဖြစ်သော ပါဠိအပိုဒ်များကို ရွတ်ဆိုမှ သီလရပါသလား။ (၅၇)

၁၁။ တစ်ခါသီလယူထားလျှင် နောက်နေ့၌ သီလမယူဘဲ ဆက်၍ ဥပုသ်စောင့်နိုင်ပါသလား။ (၅၈)

အကုသိုလ်နှင့်စပ်သော မေးခွန်းများ

၁။ ဘုန်းကြီးကျောင်းဝင်း, ဘုရားယင်ပြင်တော်တို့၌ ဖိနပ်စီးလျှင် မည်သို့ အပြစ်ရှိပါသနည်း၊ မိဗ္ဗိသာရမင်း၏ ခြေဖဝါးကို ခေါင်းခွဲခံရခြင်းသည် မည်သည့် အကြောင်းကြောင့်ပါနည်း။ (၆၀)

၂။ သိမ်အတွင်းသို့ ဒါယိကာမများ ဝင်နိုင်ပါသလား၊ မဝင်ရဟု တားမြစ်ထားပါလျက် ဝင်လျှင် မည်သို့ အပြစ်ရှိပါသနည်း။ (၆၄)

၃။ ဘုန်းကြီးကျောင်းဝင်း, သို့မဟုတ် ဘုရားကျောင်းအတွင်း၌ ရှိကြသော စရပ်, တန်ဆောင်း, ကျောင်းတို့ ယ် လူဝတ်ကြောင်များ နေနိုင်ပါသလား။ (၆၅)

၄။ (က) ဈေးမှ သားငါးကို ဝယ်ယူ စားသောက်ခြင်း၊

(ခ) အလှူလုပ်ရန် သားငါးကို ကြိုတင်၍ မှာထားခြင်း၊

(ဂ) မိမိအတွက် သတ်၍ ချက်ပေးသော အသားဟင်းကို သိလျက် စားခြင်းတို့ကြောင့် ပါဏာတိပါတကံ ထိုက်ပါသလား။ (၆၇-၈)

၅။ မိမိကြောင့် သူတစ်ပါး အသက်သေတိုင်း ပါဏာတိပါတကံ ထိုက်ပါသလား။ (၆၈)

၆။ ပါဏာတိပါတကံ ကျူးလွန်ရာဝယ် လူသတ်ခြင်း, ဆင်သတ်ခြင်းနှင့် ပုရွက်ဆိတ်သတ်ခြင်းတို့၌ မည်သို့ အပြစ်ထူးခြားပါသနည်း။ (၇၀)

ရဟန်းတော်များ၏ ဝိနည်းသိက္ခာနှင့် စပ်သော မေးခွန်းများ

၁။ ရဟန်းတော်များသည် မိမိ၏ ပစ္စည်းလေးပါး ဒကာ ဒကာမ မဟုတ်သော သူ၏ အိမ်သို့ ဝင်၍ ဆွမ်းစသော ပစ္စည်းကို အလှူခံနိုင်ပါသလား။ (၇၂)

၂။ မိမိအား လှူလိုက်သော ပစ္စည်းကို "ဒီဟာ မကြိုက်ဘူး, ဟိုဟာ ပေးပါ" ဟု ရဟန်းတော်များ ပြောကောင်းပါသလား။ (၇၂)

၃။ မိမိအား လှူချင်လာအောင် ဆွယ်တရား, ဝါဒဖြန့်တရား ဟောကောင်းပါသလား။ (၇၃)

၄။ ရဟန်းတို့သည် တရားသဖြင့် မိမိပိုင်သော ပစ္စည်းကို အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်တို့အား လှူနိုင် ပေးနိုင်ပါသလား။

(က) ကျောင်းတိုက်ရှိ သံဃာအားလုံး၊
(ခ) မိမိလိုလားသော ရဟန်း သာမဏေတစ်ပါးပါး၊
(ဂ) ကျောင်းသား (ကပ္ပိယ, ဝေယျာဝစ္စပြုသူ)၊
(ဃ) မိဘ ဆွေမျိုး၊
(င) လူ့ဘဝက ဇနီး, သား သမီး၊
(စ) ပစ္စည်းလေးပါး ဒကာ-ဒကာမ။
(ဆ) ပစ္စည်းလေးပါး ဒကာ-ဒကာမ မဟုတ်သူ လူများ။ (၇၄-၇၆)

၅။ ဘုန်းတော်ကြီး (ရဟန်း သာမဏေအားလုံး)က မပေး

ကောင်းသူအား ပေး၍ ပစ္စည်းရစေသော် ဒကာ ဒကာမတို့မှာ မည်သို့ အပြစ်ရှိပါသနည်း။

၆။ ရဟန်းတော်များသည် လူနေရပ်ကွက် လူနေအိမ်တွင် အခန်းငှား၍ နေနိုင်ပါသလား။

၇။ ဆွမ်းခံလာသော ရဟန်းတော်သည် အိမ်ရှေ့၌ လူမတွေ့လျှင် လူရှိရာ အိမ်အတွင်းသို့ ဝင်နိုင်ပါသလား။ (၇၈)

၈။ ရဟန်းတော်များသည် ဒကာ-ဒကာမတို့ကို ခေါ်ဆောင်၍ ခရီးအတူ သွားနိုင်ပါသလား။ (၇၉)

၉။ ရဟန်းတော်များသည် ဈေးသို့ သွား၍ ဈေးဝယ်နိုင်ပါသလား၊ ငွေမကိုင်ဘဲ မိမိအလိုရှိရာ ပစ္စည်းကို ရွေးချယ်၍ ဒကာကို ငွေချေစေခြင်း, ငွေယူမလာဘဲ အကြွေးဝယ်ခြင်း စသည်တို့ကို ပြုလုပ်နိုင်ပါသလား။ (၇၉-၈၀)

၁၀။ ရဟန်းတော်များသည် မိမိမှာ ရှိသော ပစ္စည်းကို လူပုဂ္ဂိုလ်နှင့်လည်းကောင်း, ရဟန်း သာမဏေတို့နှင့်လည်းကောင်း ပစ္စည်းချင်း လဲကောင်းပါသလား။ (၈၀)

၁၁။ ရဟန်းတော်သည် လူဝတ်ကြောင်များ၏ သား သမီး ကလေးများကို ပွေ့ချီကောင်းပါသလား။ (၈၁)

၁၂။ ရဟန်းတော်သည် ဒကာ-ဒကာမနှင့် ထိုသူများ၏ သား သမီး အိမ်ထောင်ရေးတွင် စေ့စပ်ကြောင်းလမ်းပေးခြင်း, အိမ်ထောင်ကွဲရာတွင် အသိသက်သေအဖြစ် ပါဝင်ခြင်းများ ပြုနိုင်ပါသလား။ (၈၃)

၁၃။ ရဟန်းတော်များသည် ကျောင်းကန် ဘုရားတွင် လည်းကောင်း, လမ်း၌ ခရီးသွား မော်တော်ယာဉ်များကို ရပ်စေ၍လည်းကောင်း အလှူခံနိုင်ပါသလား။ (ဂ၃)

၁၄။ ရဟန်းတော်များသည် အောက်ပါ ပွဲလမ်းသဘင်များကို ကြည့်နိုင်ပါအလား၊ ကြည့်လျှင် မည်သို့ အပြစ်သင့်ပါသနည်း။

(က) ဘောပွဲ, လက်ဝှေ့ပွဲ, လှေပြိုင်ပွဲ, လှည်းပြိုင်ပွဲ, ကြက်ပွဲ, နွားပွဲ, အလေးမပြိုင်ပွဲ၊
(ခ) မယ်—မောင်ရွေးပွဲ, ဖက်ရှင်ပြိုင်ပွဲ၊
(ဂ) ပန်းချီပြပွဲ, စာပေပြပွဲ၊
(ဃ) ရုပ်သေး, ဇာတ်, ရုပ်ရှင်၊
(င) နိုင်ငံရေးတရားပွဲ။ (ဂ၄)

၁၅။ ရဟန်းတော်များ ဖဲရိုက်ခြင်း, အရက်သောက်ခြင်း ပြုပါက မည်သို့ အပြစ်ရှိပါသနည်း။ (ဂ၅)

၁၆။ လူဝတ်ကြောင်က ရဟန်းအား သာမန်အခါတွင် ရိုက်နှက်ခြင်း, အရက်မူး၍ ရမ်းကားနေသောအခါတွင် ရိုက်နှက်ခြင်း၌ အပြစ်မည်သို့ ရှိပါသနည်း။ (ဂ၅)

၁၇။ ဝိနည်းထုံးစံအရ သိမ်တွင် ရဟန်းခံသူ မဟုတ်သော အယောင်ဆောင် ရဟန်းမှာ မည်သို့အပြစ်ရှိပါသနည်း။ (ဂ၆)

၁၈။ (က) ပကာသနိယကံ အပြုခံရသော ရဟန်း, အယောင်

ဆောင် ရဟန်း, ပါရာဇိကကျပြီးသော ရဟန်းတို့ မည်သို့ ကွာခြားပါသနည်း။
(ခ) ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ရဟန်းတော်အစစ် ထင်၍ လှူဒါန်းလျှင် မည်သို့ အကျိုးရှိပါသနည်း။
(ဂ) ရဟန်းတော်အစစ် မဟုတ်မှန်း သိလျက်နှင့် လှူဒါန်းလျှင် မည်သို့ အပြစ်ရှိပါသနည်း။ (ဂ၇-ဂဂ)
အောင်ခြင်းဂါထာတော် .... (၉၉)

နိဂုံးအခန်း

၁။ ရတနာအစစ် .... (ဂဂ)
၂။ ဗုဒ္ဓရတနာ .... (ဂဂ)
၃။ ဗုဒ္ဓကြောင့် သုခရပုံ .... (ဂ၉)
၄။ ဓမ္မရတနာ .... (ဂ၉)
၅။ အထက်တန်း ဓမ္မ .... (၉၀)
၆။ တဏှာနည်းအောင် ပြုလုပ် .... (၉၁)
၇။ သံဃာရတနာ .... (၉၂)
၈။ ဘာသာရေး အတုနှင့် အစစ် .... (၉၄)
၉။ တံ့နေအောင် ကြိုးစား.... .... (၉၆)

ဘက် ပြုလုပ်၍ မသိအောင် ကာကွယ် ဖုံးအုပ်ထားသေး၏၊ တဏှာကို "လောဘ" ဟုလည်းကောင်း၊ "ရာဂ" ဟုလည်းကောင်း ခေါ်၏၊ ထိုတဏှာ (လောဘ ရာဂ)သည် လိုချင်ကတတ်၊ မက်မောတတ်၊ သာယာတတ်၏၊ ထိုအဝိဇ္ဇာ တဏှာဟူသော တရား ၂ ပါးသည် သတ္တဝါတိုင်းဝယ် (သစ်ပင် ရေသောက်မြစ် ကဲ့သို့) အခြေခံအဖြစ်ဖြင့် ငြိတွယ် ကိန်းဝပ်လျက် မပြတ် တည်ရှိနေ၏၊ ထို့ကြောင့်ပင် ဘုန်းကြီးတို့တတွေသည် အဝိဇ္ဇာဖုံးကွယ်မှုကို ခံနေရသဖြင့် သိသင့်သော အရာတွေကို မသိကြရ၊ မဟုတ်မမှန်တာတွေကိုပင် အမှန်ထင်လျက် တဏှာဖြင့် တပ်မက် ခင်မင် လိုချင်တွယ်တာ၍ သာယာ နှစ်သက်နေကြလေသည်။

သန္ဓေတည်စဥ် အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဘုန်းကြီးတို့၏ ဤဘဝ၌ ပထမဆုံး စိတ်ဖြစ်ရာ အချိန်အခါသည် ဘာလောက်မျှ မကြာပါ၊ တစ်စက္ကန့် အချိန်ကို ကုဋေများစွာ စိတ်လျှင် တစ်စိတ်လောက်သာ ကြာပါသည်၊ ထိုအချိန်ကလေးဝယ် စိတ်ကလေးတစ်ခု (စိတ်နှင့်အတူ ဖြစ်လေ့ရှိသော) စေတသိတ်ကလေးတွေ ၃၃ ခုနှင့် ရုပ်ကလာပ်စည်း ၃ ခုမျှ စတည်မိကြပါသည်၊ ထိုသို့ စိတ် စေတသိက် ရုပ်အစုတို့၏ စတည်မှုကို "သန္ဓေတည်ခြင်း" ဟု ခေါ်ပါသည်။

ပါဠိလို "ပဋိသန္ဓိ"မှ သန္ဓိကိုယူ၍ "သန္ဓေ"ဟု ခေါ်ခြင်းဖြစ်သည်။ [ပဋိသန္ဓိ—ရှေ့ဘဝအပြတ်တွင် နောက်ထပ် ဆက်စပ်၍ ဖြစ်သောတရားစု။] ထိုသန္ဓေတည်စ "ပထမစိတ် စေတသိက် ရုပ်

ကလာပ်အစု" ဟူသော ခန္ဓာကိုယ်ကလေးကို အကောင်းဆုံး မှန်ပြောင်းကို တပ်၍ ကြည့်သော်လည်း မျက်စိဖြင့် မြင်နိုင်သေးသည် မဟုတ်ပါ၊ ဘုန်းကြီးတို့၏ ဤဘဝ၌ စတည်ခဲ့ရာ ရုပ် ခန္ဓာ (စိတ် စေတသိက် ဟူသော) နာမ်ခန္ဓာသည် ဤမျှလောက် သေးငယ်သော်လည်း ထိုရုပ် နာမ် ခန္ဓာကိုယ်ကလေး၌ အဝိဇ္ဇာခေတ် တဏှာခေတ်ကား အဆက်မပြတ်ဘဲ ပါမြဲ ပါလျက် ရှိပါသည်။

အဝိဇ္ဇာ တဏှာတို့ သတ္တဝါပြုပုံ ဤ ပြခဲ့သောနည်းဖြင့် သန္ဓေ တည်ပြီးသော သတ္တဝါကလေးသည် တစ်စက္ကန့် အချိန်ကို ကုဋေများစွာ စိတ်လျှင် သန္ဓေတည်ချိန်မှစ၍ ၁၇ စိတ်လောက် ကြာသောအချိန်မှာ ခေတ်အဖြစ်ဖြင့် ပါခဲ့သော တဏှာသည် မိမိ၏ ကိုယ်ခန္ဓာကလေးကို နှစ်သက် တွယ်တာမှု သတ္တိပြကာ (အဝိဇ္ဇာနှင့်အတူ) ဖြစ်လာလေတော့၏၊ ဤခန္ဓာကိုယ်သည် အို နာ သေရေး ဒုက္ခဘေးတို့နှင့်တကွ ဒုက္ခမျိုးစုံ ပေးမည့် ခန္ဓာကိုယ်ဖြစ်ရကား စင်စစ် နှစ်သက် တွယ်တာ ချစ်ခင်စရာ မကောင်းပါချေ၊ သို့သော် ထိုအပြစ်တွေကို အဝိဇ္ဇာက မမြင်နိုင်အောင် ဖုံးကွယ်ထားသောကြောင့်(မျက်စိကန်း တစ္ဆေမကြောက် သကဲ့သို့) တဏှာက မကြောက်ဘဲ ယနေ့တိုင်အောင် မိမိကိုယ်ကို အချစ်ဆုံးအဖြစ်ဖြင့် ချစ်၍ နေလေသည်။ [နတ္ထိ အတ္တသမံ ပေမံ- မိမိကိုယ်နှင့် တန်းတူသော ချစ်စရာသည် ကမ္ဘာလောက၌ မရှိ၊ သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ် ပါဠိတော်, ဒေဝတာသံယုတ်။]

ဖွားမြင်ပြီးသောအခါ သစ္စာပြပုံ

ဖွားမြင်ပြီးစ အခါ၌ များစွာသော သတ္တဝါတို့သည် အဝိဇ္ဇာ၏ ဖုံးကွယ်မှုကြောင့် ဘာတစ်ခုကိုမျှ အမှန်အတိုင်း မသိကြချေ၊ အမှန်အတိုင်း မသိကြသော်လည်း တဏှာ၏ ဇောာင့်တမှုကြောင့် တစ်စုံတစ်ခုကို စားလို သောက်လိုသော သဘောမှာ (မည်သူမျှ သင်၍မပေးရဘဲ) အလိုလို ပေါ်လာ၏၊ ရက်ကလေး အနည်းငယ်ရလျှင် မိမိကို ယုယ ပိုက်ထွေး၍ နို့ချိုတိုက်ကျွေးသော မိခင်ကို (မည်သူမျှ မသင်ပေးရဘဲ) တဏှာဖြင့် ချစ်ခင်လာ၏၊ လသားအရွယ် ရောက်၍ မျက်စိဖြင့် မြင်တတ်, နားဖြင့် ကြားတတ်လာသောအခါ ယုယုယယနှင့် ချော့ကြ မြူကြသည်ကို တဏှာဖြင့် သာယာကြလေတော့သည်၊ ဤသို့လျှင် နွားကလေး၌ ပေါက်၍လာသော ဦးချိုသည် နွားကလေး ကြီးလေ ဦးချိုရှည်လေ ဖြစ်သကဲ့သို့ သတ္တဝါတိုင်း၌ ခုတ်ခံပါနေသော တဏှာသည် သန္တေတည်စမှ စ၍ အထင်အရှား ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ရာ သတ္တဝါကြီးလေ တဏှာလောဘ ကြီးလေပင် ဖြစ်ချေတော့၏။

ထိုအကြောင်း ၂ ပါးကြောင့် မကောင်းတရား တိုးပုံ

သတ္တဝါတို့၏ ခန္ဓာ အစဉ်၌ လောဘ ဒေါသ မာန ဣဿာ မစ္ဆရိယ ဒိဋ္ဌိ တို့သည် အလွန်ဆိုးဆိုးရွားရွား ဖြစ်တတ်သော တရားများတည်း၊ ထိုတရား အားလုံးပင် အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာကို အရင်းခံ၍ ဖြစ်တတ်ကြ၏။

ရှင်းပြပါဦးမည်—

(၁) အပြစ်ကို မမြင်နိုင်သော အဝိဇ္ဇာ, မိမိကိုယ်ကို ချစ်ခင်သော တဏှာကြောင့် မိမိ၏ တိုးတက်သာယာရေးကို မျှော်တွေးကာ ရူပါရုံ သဒ္ဒါရုံစသော ကာမဂုဏ် အာရုံများကို လိုချင်သော လောဘဖြစ်ရ၏။

(၂) လိုချင်တိုင်း မရလျှင် ဒေါသ ဖြစ်ရ၏။

(၃) လိုချင်တိုင်း ရပြန်လျှင် ခံစားသော လောဘအပြင် ထပ်၍ လိုချင်သော လောဘနှင့် စိတ်ကြီးဝင်သော မာနလည်း ဖြစ်တတ်၏။

(၄) ထိုကဲ့သို့ လိုချင်စရာကောင်းသော လောကီအာရုံ ကာမဂုဏ် စည်းစိမ်တွေကို အပြိုင်အဆိုင် ရှာနေကြရာဝယ် ကိုယ့်ထက်သာနေသူကို (သို့မဟုတ် သာဖို့ရန် အလားအလာ ရှိသူကို) မနာလိုသော ဣဿာ ဖြစ်တတ်၏။

(၅) မိမိကဲ့သို့ သုံးစွဲနိုင်အောင် မဝေခြမ်းနိုင်သော(ဝန်တိုသော) မစ္ဆရိယလည်း ဖြစ်တတ်၏။

(၆) အဝိဇ္ဇာ၏ အပြစ်ကို မမြင်အောင် ဖုံးကွယ်မှုနှင့် တဏှာ၏ မိမိကိုယ်ကို ခင်မင်မှုကြောင့် မိမိ၏ ရုပ်နာမ်အစုတွင် ရုပ်တစ်ခုခုကို ဖြစ်စေ, နာမ်တစ်ခုခုကို ဖြစ်စေ အကောင်အထည်ဟု ထင်ကာ မပျက်နိုင်ဘဲ ခိုင်မြဲသော အတ္တဟု အယူမှားသော ဒိဋ္ဌိလည်း ဖြစ်ကြရ၏၊ ဤ အတ္တဒိဋ္ဌိကို အခြေခံ၍ ယခုခေတ် ဖြစ်ရိုး ဒိဋ္ဌိအမျိုးမျိုးလည်း ဖြစ်ကြရလေသည်။

ဤနည်းအားဖြင့် အဝိဇ္ဇာတဏှာဟူသော အကြောင်း ၂-ပါး ကြောင့် မကောင်းတရားတွေ ခန္ဓာကိုယ်၌ တိုးပွားလျက်ရှိရကား ထိုမကောင်းတရားစုကြောင့်ပင် မကောင်းသော ကိုယ်မှု နှုတ်မှု တွေကို ပြုမိကာ အပါယ် ၄-ပါး၌ ဖြစ်ကြရ, ကောင်းသော ဘဝ ၌လည်း မကောင်းဒုက္ခတွေကို တွေ့ကြရလေသည်။

အမြစ်ပြတ်မှ အဖြစ် ရပ်မည် အဝိဇ္ဇာ တဏှာ အကြောင်း ၂-ပါးကြောင့် လောဘ ဒေါသ စသော မကောင်းတရားတွေ သာဖြစ်ကြရသည် မဟုတ်သေး၊ ရောက်လေရာ ဘဝဝယ် ပညာရှိသူတော်ကောင်းတို့နှင့် တွေ့၍ ထိုသူတို့၏ အဆုံးအမကို နာယူသောကြောင့် အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာကို အရင်းခံ၍ ဒါန သီလ ဘာဝနာစသော အကောင်းတရားများလည်း ဖြစ်တတ်ကြပေသည်၊ ထိုဒါန သီလ ဘာဝနာတို့ကြောင့် လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအမျိုးမျိုး ဖြစ်ပြန်ရာဝယ် လောဘ ဒေါသ မာန်မာနနှင့် ဣဿာ မစ္ဆရိယ ဒိဋ္ဌိစသော ကရားဆိုးတို့လည်း ပွားတိုးပြန်၏၊ ထို တရားဆိုးတွေကြောင့် မကောင်းသော ကိုယ်မှု နှုတ်မှု စိတ်မှုတို့ကို ပြုမိပြန်ရာ ငရဲ တိရစ္ဆာန် ပြိတ္တာ အသုရကာယ်ဟူသော အပါယ် ၄-ပါး၌ ထိုက်သလို ဖြစ်ကြရပြန်၏၊ ဤနည်းအားဖြင့် အဝိဇ္ဇာ တဏှာဟူသော အမြစ် မပြတ်သေးသမျှ သံသရာဝယ် အဖြစ်မရပ် သေးဘဲ အဝိဇ္ဇာကုန်ခန်း၍ ရဟန္တာဖြစ်မှသာ သံသရာ၌ အဖြစ် ရပ်နိုင်ပေသည်။ [သံ–ရှေးရှေး ရုပ်နာမ်ချုပ်ပြီးလျှင် နောက်နောက် ရုပ်နာမ် ဆက်စပ်လျက် + သာရ - ဖြစ်ခြင်း၊ ဤသို့ ဖြစ်ခြင်းကို ပါဠိလို သံသာရ, မြန်မာလို သံသရာဟု ခေါ်သည်။]

အဝိဇ္ဇာ တဏှာ အထူ အပါးကွဲပုံ အဝိဇ္ဇာကို မောဟ, တဏှာကို လောဘဟု ခေါ်၏၊ ထိုလောဘ မောဟနှင့် ဒေါသတို့ သည် မြူမှုန်များနှင့် တူကုန်၏၊ ပညာရှိ သူတော်ကောင်းတို့၏ အဆုံးအမကြောင့် ရရှိသော အသိဉာဏ်သည် မျက်စိနှင့် တူ၏၊ ပကတိမျက်စိ၌ မြူမှုန်တွေ ကပ်ဝင်လျက်ရှိရာ ထိုမြူမှုန်တို့ များနေလျှင် မျက်စိအမြင်လည်း ညံ့၍ ထိုမြူမှုန် နည်းပါးလေ အမြင်ကောင်းလေ ဖြစ်၏၊ ထို့အတူ ဉာဏ်မျက်စိ၌ လောဘ ဒေါသ မောဟဟူသော မြူ(သလာ)တွေ များလေ ဉာဏ် အမြင် မသန့်ရှင်းလေ ဖြစ်၍ မြူသလာ နည်းလေ ဉာဏ်အမြင် သန့်ရှင်းလေ ဖြစ်၏၊ ပကတိမျက်စိ၌ မြူသလာ အထူအပါး ရှိ သကဲ့သို့ ဉာဏ်မျက်စိ၌လည်း လောဘ စသော မြူသလာ အထူ အပါး ရှိနိုင်လေသည်။

ထူခြင်း ပါးခြင်း၏ အကြောင်း သတ္တဝါတို့သည် ဖြစ်လေရာ ဘဝ၌ လောကီ အာရုံ ကာမဂုဏ် တွကို ရှာဖွေကြ, ခံစား ကြရ၏၊ ၎င်းခံစားမှုကြောင့် လောဘတဏှာ ကိလေသာ မြူခုတ်သည် မသိမသာ ထူ၍ ထူ၍ နေရစ်၏၊ ဒေါသ ဖြစ်လောက်သော အာရုံတို့ကြောင့် ပြင်းထန်သော ဒေါသဖြစ် သောအခါ ဒေါသကိလေသာမြူခုတ်လည်း မသိမသာ ထူ၍ ထူ၍ နေရစ်၏၊ လောဘ ဒေါသ ထူသလောက် မောဟမြူခုတ် လည်း ထူ၍ နေရစ်သည်ပင်၊ ပညာရှိ သူတော်ကောင်းတို့၏ တရား မှန်ကို နာခံ၍ လိုက်နာပြုကျင့်သောအခါ အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာ တိုးပွားသဖြင့် ထိုကိလေသာ မြူတို့သည် မသိမသာ နည်းပါး၍

နည်းပါး၍ သွားပြန်၏၊ ဒါန သီလ ဘာဝနာစသော ကောင်းမှုတို့ကို ပြုတုန်းအခိုက်၌လည်း ထိုကိလေသာ မြူသလာတို့ အထိုက်အလျောက် နည်းပါးသွားကြသည်သာ၊ ထို့ကြောင့် ဒါန သီလ စသော ပါရမီတွေ အလွန်များသောအခါ အသိ အလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာတို့သည် ကြီးမားသည်ထက် ကြီးမားကြကုန်၏၊ ဉာဏ်ပညာ ကြီးမားသလောက် လောကီအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့၏ အပြစ်တွေကို မြင်နိုင်ရကား ကိလေသာ မြူသလာတို့သည် နည်းပါးသည်ထက် နည်းပါး၍ သွားကြရပေသည်။

ဘုရားတစ်ဆူ ပွင့်တော်မူခြင်း

ရှေးရှေး ဘဝပေါင်း များစွာတို့၌ ပညာရှိသူတော်ကောင်းတို့နှင့် အပေါင်းအသင်းများ၍ ကိလေသာမြူ နည်းပါးသဖြင့် အသိဉာဏ်အမြင်မှန်ရသူတို့မှာ မိမိတို့၏ ကောင်းသော အလေ့အကျင့်လိုက်၍ အဆင့်ဆင့် အသိအမြင် ကွာခြားကြ၏၊ ထိုသို့ ကွာခြားသည်အားလျော်စွာ ဒါန သီလစသော ကောင်းမှုကို ပြုရာ၌လည်း ရည်ရွယ်ချက်ခြင်း မတူကြ၊ တချို့က မိမိတစ်ယောက်အတွက် အကျိုးရမှုကို ရည်ရွယ်၍ ပြုကြ၏၊ တချို့ကား အများကောင်းစားရေးကို ရည်ရွယ်၍ ပြုကြ၏၊ အများကောင်းစားမှုကို ရည်ရွယ်၍ ပြုသူသည် သာ၍ သာ၍ ကိလေသာမြူ နည်းပါးရကား သာ၍သာ၍ ဉာဏ်ပညာလည်း ကြီးမားလာ၏၊ နောက်ဆုံး၌ကား မည်သူနှင့်မျှ မတူအောင် သီလလည်း ကြီးမား, သမာဓိလည်း ကြီးမား, ပညာလည်း ကြီးမားသဖြင့် သတ္တဝါအားလုံးထက် ထူးခြားသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါး ဘုရားတစ်ဆူ ဖြစ်တော်မူလာရပေသည်။ [ဤသို့

ထူးခြားသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါး ဖြစ်တော်မူလာရခြင်းကိုပင် (နေအရုဏ်နှင့်တွေ့၍ ပဒုမ္မာကြာငုံ ပွင့်ခြင်းနှင့်တူစွာ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်နှင့်တွေ့၍ ဉာဏ်ပညာ ပွင့်လင်းလာသောကြောင့်) ဘုရားပွင့်တော်မူခြင်းဟု ကျမ်းစာတို့၌ ခေါ်စမှတ်ပြုကြသည်။]

ကာလ အလွန်ကြာမှ ပါရမီပြည့်စုံ

သတ္တဝါတို့အား သနားတော်မူသော မဟာကရုဏာတော်ကို အခြေခံ၍ သတ္တဝါတို့၏ ကောင်းကျိုးချမ်းသာ မင်္ဂလာကိုသာ ဆောင်လိုသော ဆန္ဒတော်ဖြင့် ကောင်းမှု ပါရမီတို့ကို ဖြည့်တော်မူကြသော အလောင်းအလျာတို့သည် အနည်းဆုံးအားဖြင့် လေးအသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းကာလ ကြာအောင် မဆုတ်မနစ် ဖြည့်ကျင့်နိုင်မှ ပါရမီပြည့်ဝ၍ ဗုဒ္ဓ ဖြစ်တော်မူကြသည်၊ ထိုအချိန်ကာလ မပြည့်မီ အကြား၌ အသက်ပေါင်း စည်းစိမ်ပေါင်း မည်မျှပင် စွန့်၍ ပါရမီ ဖြည့်ကြသော်လည်း မပြည့်ဝနိုင်ပေ၊ ဥပမာ– အချိန်သင့်မှ မှည့်ရင့်မည့် သစ်သီးကို အချိန် မသင့်မီနုသောအခိုက်၌ အုပ်လျှပ် မမှည့်ဘဲ ဖုပ်သွားတတ်၍ အချိန်သင့်သော အခါ၌ကား မအုပ်ဘဲလည်း အလိုလို မှည့်လာသကဲ့သို့တည်း။

ဗုဒ္ဓ၏ မျှော်မှန်းတော်မူချက်

ဗုဒ္ဓ မြတ်စွာသည် အလောင်း အလျာ အဖြစ်ဖြင့် ကျင်လည်ခဲ့ရာ ဘဝပေါင်း များစွာ၌ သတ္တဝါတို့ အပေါ်ဝယ် သနား ကြင်နာ ကရုဏာတော်ကို အခြေခံ၍ ချမ်းသာနိုင်သမျှ

ချမ်းသာခွင့်ရအောင် ဆောင်တော်မူခဲ့သည်အားလျော်စွာ ဘုရားဖြစ်တော်မူသော အခါ၌လည်း သတ္တဝါတို့ ချမ်းသာအောင် ဆောင်တော်မူပေသည်၊ ထို ဆောင်တော်မူပုံသည် အလောင်းအလျာ ဘဝများစွာထက် ကြီးကျယ်၏၊ သတ္တဝါတို့ အကျိုးရဖို့အတွက် မျှော်မှန်းတော်မူချက်လည်း အလွန့်အလွန် လေးနက်၏၊ ထို့ကြောင့် သတ္တဝါတို့ သန္တာန်ဝယ် ချမ်းသာသုခ ပို၍ရအောင် အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာတို့ နည်းပါးသည်ထက် နည်းပါးအောင် နောက်ဆုံး၌ ထို ၂ မျိုးလုံး ကုန်ခန်း၍ ရဟန္တာဖြစ်အောင် မျှော်မှန်းတော်မူပါသည်။

တရားတော်၏ မူ ၃ မျိုး

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ဘုရားဖြစ်တော်မူလာသော အခါ မျှော်မှန်းတော်မူချက်နှင့် ကိုက်ညီအောင် တရားတော် ၃ မျိုးကို ဟောပြတော်မူ၏၊ ထို ၃ မျိုးကား ဝိနည်း အဘိဓမ္မာ သုတ္တန် ဟူသော နာမည်အားဖြင့် ထင်ရှားကြပေသည်၊ ထိုတရား ၃ မျိုးလုံးပင် တစ်မျိုးနှင့်တစ်မျိုး မတူကြပေ၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ မူလ ရည်ရွယ်တော်မူချက်အတိုင်း မူအားဖြင့် ၃ မျိုးပင် ကွဲပြားလျက် ရှိချေသည်၊ ဝိနည်း ပညတ်တော်ကို ဟောတော်မူ ပညတ်တော်မူရာ၌ ရဟန်းတော်များ၏ ကိုယ်အမူအရာ နှုတ်အမူအရာ ယဉ်ကျေး သိမ်မွေ့မှုကို မူထားတော်မူ၏၊ အဘိဓမ္မာတရားကို ဟောတော်မူရာ၌ အစစ်အမှန်သဘောတရားတွေကို ခွဲခြား သိဖို့ရန် မူထားတော်မူ၏၊ သုတ္တန်တရားကို ဟောတော်မူရာ၌ တရားနာသူတို့ နားလည်ဖို့ရာ, နားလည်သည့်အတိုင်း ကျင့်ကြဖို့ရန် , ကျင့်သည့်အတွက် ချမ်းသာ

သုခ ရကြဖို့ရန်နှင့် အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ကုန်ခန်း၍ ရဟန္တာဖြစ်ကြဖို့ရန် မူထားတော်မူသည်။

ဝိနည်းတရားတော်၏ ဂုဏ်ထူး

ဝိနည်း တရားတော်အရ ကျင့်ရသော သီလ သိက္ခာ များတွင် တချို့ သီလသည် အကုသိုလ် အပြစ် မဖြစ်စေဘဲ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ နည်းပါးအောင် ပညတ်တော်မူရသော သီလဖြစ်၏၊ အချို့ သီလကား အကုသိုလ်အပြစ် မရှိသော်လည်း လူအများ၊ အမြင်မတော်သဖြင့် (လူအများ ကျေနပ်အောင်) ပညတ်တော်မူရသော သီလ ဖြစ်သည်၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သာသနာတော်တည်တံ့ရေး၌ ရဟန်းတော်များသည် သာသနာအတွင်းက နေ၍ သာသနာ့တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ရသော အတွင်း ဝန်ထမ်းများဖြစ်ကြ၏၊ လူဝတ်ကြောင် ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့အား ပစ္စည်း ၄ ပါး ထောက်ပံ့သောအားဖြင့် သာသနာ့အပြင်ကနေ၍ တာဝန်ထမ်းရသော အပြင်ဝန်ထမ်းသူများ ဖြစ်ကြပေသည်၊ ဤနည်းအားဖြင့် အပြင်ဝန်ထမ်းသူ ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့က မကြည်ဖြူ၍ မထောက်ပံ့ကြလျှင် သာသနာ့ဝန်ကို အတွင်းဝန်ထမ်းပုဂ္ဂိုလ်တို့ မထမ်းနိုင်တော့ရကား ဧကန်မုချ သာသနာ ကွယ်ရမည်သာ၊ ထို့ကြောင့် ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်တော် များသည် လူအများ၏ ကြည်ညိုဖွယ်ရှိအောင် ပညတ်ရသော သိက္ခာပုဒ်တော်များ ဖြစ်၏၊ သို့ပါလျက် လူအများက ကြည်ညိုချင် ကြည်ညို, မကြည်ညိုချင်နေ၊ ငါလုပ်ချင်သလိုလုပ်မည်ဟု ဆိုလျှင် လူအများကလည်း "လုပ်ချင်သလို လုပ်ကြလေ့, မထောက်ပံ့ဘဲ နေရုံသာ"

ဟု နေကြပေလိမ့်မည်၊ ဤနည်းအားဖြင့် ဝိနည်းတော်ကို ကျင့်သူ မရှိလျှင် သာသနာ ကွယ်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် ဝိနည်းတော်သာ အကျင့်သီလ သိက္ခာသည် သာသနာတော်၏ အသက်သွေးကြော ဖြစ်ပါပေသည်။

အဘိဓမ္မာ တရားတော်၏ ဂုဏ်ထူး အစစ်အမှန် အထင်အရှား ရှိသော အရာဝတ္ထုကို "သဘာဝ" ဟု ခေါ်၏၊ [သ-အထင်အရှားရှိသော+ဘာဝ—အထည်ကိုယ် အရာဝတ္ထု။] "လောဘ" ဟု ခေါ်လျှင် "လိုချင်မှု" အထင်အရှားရှိသော အရာဝတ္ထုကို ခေါ်၏၊ "ဒေါသ" ဟု ခေါ်လျှင် "စိတ်ဆိုးမှု, စိတ်ပျက်မှု" အထင်အရှား ရှိသော အရာဝတ္ထုကို ခေါ်၏၊ "မောဟ" ဟု ခေါ်လျှင် "မသိမှု" အထင်အရှားရှိသော အရာဝတ္ထုကို ခေါ်၏၊ "ပညာ" ဟု ခေါ်လျှင် "အမှန်အတိုင်း သိမှု" အထင်အရှားရှိသော အရာဝတ္ထုကို ခေါ်၏၊ "သဒ္ဓါ" ဟု ခေါ်လျှင် "အမှန်ကို ယုံကြည်နေမှု" အထင်အရှားရှိသော အရာဝတ္ထုကို ခေါ်၏၊ အဘိဓမ္မာသည် ဤသို့သော သဘာဝ (အစစ်အမှန်ရှိသော) တရားစုကို ဟောပြသော တရားတော်အထူးပေတည်း၊ "ထိုသဘာဝတရားစုသည် မည်သည့် အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကြရ၏, မည်သည့် အကြောင်းပေါ်လာလျှင် မဖြစ်ဘဲ ချုပ်ကြရ၏" ဟု အကြောင်းအကျိုး ဆက်သွယ်မှုကိုလည်း အဘိဓမ္မာ၌ ဟောတော်မူ၏၊ သုတ္တန်၌ ဤကဲ့သို့ ဟောတော်မူချက်တွေ ရှိပါပေ၏၊ သို့သော် သဘာဝဓမ္မ အချက်အကြောင်း အကျိုးဆက်ပုံတွေ သုတ္တန်ထက် သာလွန်

များပြားသောကြောင့် ဤတရားတော်ကို "အဘိ-သုတ္တန်တရားထက် သာလွန်ထူးခြားသော + ဓမ္မာ = တရား" ဟု နာမည်တပ်၍ "အဘိဓမ္မာ" ဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်ပေသည်။

သုတ္တန်တရားတော်၏ ဂုဏ်ထူး သုတ္တန်တရားတော်ကို ဟောတော်မူရာ၌ သဘာဝဓမ္မ ရှိသမျှကို လိုက်တော် မမူ၊ တရား နာယူသူတို့ နားလည်လောက်ရုံသာ ဟောတော်မူ၏၊ နားလည်ရုံ ဟောတော်မူရာ၌လည်း တရားနာသူ၏ အလိုဆန္ဒကို လိုက်၍ နှစ်ခြိုက်လောက်, လက်ခံနိုင်လောက်အောင် ဟောတော်မူ၏၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ကိုယ်တော်မြတ်၏ ဩဝါဒကို နာခံမည့်သူတို့အား "သဏှေနပိ ဝိနေတိ = အနုနည်းဖြင့်လည်း ဆုံးမတော်မူ၏၊ ဖရုသေနပိ ဝိနေတိ = အကြမ်းနည်းဖြင့်လည်း ဆုံးမတော်မူ၏၊ သဏှဖရုသေနပိ ဝိနေတိ = အနု အကြမ်း ၂-ပါးစုံ ရောပြွမ်း၍လည်း ဆုံးမတော်မူပါသည်"၊ ဤသို့ အလိုလိုက်၍ နှစ်ခြိုက်လောက်အောင် ဆုံးမတော်မူသောကြောင့် တချို့မှာ တရားတော်အဆုံး၌ (သို့မဟုတ် တရားတော်အတိုင်း ကျင့်၍) အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ကုန်ခန်းသော ရဟန္တာဖြစ်ကြ၏၊ အချို့ကား အဝိဇ္ဇာ တဏှာကုန်ဖို့ရန် အခြေခံ ပါရမီ၍ ယခုဘဝ၌ပင် သုခဖြင့် ချမ်းသာစွာ နေထိုင်ကြရ၏၊ ထို့ကြောင့် သုတ္တန်တရားတော်များသည်သာ တရားနာသူ, တရားကျင့်သူတို့အတွက် ထူးထူး ခြားခြား အကျိုးများသော တရားတော် ဖြစ်ပါပေသည်။

လိုရင်းအချုပ် လိုရင်းအချုပ်မှာ (၁) သတ္တဝါတိုင်း၌ အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာ အခြေခံပါနေ၏၊ (၂) ထို

စောင့်ရာ၌ကား ကိုယ်ဖြင့် သူ့အသက်သတ်မှုစသော မကောင်းမှုကို မပြုမိအောင်, နှုတ်ဖြင့် မုသားစသော စကားမျိုးကို မပြောမိအောင် စိတ်ကို စောင့်စည်းနေရ၏၊ ထို့ကြောင့် သီလစောင့်ရာ၌ စိတ်၏ တာဝန်သည် နေရာတိုင်းမှာ အရေးတကြီး ပါဝင်နေ၏။

နှိုင်းယှဉ်ခြင်း ကိုယ်ဖြင့် ပြုလုပ်ရ, နှုတ်ဖြင့် ပြောဆိုရသော ဒါနအလုပ်သည် ခန္ဓာအစဉ်ဝယ် စွတ်တည်၍ နေသော အဝိဇ္ဇာ တဏှာကို တိုက်ရိုက် မထိခိုက်နိုင်၊ သွယ်ဝိုက်၍သာ ထိခိုက်နိုင်၏၊ စိတ်ဖြင့် ပြုလုပ်ရသော သီလအလုပ်ကား စိတ်ကို စောင့်စည်းတိုင်း အဝိဇ္ဇာ တဏှာစွတ်ကို ပါးသွားအောင် ထိခိုက်နိုင်၏၊ ဥပုသ်သီလကား မေထုန်မှ ရှောင်ရခြင်း, ကခြင်း, သီဆိုခြင်း, တီးမှုတ်ခြင်းတို့မှ ရှောင်ရခြင်း, ပန်း နံ့သာ လိမ်းကျံ ခြယ်လှယ်ခြင်းတို့မှ ရှောင်ရခြင်းကြောင့် တဏှာရာဂကို တိုက်ရိုက် ပယ်ရှားနိုင်သော တရားဖြစ်ပေသည်၊ ထို့ကြောင့် ဒါနထက် သီလသည် မွန်မြတ်၏၊ ဒါနထက် သီလသည် ငြိမ်သက်အေးမြ၏၊ အကျိုးပေးသောအခါ ဒါနရှင်သည် စည်းစိမ်ရှင် ဖြစ်၏၊ သို့သော် သီလအကူအညီ မပါလျှင် အေးချမ်း သာယာသော စည်းစိမ်ရှင် မဖြစ်ဘဲ စိတ်ဆင်းရဲသော စည်းစိမ်ရှင်သာ ဖြစ်နိုင်၏၊ သီလအရှင်ကား ဒါနအကူအညီမပါစေကာမူ အေးချမ်း သာယာ၏၊ ဒါန အကူအညီ ပါလျှင်ကား အတိုင်းထက်အလွန် တံခွန်နှင့်ဘုရားကဲ့သို့ စန့်ညားထည်ဝါလျက် သာယာအေးမြနိုင်ပေသည်၊ ထို့ကြောင့် သီလသည် ဒါနထက် သာလွန် မွန်မြတ်သည်'' ဟု ပြောစမှတ် ပြုကြရပေသည်။

နေမိမင်း စဉ်းစားပုံ နိမိ (နေမိ) မင်းသည် မြို့တွင်း ငါးရာနန်း အလှူရုံများကို ဆောက်လုပ်၍ တစ်ရက်လျှင် နေ့စဉ် တစ်သိန်းကုန် အလှူဒါနကို ပြု၏၊ ငါးပါးသီလကို လည်း အမြဲစောင့်၍ ဥပုသ်နေ့များ၌ ဥပုသ်သီလကို စောင့်၏၊ ထိုမင်းသည် နံနက်စောစော အိပ်ရာမှ ထပြီးလျှင် မိမိ၏ ဒါန သီလများကို ဆင်ခြင်လေရာ ''ဒါနနှင့် သီလတွင် အဘယ်အကျင့်က သာ၍ အကျိုးကြီးပါလိမ့်မည်နည်း'' ဟု စဉ်းစားလေသည်။

သိကြားမင်း အဖြေ နေမိမင်း၏အကြံကို သိ၍ သိကြားမင်း လာပြီးလျှင် ''မဟာရာဇာ ... ဒါနထက် သီလသည် အဆတစ်ရာ, အဆတစ်ထောင်, အဆတစ်သိန်း တိုင်အောင် အကျိုးပေး သာလွန်ပါသည်၊ သို့သော် ဒါန သီလ ၂ မျိုးလုံးပင် သူတော်စင် ပညာရှိတို့ ကြိုးစားအပ်သော အလုပ်များ ဖြစ်ပါသည်၊ ထို့ကြောင့် ထိုအလုပ် ၂ မျိုးလုံး၌ မမေ့မလျော့ဘဲ အလှူကိုလည်း ပေးလှူပါ၊ သီလကိုလည်း စောင့်ပါ'' ဟု ပြောဆိုလေသည်။ [မဟာနိပါတ် နိမိဇာတကဋ္ဌကထာ။]

မှတ်ချက်။ ။ဤပြခဲ့သော စကားစဉ်အရ ဒါနထက် သီလသည် အကျိုးပေး သာလွန်ကြောင်း ကောင်းကောင်း ထင်ရှားပြီ၊ ထို့ပြင် ထပ်မံ၍ စဉ်းစားဖွယ် ရှိသေး၏၊ အပါယ်လေးပါး၌ ဆင်းရဲဒုက္ခခံနေရသူတို့သည် ဒါန မရှိသူများ မဟုတ်ကြ၊ ဒါန ရှိပါလျက် သီလ ပျက်မှု (သူ့အသက် သတ်မှု, သူ့ဥစ္စာ မပေးဘဲ ယူမှု, သူ့မယားကို ကျူး

လွန်မှု, မိမိလင်မှ တစ်ပါးသော ယောကျ်ားနှင့် ဖေါက်ပြန်မှု, မုသားပြောမှု စသော အကုသိုလ်အမှု) ကြောင့်သာ အပါယ် ၄ ပါး၌ ဒုက္ခရောက်နေကြရသည်၊ ထိုသူတို့၌ပါရှိသော ဒါနကောင်းမှုသည်လည်း ဂတိဝိပတ္တိ ဖြစ်သော ထို အပါယ် ၃ ပါး၌ အကျိုးပေးခွင့် မရကြသဖြင့် အကျိုးမပေးနိုင်ကြချေ။

ထို့ကြောင့် ဒါန သီလ ၂ ပါးတွင် သီလသည်သာ ဘဝကောင်းရဖို့ ရှေ့သွားဖြစ်၍ သီလအတွက် ဘဝကောင်းရမှ ဒါနက အကျိုးပေးနိုင်သည် ဟုသဘောပေါက်ကြပြီး ငါးပါးသီလကို အထူးစောင့်ရှောက်၍ "ဒါနကိုကား စားဦး စားဖျားကို ရဟန်း သံဃာ ဆရာ မိဘတို့အား ပေးလှူခြင်း, စားကြွင်း စားကျန်ကို တောင်းရမ်း လာသူတို့အား ပေးခြင်းဖြင့် နေ့စဉ် ပြုသင့်ကြ၏၊ ဒါနကို အကြီးအကျယ် လုပ်နိုင်အောင် သီလ အပျက်ခံ၍ကား မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ စီးပွားမရှာထိုက်" ဟု မှတ်ပါ။

ဘာဝနာ "ဘာဝနာ" ဟူသော ပါဠိစကားသည် "စိတ်နေ စိတ်ထားကို ကြီးမား မြင့်မြတ်အောင် တိုးပွားစေတတ်" ဟူသော အနက်ကို ပြ၏၊ သတ္တဝါတို့၏ စိတ်ဓာတ်သည် အဝိဇ္ဇာ ဖုံးလွှမ်းမှုကြောင့် သိဖွယ်ဟူသမျှကို မသိတတ်သည့်ဖြင့်

တဏှာအစွမ်းကြောင့် ကာမဂုဏ် အာရုံများကို တောင့်တာ ခင်မင်လိုချင်နေ၏၊ ထို့ကြောင့် ပင်ကိုယ်အားဖြင့် ကြီးမား မြင့်မြတ်သော စိတ်ဓာတ် မဟုတ်ချေ၊ အလွန် ကလေးကလား နိုင်သော အသေးစား အညံ့စား ဖြစ်နေ၏၊ ထို အသေးစား အညံ့စား စိတ်ကို ကြီးမား မြင့်မြတ်လာအောင် သမထဘာဝနာ, ဝိပဿနာဘာဝနာဟူသော ဘာဝနာ ၂ မျိုးတွင် တစ်မျိုးမျိုးဖြင့် တိုးပွားအောင် ကြိုးစားသောအခါ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ပါးလုပ်သွားသောကြောင့် စိတ်နေ စိတ်ထားလည်း နဂိုအနေထက် ကြီးမား မြင့်မြတ် လာနိုင်ပေသည်။

သမထဘာဝနာ "သမထ" ဟူသော ပါဠိစကားသည် "ကိလေသာ တို့ကိုလည်းကောင်း, ထိုထို၌ ကြံစည်တတ်သော ဝိတက် စသည်ကိုလည်းကောင်း ငြိမ်းစေတတ်" ဟူသောအနက်ကို ပြ၏၊ တရားသဘောမှာ "သမာဓိ" ပင်တည်း၊ မြန်မာလို "တည်ငြိမ်သော တရား" ဟု ခေါ်၏၊ သတ္တဝါတို့၏ စိတ်သည် နဂိုသဘောအတိုင်းအားဖြင့် ဟိုအာရုံ ရောက်လိုက်, ဒီအာရုံ ရောက်လိုက်နှင့် တည်ငြိမ်မှုမရှိ၊ ဤ သမထကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်သောအခါ "ထွက်သက် ဝင်သက်" စသော အာရုံတစ်ခု၌ စိတ်စိုက်၍ ထားရ၏၊ ထိုသို့ စိတ်စိုက်၍ ထားသဖြင့် ထိုအာရုံ၌ စိတ်အစဉ် မြဲနေခြင်းကို "သမာဓိ ရခြင်း" ဟု ခေါ်၏၊ စိတ်အစဉ်က ထိုအာရုံ တစ်ခု၌ မြဲနေသောကြောင့် လောဘ စသော ကိလေသာ, ဝိတက်စသော တရားတို့ မပေါ်ဘဲ စိတ်အစဉ်လည်း တည်ကြည်၍ နေပေသည်၊ ဤ သမထဘာဝနာ

ပေါက်လျှင် ချွန်ရ၍ ပြဟ္မာ့ပြည်သို့ ရောက်နိုင်သောကြောင့် အဝိဇ္ဇာ တဏှာခေတ်ကို များစွာ ပါးလှမ်းအောင် ပြုလုပ်နိုင်သော တရားပေတည်း။

ဝိပဿနာ ဘာဝနာ ဝိ–အနိစ္စဟု လည်းကောင်း, ဒုက္ခဟုလည်းကောင်း, အနတ္တဟု လည်းကောင်း အမျိုးမျိုး အဖုံဖုံ + ပဿနာ – ရုပ်နာမ် အာရုံ၌ ကြည့်ရှုနေခြင်းကို "ဝိပဿနာ" ဟု ခေါ်၏၊ တရားသဘောမှာ "ဉာဏ်ပညာ" ပင်တည်း၊ "မိမိ၏ ရုပ်ခန္ဓာ နာမ်ခန္ဓာကို မမြဲသော အနိစ္စတရား, မကောင်းသော ဒုက္ခတရား, အနှစ်မပါသော အကာချည်းသာဖြစ်သော အနတ္တတရား" ဟု ထပ်၍ထပ်၍ ကြည့်ရှုနေသောအခါ (အနိစ္စတရားကို အနိစ္စအတိုင်း အမှန်သိသော အသိဉာဏ် ဖြစ်၏၊ ထိုအခါ မိမိကိုယ်ခန္ဓာ၌ နဂိုကအကောင်းအမွန် နှစ်သက်စရာဟု ထင်မှတ်အောင် တွယ်ကပ်သော အဝိဇ္ဇာနှင့်တွယ်တာသော တဏှာခေတ်သည် ပါးလှပ်၍ ပါးလှပ်၍ သွား၏၊ ဤ ဝိပဿနာ ဘာဝနာ ဖြစ်အောင် ရှေးဦးစွာ သမထဘာဝနာကို တည်ထောင်ရသောကြောင့် ဤဘာဝနာ ၂ ပါးသည် အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာကို ပယ်ရာဝယ် အထိရောက်ဆုံး ဖြစ်ရုံသာမက တစ်ဆင့် တက်လျှင် မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကို မြင်နိုင်သောကြောင့် သီလထက်ပင် အဝိဇ္ဇာ တဏှာကို ပယ်နိုင်လောက်အောင် အကျိုးပေး ကောင်းသော တရား ဖြစ်ပါပေသည်၊ သို့ရာတွင် ဤဘာဝနာ ၂ ပါးကို တက်ဖို့ရန် သီလကို အခြေခံရပါသေးသည်။

ခ– အဖြေ ပြီး၏။

အမေး– ၂။ ။အလှူဒါနပေးကမ်း စွန့်ကြဲရာ၌ (က)တိရစ္ဆာန်များအား ကျွေးမွေးပေးကမ်းခြင်း၊ (ခ) လူသတ္တဝါတို့အား ကျွေးမွေး ပေးကမ်းခြင်း၊ (ဂ) ရဟန်း သံဃာတို့အား ကျွေးမွေးလှူဒါန်းခြင်းတို့သည် အကျိုးပေးရာ၌ မည်သို့ ကွာခြားပါသနည်း။

အဖြေ (က)။ ။တိရစ္ဆာန်တို့အား ကျွေးမွေးခြင်းကြောင့် ဘဝပေါင်း တစ်ရာ၌ အာယု ဝဏ္ဏ သုခ ဗလ ပဋိဘာန (သက်ရှည် ဆင်းလှ, ချမ်းသာရ, ဗလ ဉာဏ်ပညာ) ဟူသော အကျိုးကို ရ၏၊ ["တိရစ္ဆာန်"ဟူရာ၌ အိမ်၌ မွေးထားသော တိရစ္ဆာန် မဟုတ်, အကြောင်းအားလျော်စွာ တွေ့ရသော ကြက်, ငှက်, ခွေး, ဝက်စသော တိရစ္ဆာန်တည်း၊ ကျွေးမွေးရာ၌ တစ်ကြိမ်အတွက် အဝကျွေးခြင်းတည်း။]

အဖြေ (ခ)။ ။လူသတ္တဝါတို့တွင် မကောင်းသဖြင့် အသက်မွေးနေသော ဒုဿီလလူကို ကျွေးမွေးရာ၌ ဘဝပေါင်း တစ်ထောင်ဝယ် အာယု ဝဏ္ဏစသော အကျိုးကို ရ၏၊ တရားသဖြင့် အသက်မွေးသော သာမန် သီလရှိသူ လူကို ကျွေးမွေးရာ၌ ဘဝတစ်သိန်းဝယ် အာယု ဝဏ္ဏစသော အကျိုးကို ရ၏၊ သာသနာပဝယ် ဈာန်အဘိညာဉ်ရသော ရသေ့တို့ကို ကျွေးမွေးရာ၌ ကုဋေတစ်သိန်းသော ဘဝတို့ဝယ် အာယု ဝဏ္ဏစသော အကျိုးကို ရ၏၊ သာသနာတွင်းဝယ် သရဏဂုံတည်သော ဥပါသကာမှစ၍ သောတာပန်ဖြစ်

ဖို့ရန် ရည်ရွယ်ချက်ရှိသော ဥပါသကာ ဥပါသိကာမတို့ကို ကျွေးမွေးရာ၌ ဘဝအသင်္ချေ (မရေမတွက်နိုင်သော ဘဝ)တို့၌ အာယုဝဏ္ဏစသော အကျိုးကို ရ၏။

အဖြေ (ဂ)။ ။သံဃာကို မရည်မှန်းဘဲ ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်ကို လှူဒါန်းရာ၌ ထိုရဟန်းက ပုထုဇဉ်သာ ဖြစ်နေသေးလျှင် ဘဝအသင်္ချေတို့၌ အကျိုးပေးနိုင်၏၊ သို့သော် လူဝတ်ကြောင်တို့အား ပေးသော ဘဝအသင်္ချေနှင့်ကား မတူတတ်ချေ၊ ထိုဘဝအသင်္ချေတို့၌ အာယု ဝဏ္ဏ သုခ ဗလ ပဋိဘာနချင်း အဆင့်ဆင့် သာလွန်နိုင်ပေသည်၊ လူဥပါသကာတွင် ငါးပါးသီလရှိသူနှင့် ဆယ်ပါးသီလထိန်းသူ ကွာသကဲ့သို့ လူဝတ်ကြောင်ထက် ရှင်သာမဏေအား လှူခြင်းသည် သာ၏၊ ရှင်သာမဏေထက် ရဟန်းအား လှူခြင်းသည် သာ၏၊ ရဟန်းတွင်လည်း သီလမစင်ကြယ်သော ရဟန်းထက် သီလစင်ကြယ်သော ရဟန်းအား လှူခြင်းသည် သာ၏၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် ဘဝအသင်္ချေချင်း တူသော်လည်း အဆင့်ဆင့် သာနေသေးစံကို သိပါ၊ ဤအားလုံးသည် ဥပရိပဏ္ဏာသ, ဒက္ခိဏာဝိဘင်္ဂသုတ်ပါဠိတော်နှင့် အဋ္ဌကထာစကားများ ဖြစ်သည်။

မှတ်ချက်။ ။သံဃာ့ဂုဏ်တော်ကို ပြရာ၌ "အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ-အရိယာ သံဃာတော်သည် ကောင်းမှုမျိုးစေ့ကို စိုက်ပျိုးဖို့ရာ အတုမရှိ ကောင်းမြတ်သော လယ်ယာ ဖြစ်ပါပေသည်" ဟု ဘုရားရှင်မိန့်တော်မူ၏၊ ထို့ကြောင့် လယ်ယာမြေ၏ကောင်း, မကောင်းအလိုက် စိုက်ပျိုးသူကြတို့မှာ

အပင် အသီးရကြသကဲ့သို့ ထို့အတူ ကောင်းမှုမျိုးစေ့ စိုက်ပျိုးကြသော ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့မှာလည်း အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်၏ သီလစသော အကျင့်ကောင်း ရှိ မရှိလိုက်၍ အကျိုးရကြပေသည်၊ သို့ဖြစ်၍ ပင်ကိုယ်က အကုသိုလ်ကံကြောင့် တိရစ္ဆာန်အမျိုး၌ အကုသိုလ်အကျိုးဖြစ်သော ကိုယ်ခန္ဓာကို ရကြသော တိရစ္ဆာန်တို့သည် သီလ သမာဓိ ပညာဉာဏ်လည်း မရှိရကား အညံ့ဆုံး လယ်ယာနှင့် တူကြပေသည်၊ ကုသိုလ်ကံကြောင့် လူ့ဘဝ၌ ကုသိုလ်အကျိုးဖြစ်သော ကိုယ်ခန္ဓာကို ရ၍ သီလမရှိသူ, အသင့်အတင့် သီလရှိသူ, အတော်ကောင်းသော သီလရှိသူတို့ကား အဆင့်အတန်း ကွာသော လယ်ယာ မြေကောင်းများနှင့် တူကြ၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုလယ်ယာအမျိုးမျိုး၌ အလှူဒါနမျိုးစေ့ကို စိုက်ပျိုးသူတို့မှာ အဆင့်ဆင့်ကွဲပြားသော အကျိုးကို ရကြသည်ဟု မှတ်ပါ။

၂-အဖြေ ပြီး၏။

အမေး-၃။ ။"အလှူဒါနကြောင့် အကျိုးပေးရာ၌ (က) လှူဖွယ်ဝတ္ထု၏ တန်ဖိုး, (ခ) အလှူပွဲ၏ ကြီးကျယ်ခမ်းနားမှု, (ဂ) အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်အတွက် အလှူပစ္စည်း၏ အသုံးဝင်မှု, (ဃ) ဒါနရှင်၏စေတနာ စသည်တို့တွင် မည်သည့်အပေါ်၌ မူတည်၍

အကျိုး ပေးပါသနည်း" ဟူသော အမေး၏ အဖြေကား—

အဖြေ။ ။ဒါနရှင်၏ စေတနာအပေါ်၌ မူတည်၍ အကျိုးပေးပါသည်၊ သို့သော် လူမှုဝတ္တုစသည်တို့ကလည်း အထောက်အကူ ပြုကြပါသေး၏။

အကျယ်ပြပါဦးမည်– သတ္တဝါတို့၏ စိတ်အစဉ်သည် မြစ်ရေအလျဉ် စီးနေသကဲ့သို့ တစ်ခုပြီးတစ်ခု ပျက်ကာ ဖြစ်ကာ တစ်စဉ်တစ်တန်းကြီး ဖြစ်ပျက်နေ၏၊ ထိုစိတ်အစဉ်တွင် "စေတနာ" ဟု ခေါ်ရသော တရားတစ်မျိုးလည်း ပါဝင်၏၊ "စေတနာ" ဟူသော ပါဠိစကားသည် "လှုံ့ဆော်ပေးသော တရား" ဟု အနက်ထွက်၏၊ သတ္တဝါအများ၏ စိတ်သည် အိပ်ပျော်နေစဉ် အခါကဲ့သို့ မထင်မရှား အမှတ်တမဲ့ ဖြစ်ပျက်သွားသော စိတ်များ၌ စေတနာ ပါသော်လည်း ထိုစေတနာ၏ လှုံ့ဆော်အားသည် မထင်မရှားပင် ဖြစ်၍ သူ၏ သတ္တိလည်း ခန္ဓာအစဉ်၌ မကျန်ရစ်ပါ။

ကုသိုလ်အကုသိုလ် စေတနာ လောဘ, ဒေါသစသော အပြစ်ကင်း၍ သန့်ရှင်းသော စိတ်ကို အကုသိုလ်စိတ်ဟု ခေါ်၏၊ လောဘ, ဒေါသစသော အပြစ်မကင်း၍ မသန့်ရှင်းသော စိတ်ကို အကုသိုလ်စိတ်ဟု ခေါ်၏၊ ထိုစိတ်တို့၌ စေတနာ၏ လှုံ့ဆော်မှုအားလည်း အထင်အရှား ပါဝင်၏၊ စေတနာ၏ လှုံ့ဆော်မှုအင်အား ကောင်း–မကောင်းလိုက်၍ ကုသိုလ် အကုသိုလ်စိတ်လည်း ကြီးကျယ်–မကြီးကျယ် ကွဲပြား၏၊ "လှုံ့ဆော်" ဟူသည် စေတနာက အတူဖြစ်ဖက် စိတ် စေတသိက်တို့ကို

ဆိုင်ရာအလုပ်၌ တက်တက်ကြွကြွ ပါဝင်ကြအောင် နှိုးဆော်ပေးခြင်းတည်း။ (အသင်းတစ်ခု၌ အကျိုးဆောင် အတွင်းရေးမှူး၏ အလုပ်မျိုး ဖြစ်သည်၊) ထို့ကြောင့် ထိုစေတနာကိုသာ ကမ္မ (အမှုသည်) ဟု နာမည်တပ်၍ စေတနာကို ကံတရားဟု ခေါ်စမှတ် ပြုကြရသည်။ [စေတနာဟံ ဘိက္ခဝေ ကမ္မံ ဝဒါမိ၊ စေတယိတွာ ကမ္မံ ကရောတိ ကာယေန ဝါစာယ မနသာ၊ ဘိက္ခုတို့– စေတနာကို ကံဟူ၍ ဟောတော်မူ၏၊ စေတနာဖြင့် စေ့ဆော်၍ (လှုံ့ဆော်၍) ကိုယ်ဖြင့်ဖြစ်စေ, နှုတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ, စိတ်သက်သက်ဖြင့်ဖြစ်စေ ကံကို ပြုရသည်။] [အင်္ဂုတ္တိုရ် ဆက္ကနိပါတ်, ဒုတိယပဏ္ဏာသက, မဟာဝဂ် နိဗ္ဗေဓိကသုတ် ပါဠိတော်။]

သတ္တိ၏ အကျိုး ထိုပြခဲ့သော စေတနာကံသည် (ရှစ်နာမ် ထုံးစံအတိုင်း) ဖြစ်ပြီး၍ ပျက်စီးရသော်လည်း သူ၏ သတ္တိကိုကား ခန္ဓာအစဉ်၌ ချန်ထားခဲ့၏၊ ထိုသတ္တိသည် အကျိုးပေး၏၊ မိဘကိုဖြစ်စေ, ရဟန္တာကိုဖြစ်စေ သတ်သော အကုသိုလ်စေတနာကံ၏ ကမ္မသတ္တိသည် နောက်ဘဝ၌ အဝီစိငရဲ ကျရောက်အောင် အကျိုးပေး၏၊ အခြားသော အကုသိုလ် စေတနာတို့တွင် အချို့စေတနာ၏ ကမ္မသတ္တိသည် ဘဝ အတိအကျမဟုတ်ဘဲ သင့်တော်သော ဘဝ၌ ကာလ ဂတိ ဥပဓိ ပယောဂ မကောင်းမှုကို လိုက်၍ ထိုက်သလို မကောင်းကျိုးကို ပေး၏၊ ကုသိုလ် စေတနာတို့တွင် မဂ် ကုသိုလ် စေတနာ၏ သတ္တိသည် မိမိဖြစ်ပြီး၍ ချုပ်ပြီးနောက် တစ်ဆက်တည်း ဖိုလ်အကျိုးကို ပေး၏၊ ဈာန်စေတနာ၏ သတ္တိသည် နောက်ဘဝ၌ ဗြဟ္မာ့ပြည်ဝယ် ဗြဟ္မာ ဖြစ်အောင်

အကျိုးပေး၏၊ အခြားသော ကုသိုလ်စေတနာ၏ သတ္တိများကာ
သင့်တော်ရာဘဝ၌ ကာလ ဂတိ ဥပဓိ ပယောဂကိုလိုက်၍ အကျိုး
ပေးသည်။ [ကာလ ဂတိ ဥပဓိ ပယောဂ အကြောင်းကို ကိုယ်ကျင့်
အဘိဓမ္မာ၌ အကျယ်ပြခဲ့ပြီ။]

အကျိုးပေးမည့် ကံ ပေါ်လာပုံ သတ္တဝါတစ်ယောက်၏ ခန္ဓာအစဉ်၌ ဤ
ဘဝ ရှေးဘဝ တို့ဝယ် ပြုခဲ့သမျှသော
ကုသိုလ်ဖြစ်စေ, အကုသိုလ်ဖြစ်စေ ကမ္မ
သတ္တိ အများအပြား ပါရှိ၏၊ သေခါနီးသောအခါဝယ် အကျိုး
ပေးခွင့်သာသော ကံသည် (သို့မဟုတ် ထိုကံပြုစဉ်က ပါဝင်ခဲ့
သော အရာဝတ္ထုသည်) အိပ်မက် မက်သကဲ့သို့ စိတ်အစဉ်မှာ
ပေါ်ထင်လာ၏၊ ယခု လောလောဆယ် ပြုနေရသကဲ့သို့ ဖြစ်၏၊
ထိုကဲ့သို့ စိတ်ထည်း၌ ထင်နေခိုက်ဝယ် စုတိစိတ်ကျ၍ နောက်ဘဝ
ပဋိသန္ဓေစိတ်အသစ် တစ်ဆက်တည်း ဖြစ်၏၊ ထို ပဋိသန္ဓေစိတ်
သည် ထိုသေခါနီး ထင်သော ကံကြောင့် ဖြစ်ရသော အကျိုး
ပင်တည်း၊ တစ်ချို့ကား သေခါနီးဝယ် နောက်ဘဝ၌ တွေ့ကြုံ
ရတော့မည့် အာရုံများ စိတ်အစဉ်မှာ ထင်ပေါ်လာ၏၊ ထိုသို့
ထင်လာသောအခါ အကုသိုလ်ကံ အကျိုးပေးခွင့်သာ၍ ငရဲအာရုံ
များ ထင်လာသူမှာ သေခါနီး၌ အလွန် ကြောက်ရွံ့သောမျက်နှာ
ဖြင့် ဆူပူ မြည်တမ်း၍ နေတတ်၏၊ ကုသိုလ်ကံ အကျိုးပေးခွင့်
သာ၍ ကောင်းသောဘဝမှ ကောင်းသောအာရုံများ ထင်လာ
သူမှာ ကြည်လင်သော မျက်နှာဖြင့် ပြုံးရွှင်သော အမူအရာကို
ပြတတ်လေသည်၊ ဤနည်းအားဖြင့် ယခုဘဝ၌ အတော်ကြာ

သော ကာလကဖြစ်စေ, ရှေးရှေးဘဝတို့က ဖြစ်စေ ပြုခဲ့သော
ကံပင် ဖြစ်သော်လည်း အကျိုးပေးခါနီး၌ အသစ် ပြုရသကဲ့သို့
ဖြစ်သောကြောင့် ဆိုင်ရာ ကောင်းကျိုး, ဆိုးကျိုး ဘဝအသစ်
တစ်မျိုးကို ဖြစ်စေနိုင်ကြပေသည်။

ပဝတ္တိ အကျိုး (ပဋိသန္ဓေစိတ် ဖြစ်ပြီးနောက် တစ်ဘဝလုံး
ကာလကို ပဝတ္တိအခါဟု ခေါ်၏၊) ပဋိသန္ဓေ
အသစ်ကို ဖြစ်စေပြီးနောက် ထိုကံဖြစ်စေ, အခြားကံ ဖြစ်စေ
ရောက်ရာဘဝ၌ ကောင်းကျိုး, ဆိုးကျိုးကို ပေးနိုင်ကြ၏၊ ထိုသို့
ပေးရာ၌ ဂတိဟု ခေါ်အပ်သောဘဝ, မိမိဖြစ်ရာ အချိန်ကာလ,
ရုပ်အဆင်းဟူသော ဥပဓိ, ပြုလုပ် ပြောဆိုအပ်သော ပယောဂ
တို့ကို လိုက်၍ ထိုက်သလို အကျိုးပေးကြသည်၊ ဂတိ စသည်က
မကောင်းလျှင် အကုသိုလ်ကံတို့ အကျိုးပေးခွင့် ရကြ၏၊ ဤသို့
စသည်ဖြင့် သိဖွယ်တွေမှာ အလွန် ကျယ်ဝန်း များပြားသော
ကြောင့် ချန်ထားရတော့သည်၊ လိုရင်းအချုပ်မှာ "ကုသိုလ်ရှင်
၏ စေတနာပေါ်မှာ မူတည်၍ (စေတနာထက်လျှင် ထက်သလို,
စေတနာညံ့လျှင် ညံ့သလို) အကျိုးပေးသည်" ဟု ဆိုလိုပါသည်။

လှူဖွယ်ဝတ္ထု၏ တန်ဖိုး စေတနာက အကျိုးပေးရာ လှူဖွယ်၌
ဝတ္ထုသည် (စေတနာ၏ အာရုံအဖြစ်
ဖြင့်) အထောက်အကူ ပြု၏၊ မိမိ၏စေတနာကို မိမိ စဉ်းစားလျှင်
ညံ့သော လှူဖွယ်ဝတ္ထုကို ကြည့်ရသောအခါ ဝမ်းသာအားရ မရှိ
ကြောင်း, ကောင်းသော လှူဖွယ်ဝတ္ထုကို ကြည့်ရသောအခါ

ဝမ်းသာအားရ ရှိကြောင်း သိသာ၏၊ ဒါနပြုရာ၌ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ ပြုရသော ဒါန စေတနာသည် ထက်သန်သောစေတနာ ဖြစ်ရကား အကျိုးပေးသော အခါလည်း ထက်ထက်သန်သန် အကျိုးပေးလိမ့်မည်သာ။

ဓမ္မိယလဒ္ဓ အလှူ [ဓမ္မိယ တရားနှင့်လျော်စွာ + လဒ္ဓ - ရအပ် သော ပစ္စည်း။] တရားသဖြင့် ရှာဖွေ၍ ရအပ် သော ပစ္စည်းကို "ဓမ္မိယလဒ္ဓ ပစ္စည်း" ဟု ခေါ်၏၊ ထို လှူဖွယ် ဝတ္ထု၏ ဓမ္မိယလဒ္ဓပစ္စည်း ဖြစ်ဖို့ရာလည်း အရေး ကြီးပြန်၏၊ မတရားရှာဖွေ၍ ရအပ်သော (အဓမ္မိယလဒ္ဓ) ပစ္စည်းအလှူထက် ဓမ္မိယလဒ္ဓပစ္စည်းကို လှူခြင်းက သာ၍ အကျိုးကြီး၏၊ ဤစကား ကို ထောက်၍ လှူဖွယ်ဝတ္ထုက စေတနာကို အထောက်အကူ ပြုနိုင် ကြောင်း သိသာပေသည်။

ဓာတ်တော် အစိုးရသူ (မျက်နှာကြီးသူပေါင်း) တစ်သိန်း သည် သူတစ်ပါးကို ညှဉ်းဆဲ နှိပ်စက် မျက်ရည် ထွက်အောင် အခွန်ဘဏ္ဍာ ပစ္စည်းဥစ္စာကို မတရား စုဆောင်း၍ ကိုယ်စီ ကိုယ်င တစ်သိန်းကုန် ပေးလှူကြသည်ဟု ဆိုကြပါစို့၊ မတရား ပစ္စည်းရှာသော ထို လူပေါင်းတစ်သိန်း၏ စုပေါင်းထား သော ထိုအလှူကြီးသည် တရားသဖြင့်အသက်မွေးသူ ဆင်းရဲသား လူတစ်ယောက်၏ သာမန်ဒါနကို ထောက်သော် နှစ်ရာငါးဆယ့် ခြောက်စိတ် စိတ်၍ တစ်စိတ်လောက်မျှ အဖိုးမတန်ပါ။ [ဒသ နိပါတ်, ဗိဠာရဇာတ်။]

အလှူပွဲ၏ ကြီးကျယ်မှု အလှူဒါနပြုရာ၌ အလှူပွဲ၏ ကြီးကျယ် ခမ်းနားမှုကလည်း စေတနာထက်သန် ဖို့ရန် အထောက်အကူ ပြုနိုင်၏၊ သို့သော် ထိုသို့ကြီးကျယ်ခမ်းနား အောင် ဆင်ပြင်ရာ၌ ရည်ရွယ်ချက် သန့်ရှင်း - မသန့်ရှင်းကိုကား စိစစ်ဖို့ လိုသေးသည်၊ ရည်ရွယ်ချက် သန့်ရှင်းမှ စေတနာကို အထောက်အကူပြု၍ ရည်ရွယ်ချက် မသန့်ရှင်းလျှင် ဒါနစေတနာ ကိုပင် အနှောင့်အယှက် ပြုနိုင်ပါသေး၏။

ရှင်းပြပါဦးမည်— ဝေဿန္တရာမင်းသည် အလှူရုံကြီးများကို ၆-ဌာန ဆောက်လုပ်၍ တစ်နေ့လျှင် ၆-သိန်းမျှ အကုန်ခံကာ ကြီး ကျယ်သော ဒါနကို ပြု၏၊ ရှေးရှေး သူတော်ကောင်းများလည်း ထိုကဲ့သို့ ပြုကြ၏၊ ထိုဒါနတို့၏ ကြီးကျယ် ခမ်းနားမှုသည် ဂုဏ် ပကာသနအတွက် မဟုတ်၊ အချီးမွမ်းခံလို၍လည်း မဟုတ်၊ ဘဝ စည်းစိမ်ကို လိုလား၍လည်း မဟုတ်၊ဆင်းရဲသူ ဆင်းရဲသား အများ အပြားကို စားကြစေလို, သောက်ကြစေလိုသော မေတ္တာ,ကရုဏာ နှင့် စားကြ သောက်ကြသည်ကို ဝမ်းမြောက်သော မုဒိတာ အရင်း ခံ ပါသော ကြီးကျယ်ခြင်းသာ ဖြစ်၏၊ ထိုကဲ့သို့ ကြီးကျယ်ခမ်းနား မှုကား ဒါနစေတနာကို များစွာ အထောက်အကူပြုနိုင်ပါသည်။

အထောက်အကူမပြုနိုင်သော ခမ်းနားမှု သူတစ်ပါးနှင့် ပြိုင်ဆိုင်လိုသော, အနိုင်ယူလိုသော, အချီးမွမ်းခံလို သော, မိမိကို အလှူရှင်ဟု ထင်ရှား ပြလျက် ဝါကြွားလိုသော, နောက်နောက်ကာလ၌ ဘဝစည်းစိမ် ကို တောင့်တသော အကုသိုလ်တဏှာရာဂ မာနတို့ကို အရင်းခံ၍

ကြီးကျယ်ခမ်းနားသော, လှပထည်ဝါသော အလှူမဏ္ဍပ်ကြီးကို ဆောက်လုပ်ပြီးလျှင် မပင့်လျှင် မကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် နာမည်ကြီး ပုဂ္ဂိုလ်များကို တင်ကြို ပင့်လျှောက်ကာ မျက်နှာကြီးတို့ကိုသာ ဖိတ်၍ (သူတို့အိမ်၌လည်း စားလေ့ရှိသော) စားကောင်း သောက်ဖွယ်များကို ကျွေးမွေးခြင်း, မရှိဆင်းရဲသူများကိုကား လားလားမျှ အနားသို့ မသီစေလိုခြင်း, ထို ကျွေးမွေးခိုက်၌လည်း တီးဝိုင်းမှ တငြိမ့်ငြိမ့် တီးစေကာ တဏှာရာဂဖြင့် စားကြ သောက်ကြခြင်း, အလှူရှင်ကလည်း နှုတ်ဆက်ရ, လောကွတ်လုပ်ရနှင့် ဗျာပါရများ နေရခြင်း, အလှူပွဲကြီး ပြီးခါနီးမှာ ကပျာကယာ ရေစက်ချ၍ လှူဒါန်းရခြင်းတို့ဖြင့် ခြယ်လှယ်ထားသော ဒါန၏ ကြီးကျယ်ခမ်းနားခြင်း၌ သန့်ရှင်းသော ရည်ရွယ်ချက် နည်းပါးလှရကား အနှစ်ပါသော စေတနာကောင်းကလေးကိုပင် အတော်ကောင်းသော ဉာဏ်စက္ခု မှန်ပြောင်းဖြင့် ရှာနိုင်မှ တွေ့မြင်ရပါလိမ့်မည်။

အလှူပစ္စည်း၏ အသုံးဝင်မှု အသုံးမကျ၍ ပိုလျှံနေသော အလှူပစ္စည်းများကို လှူခြင်းထက် အသုံးဝင်သော ပစ္စည်းကို လှူခြင်းက သာ၍ စေတနာကို အထောက်အကူပြုနိုင်၏၊ ရှင်းပြပါဦးမည်– အသုံးမဝင်ဘဲ ပိုလျှံနေသော ပစ္စည်းသည် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်မှာ အကျိုးမများပါ၊ အသုံးဝင်သော (ဝိနည်းတရားတော်နှင့်လည်း လျော်သော) ပစ္စည်းကား အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်မှာ အကျိုးများပါသည်၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်မှာ အကျိုးများကြောင်း သိရလျှင် အလှူရှင်မှာလည်း ကုသိုလ်စေတနာပို၍ ထက်သန်လာနိုင်ပါသည်၊ "တပည့်တော်တို့သည် အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်၌ လှူရပါမည်နည်း" ဟု မေးလာလျှင် "သင်တို့၏ အလှူပစ္စည်းကို အသုံးဝင်မည့်

နေရာ, ကျောင်းစသည်ဖြစ်လျှင် ပျက်စီးသောအခါ ပြင်ဆင်ရမည့်နေရာ, ကြာရှည် တည်တံ့မည့်နေရာ၌ လှူကြလော့" ဟု ပြောနိုင်သည်။ [ဝိနည်းပါဠိတော်, နိဿဂ္ဂိယပါစိတ်, ပတ္တဝဂ်, ဒသမသိက္ခာပုဒ်။]

မှတ်ချက်။ ။ယခုအခါ များစွာသော အလှူကြီးတို့၌ ၁ ယောက်က လှူပြီးသော သင်္ကန်း, သပိတ်, ထီး, ဖိနပ်, ခုတင်, ခြင်ထောင် စသည်ကို ထပ်၍ လှူကြ၏၊ ကထိန်များ၌ ထိုပစ္စည်းများအပြင် နာရီ, ကော်ဇော, လက်နှိပ်ဓာတ်မီး စသော နိုင်ငံခြားဖြစ်ပစ္စည်းများကို (ပြင်ဆင်၍ လှအောင်) လှူကြ၏၊ ထိုအလှူကြီးများကြောင့် နိုင်ငံခြားသို့ အခွန်ဆက်ရသော ကုန်ကျစရိတ်တွေ မနည်းလှချေ၊ ကျောင်းရောက်သောအခါ၌လည်း ပရိယတ် ပတိပတ်ကို အထောက်အကူ မပြုနိုင်ရုံသာမက ဝေငှစရာ တပည့်ပရိသတ် မရှိသော ကျောင်းမှာ သိမ်းဆည်းရသော အလုပ်တာဝန်သာ ပိုလာ၏၊ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း ထိုပစ္စည်းများကို မအပ်သုံးသော ငွေအဖြစ်ရောက်အောင် စီမံကြ၏၊ ထိုကဲ့သို့ ဖြစ်ပုံကို စဉ်းစားကာ အလှူဒါနနှင့် စပ်၍ မှတ်ဖွယ်များကို "အနာဂတ်သာသနာရေးကျမ်း" ၌လည်း ပြခဲ့ပါပြီ။

၃– အဖြေ ပြီး၏။

အမေး- ၄ ။ ။ "ပုဗ္ဗ မုဥ္စ အပရဟူသော စေတနာသုံးတန်တွင် တစ်ပါးပါး, သို့မဟုတ် အားလုံး ချွတ်ယွင်းခဲ့သော် အကျိုးပေးရာ၌ မည်သို့ ထူးခြားပါသနည်း" ဟူသော အမေး၏ အဖြေကား—

အဖြေ။ ။အားလုံးချွတ်ယွင်းနေလျှင် ဒါနစေတနာ လုံး၀ မပါရကား ချစ်၍ပေးခြင်း, ကြောက်၍ပေးခြင်း, ဂုဏ်လာဘ်ကို မျှော်၍ ပေးခြင်း တစ်မျိုးမျိုးသာ ဖြစ်သောကြောင့် အလှူဒါန ဟု မဆိုရ, ထို့ကြောင့် ဒါနအစစ် မရနိုင်၊ တစ်ပါးဖြစ်စေ, နှစ်ပါးဖြစ်စေ ချို့လျှင်ကား ထို စေတနာ ချို့သလောက် အကျိုးပေး အားသေးစရာရှိ၏၊ အပရစေတနာချို့လျှင်ကား ထိုဒါနကြောင့် ရရှိသော စည်းစိမ်ကို မခံစားလိုဘဲ လူဆင်းရဲအနေမျိုးဖြင့် နေရ, သေရတတ်လေသည်။

၄ - အဖြေ ပြီး၏။

အမေး- ၅ ။ ။ "ရဟန်း သံဃာတို့အား လှူဒါန်းရာ၌ သီလ သမာဓိပြည့်စုံ၍ ၀ါတော်အကြီးဆုံး ကျောင်းထိုင် ဆရာတော်အား လှူဒါန်းခြင်းနှင့် ထိုကျောင်း၌ ရှိသော သံဃာအား လှူဒါန်းခြင်းတွင် မည်သည့် လှူဒါန်းခြင်းက ပိုမို မြတ်ပါသနည်း" ဟူသော အမေး၏ အဖြေကား—

အဖြေ။ ။"သံဃာတော်တို့အား လှူဒါန်းခြင်းက ပို၍ မြတ်၏"။

အကျယ်ပြပါဦးမည်— အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် သံဃာတော်တို့၏ လယ်ယာမြေနှင့် တူပုံကို ပြခဲ့ပြီ၊ "သံဃာ ဒေ့မ" ဟု ဆို၍ သို့မဟုတ် စိတ်ထည်း၌ မှန်း၍ သံဃာအား လှူဒါန်းရာ၌ ထိုသံဃာ အစုအဝေးတွင် သီလ သမာဓိ ပြည့်စုံသော ၀ါတော် အကြီးဆုံး ကျောင်းထိုင်ဆရာတော်လည်း ပါ၀င်နေ၏၊ ထို့ပြင် "သံဃာ" ဟူသော အသုံးအနှုန်းဖြင့် သုံးနှုန်း လှူရာ၌ ကျောင်းတိုက်တွင်းဝယ် ရှိဆဲ သံဃာသာမက နောက်နောက်၌ ရောက်လာကြမည့် သီလ သမာဓိနှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများလည်း ပါ၀င်လာ၍ ရှေးရှေးက ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီးသော ရဟန္တာများပင် ပါ၀င်နိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် သံဃာအား လှူခြင်းသည် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးအား လှူခြင်းထက် မနှိုင်းယှဉ်သာအောင် မွန်မြတ်ပါသည်၊ မည်သည့် ဆရာတော်ကြီးကိုမျှ မရည်မှန်းဘဲ သံဃာအားလုံးကို ရည်မှန်းနိုင်မှ ကထိန်သင်္ကန်းအစစ် ဖြစ်နိုင်လေသည်။

၅—အဖြေ ပြီး၏။

အမေး—၆ ။ ။အောက်ပါပစ္စည်းတို့ကို ရဟန်း သံဃာတို့အား လှူအပ်ပါသလား, မည်သို့လှူမှ ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်နှင့် ညီညွတ်မှာပါသနည်း။

(က) ရွှေ ငွေ ရတနာ,
(ခ) ကျောင်း, လယ်, ယာ,
(ဂ) အရက်,
(ဃ) ဓား, လှံ, လက်နက်

အဖြေ (က)။ ။"ရဟန်းတော်များသည် ရွှေ ငွေ ရတနာကို ကိုယ်တိုင်လည်း မခံယူရ, ကပ္ပိယစသည်တို့ကို ခံယူလိုက်ပါဟုလည်း

မခိုင်းရ, အလှူရှင်တို့က အနီးအပါး၌ ချထား၍ လှူသည်ကိုလည်း စိတ်ဖြင့် မသာယာရ, နိဿဂ္ဂိယပါစိတ် အာပတ်သင့်၏”ဟု ပညတ်တော်မူပါသည်၊ [ဝိနည်းပါဠိတော် ရူပိယသိက္ခာပုဒ်။] ဤသိက္ခာပုဒ်တော်အတွက် အာပတ်သင့်သည့်အပြင် ခံယူမိသော ရွှေ ငွေကိုလည်း စွန့်ပစ်ရသည်။

မစွန့်လျှင် အပြစ် ခံယူမိသော ရွှေ ငွေကို မစွန့်ဘဲ ထားလျှင် ကိုင်တိုင်းကိုင်တိုင်း ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်၏၊ ထိုရွှေငွေဖြင့် ခံတံ စာအုပ် သင်္ကန်း ဆွမ်း ကျောင်း ဆေး စသည်ကို ငဲယ်လျှင် ဝယ်သည့်အတွက် အာပတ် ထပ်၍သင့်ရုံသာမက ထိုဝယ်အပ်သော စာအုပ် ခံတံ (ထိုငွေဖြင့် ဆောက်အပ်သော ကျောင်း)စသည်ကို သုံးစွဲလျှင် (ပိုင်ရှင်သာမက ရဟန်းအားလုံး) သုံးတိုင်းသုံးတိုင်း အာပတ်ထပ်၍ သင့်ပြန်လေသည်၊ [ထို့ကြောင့် ရွှေ ငွေ ရတနာကို မိမိတစ်ပါးအတွက် ဖြစ်စေ, သံဃာ အများအတွက် ဖြစ်စေ, စေတီတော်တည်ရန် ပြုပြင်ရန်ဖြစ်စေ အလှူမခံကောင်းချေ။]

အပ်သော လှူနည်း ထိုရွှေ ငွေ ရတနာကို ရဟန်း သံဃာအား တိုက်ရိုက် မလှူဘဲ ကပ္ပိယ လုပ်တတ်သူထံ အပ်နှံ၍“မည်မျှ အဖိုးတန်၍ အပ်စပ်သောပစ္စည်းကို ကပ္ပိယ မည်သူ့ထံ တောင်းပါ (အလှူခံပါ)”ဟု လျှောက်ရမည်၊ ထိုသို့ အလှူရှင်က မလျှောက်တတ်လျှင် ကပ္ပိယလုပ်သူက “တပည့်တော်ထံ မည်မျှ အဖိုးတန်အပ်စပ်သော ပစ္စည်းတောင်းပါ” ဟု လျှောက်ရ

မည်၊ ထိုသို့ လျှောက်မှ ထိုကပ္ပိယထံ တောင်းကောင်းသည်၊ ကပ္ပိယထံ ငွေကို အပ်နှံရုံသာ အပ်နှံ၍ အလှူရှင် (သို့မဟုတ် ကပ္ပိယလုပ်သူ)က အပ်စပ်သောပစ္စည်းကို တောင်းဖို့ အလှူခံဖို့ မလျှောက်လျှင် မတောင်းကောင်းချေ၊ [ဝိနည်းတော်နှင့် လျော်သော ပစ္စည်းကို “အပ်သောပစ္စည်း”ဟု ခေါ်သည်။] ထို့ပြင် “ဤငွေကို ကျောင်းအား လှူပါ၏, စေတီတော်အား လှူပါ၏” ဟု လျှောက်၍ လှူလျှင် လှူကောင်း၏၊ ကပ္ပိယလုပ်တတ်သူက ထိုရွှေ ငွေကို သိမ်းဆည်း၍ ကျောင်းပြင်မှု စသည်ကို ပြုရသည်၊ ကပ္ပိယက သံဃာအား (ပုဂ္ဂိုလ်အား)အလိုရှိသလို စီမံပါဟု လျှောက်လျှင် ရဟန်းက ကျောင်းပြင်ဖို့ရန် စသည်ကို ပြောကောင်း၏၊ “ငွေကို လက်သမားအား ပေးလိုက်” စသည်ဖြင့်ကား မပြောကောင်း။

(ခ) ကျောင်း, လယ်ယာ, မြေ

ထိုပစ္စည်းတို့တွင် ကျောင်းကို ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးအား ဖြစ်စေ, သံဃာအား ဖြစ်စေ တိုက်ရိုက် လှူကောင်း၏၊ မြေကိုလည်း ကျောင်းဆောက်ရန် ဖြစ်လျှင် အာရာမအဖြစ်ဖြင့် အလှူခံကောင်း၏၊ လယ်ယာကိုကား တိုက်ရိုက် မလှူကောင်း၊ သုတ္တန်ပါဠိတော်၌ လယ်ယာကို အလှူမခံခြင်းကို သီလအဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မူ၏၊ ဝိနည်းပါဠိတော်၌ ရွှေ ငွေကို အလှူခံခြင်းနှင့် တန်းတူထား၍ တားမြစ်တော်မူသည်၊ [န ကေဝလံ စ ဟိရညသုဝဏ္ဏမေဝ၊ အညမ္ပိ ခေတ္တဝတ္ထာဒိ အကပ္ပိယံ န သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗံ၊— နိဿဂ္ဂိယပါစိတ်, ပဉ္စမဝဂ်, ဒသမသိက္ခာပုဒ် အဋ္ဌကထာ။]

လယ်ယာကို အပ်အောလှူနည်း "လယ်ယာကို ကျောင်း (ကျောင်းတိုက်) အား လှူပါ၏" ဟု လည်းကောင်း, (သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါး၌) "အသစ် အသစ် ပြုဖွယ်ရှိသော နဝကမ္မအလုပ်အား လှူပါ၏" ဟု လည်းကောင်း, "စေတီအား လှူပါ၏" ဟု လည်းကောင်း လှူလျှင် လှူကောင်း၏၊ ကပ္ပိယလုပ်သူက ထိုလယ်ယာကို စီမံ၍ လယ်၌ဖြစ်သော စပါးကို ရောင်းပြီးလျှင် ကျောင်း၌ အသုံးလိုသော ပစ္စည်းကို သူ့ဘာသာသူ လှူလျှင် ဖြစ်စေ, သံဃာတော်အား (သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးအား) "အပ်သော ပစ္စည်းကို တောင်းပါ" ဟု လျှောက်လျှင် အလိုရှိရာ တောင်း၍ ဖြစ်စေ သုံးစွဲကောင်း၏၊ ဤနည်းအားဖြင့် လှူအပ်သော လယ်ယာကို "ဝတ္ထုကံ (ဝတ္ထုက)" ဟု ခေါ်ဝေါ်ကြသည်။

(ဂ)

အရက်သည် အလှူရှင် ကိုယ်တိုင်ကပင် မလှူကောင်းသော ပစ္စည်းဖြစ်၏၊ အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အလှူခံမှု၌ အပြစ်ရှိကြောင်းမှာ အထူး ပြောဖွယ် မလိုတော့ပါ၊ လောက၌ ကုသိုလ်ကောင်းမှုဟု အများက အမှတ်ထားအပ်ကုန်သော်လည်း အမှန်အားဖြင့် မကောင်းမှု အကုသိုလ်သာ ဖြစ်သော ဒါနတို့သည် သေရည်သေရက်အလှူ, ပွဲလမ်းသဘင် အလှူ, မိန်းမအလှူ (ခံစားဖို့ရန် ခေတ္တလှူခြင်း), နွားမ အများရှိရာ နွားလားဥသဘကို လွှတ်ပေးသော အလှူ (နွားမတို့နှင့် သားစပ်ဖို့ အလှူဖြစ်သည်),

ကိုလေသာ တိုးပွားအောင် အဆန်းတကြယ် ပြုအပ်သော မိန်းမယောကျ်ား အရုပ်အလှူ, ဤသို့အားဖြင့် ၅-ပါးရှိကုန်၏။ [ဝိနည်းပရိဝါပါဠိတော်, ကေဿရပဉ္စက]။

(ဃ) ဓား လှံ လက်နက်

ဤ လက်နက်များကိုကား "အလှူခံဖို့ကို မဆိုထားဘိ ရဟန်းများမှာ ကိုင်၍မျှ မကြည့်ရ" ဟု ဝိနည်း၌ တားမြစ်တော်မူပါသည်၊ ဥပါသကာ စစ်စစ် ဖြစ်သူများလည်း ထိုလက်နက်ကို အရောင်းအဝယ်လုပ်လျှင် "ဥပါသကာ အောက်တန်းစား" ဟု အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်, ပဉ္စက၌ ဟောတော်မူပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ဤ (၆) နံပါတ်၌ ပါသော ရွှေ ငွေ ရတနာစသော ပစ္စည်းများကို အသူမခံဖို့ရန် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ တားမြစ်တော်မူချက်သည် အလွန် လေးနက်တော်မူ၏၊ သဒ္ဒါယတနဝဂ္ဂပါဠိတော် (ဂါမဏိသံယုတ်) ၌လည်း "ရွှေ ငွေကို သုံးစွဲကောင်းသူမှာ ကာမဂုဏ်ငါးပါး သားမယား စသည်များလည်း သုံးစွဲကောင်း၏ဟု သားမယားနှင့် တန်းတူထား၍ ရွှေ ငွေများကို မခံယူထိုက်ကြောင်း" မိန့်တော်မူသည်၊ ထိုသို့ လေးလေးနက်နက် တားမြစ်တော်မူချက်၌ မူလအကြောင်းကို စုပေါင်းစဉ်းစားသင့်၏။

စဉ်းစားချက် ရွှေ ငွေရတနာနှင့် လယ်ယာ မိုးမြေတို့သည် အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ထွက်ကြောင်းများ၏ အဖိုး အတန်ဆုံး ပစ္စည်းများ ဖြစ်၏၊ ထိုပစ္စည်းများကို ရဟန်းသံဃာတို့ သုံး

ဆောင်နေလျှင် လူဝတ်ကြောင်များနှင့် ထူးခြားသော အကျင့် မရှိတော့၊ ကာမဂုဏ် ခံစားသော လူဝတ်ကြောင်များ၌ ထို ခံစားမှုကြောင့် အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာ (လောဘ ဒေါသ မောဟ) မြူမှုန်တွေ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ ထူထဲသည်ထက် ထူထဲနေရကား "သံသာရ ဝဋ္ဋ ဒုက္ခတော မောစနတ္ထာယ" ဟု ရည်မှန်းခဲ့သော ရဟန်းတို့မှာ ထို နည်းအတိုင်းသာ ကိလေသာ မြူမှုန်တွေ ထူ ိန်၍ နေပေလိမ့်မည်၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် သံသရာမှ ကယ်တင်လိုသော ဘုရားရှင်၏ ရည်မှန်းတော်မူချက်သည်ပင် အခြေက စ၍ ပျောက်ပျက်ပေတော့ လတံ့။

တိုက်တွန်းချက် ထို ပြခဲ့သော အကြောင်းများကြောင့် သာသနာ့ ဝန်ထမ်း ရဟန်းကောင်း မှန်လျှင် ဘခမည်းတော် ဘုရား၏ အမိန့်တော်ကို တရိုတသေ လိုက်နာ၍ ပါရမီဖြည့် လိုကလည်း အားရပါးရ သာသနာပြုလျက်လည်းကောင်း, ယခု ဘဝတွင်ပင် ကျွတ်တန်းဝင်လိုကလည်း လူသူမနီး တောမြိုင်ကြီးဝယ် ကျကျနန ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်း ကြံ့းပမ်းလျက်လည်းကောင်း ကိုယ်စီ ကိုယ်င သာသနာ့ဝန်ကို ထမ်းသင့်ကြပါသည်၊ သာသနာပြုလိုသော ဒါယကာ ဒါယိကာမ တစ်စုတို့ကလည်း ဗကာသန အလှူဒါန အပျော်အပါး ဥပုသ်သီလတို့ကို ရှောင်ရှား၍ ဆရာများနှင့် တူစွာ သံသရာမှ မြန်မြန်ကျွတ်လိုလျှင် မှန်မှန်ကြီး တရားကျင့်၍ ပါရမီဖြည့်လိုကြလျှင်လည်း သာသနာ့ကို အားရပါးရ ကူညီကာ ရခဲသော ဘုရားသာသနာဝယ် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ အလိုတော်ကျအောင် ဒါန သီလ ဘာဝနာအမှုကို ပြုသင့်ကြပါသတည်း။

၆-အဖြေ ပြီး၏။

အမေး-၇။ ။အောက်ပါ ပစ္စည်းတို့ကို မွန်းလွဲချိန်၌ ရဟန်း သံဃာတို့အား ကပ်လှူနိုင်ပါသလား။

(က) အဖျော်ရည်, ယာမကာ, ဘီလပ်ရည်

အဖြေ။ ။"ယာမကာလိက"ဟူသော ပါဠိကို မြန်မာလို "ယာမကာ"ဟု ခေါ်ကြ၏၊ "မွန်းလွဲသည်မှစ၍ အရုဏ်တက်သည့် အခါတိုင်အောင် ညဉ့်ကာလ၌ သုံးဆောင်ကောင်းသော သောက်ဖွယ်"ဟု အဓိပ္ပါယ်ရ၏၊ ထို့ကြောင့် အဖျော်ရည်, ဘီလပ်ရည်မျ းသည် "ယာမကာ"တွင် ပါဝင်၏၊ မန်ကျည်းသီ စသော အသီးကို ထန်းလျက်နှင့် ရောနှော၍ဖြစ်စေ, သီးခြားဖြစ်စေ ရေစိမ်၍ အမှုန်မပါအောင် ကြည်လင်စွာ စစ်ပြီးသောအခါ ရဟန်းတော်များအား မွန်းလွဲသော အချိန်၌ ကပ်လှူကောင်း၏၊ ဘီလပ်ရည်လည်း ထိုနည်းတူ၊ သို့သော် ရဟန်းသာမဏေများသည် ထိုယာမကာကို မွတ်သိပ် ဆာလောင်သောအခါမှ အဆာပြေအောင် သောက်ကောင်း၏၊ မဆာဘဲ အရသာခံ သက်သက်ကား မသောက်ကောင်း။ [မီးဖြင့် ချက်ထားသော အဖျော်ရည်များကိုကား ဆရာတို့ ဘုဉ်းပေးတော် မမူကြပါ။]

(ခ) သစ်သီး, မုန့်သေတ္တာ, ငါးသေတ္တာ

အဖြေ။ ။ဤ ပစ္စည်းများကိုကား နေလွဲသော အခါ၌ အကပ်ပင် မခံကောင်းပါ၊ သို့သော် ရဟန်းများ ဘုဉ်းပေးဖို့ မရည်စူးဘဲ သာမဏေ ကျောင်းသား ကပ္ပိယတို့စားဖို့ ရည်စူးလျှင်

ကား ကပ်လှူသည်ကို ခံယူကောင်း၏၊ ["သစ်သီး" ဟူရာ၌လည်း ငှက်ပျောသီး, ရောက်သီးစသော နံနက်၌ စားလေ့ရှိသော သစ်သီး ကို ဆိုလိုသည်၊ သံပုရာသီးကဲ့သို့သော သစ်သီးကိုကား မွန်းလွဲအခါ ခံယူကောင်းပါပေ၏]

(ဂ) နောက်နေ့စားရန် ဆွမ်း, ဟင်း

အဖြေ ။ ။ ဤ ဆွမ်း , ဟင်းများကိုလည်း မုန့်သေတ္တာနှင့် သဘောတူပင် စီစဉ်ရပါသည်။

(ဃ) ဆွမ်းဆန်, ဆီ, ဆား, ငါးခြောက်

အဖြေ ။ ။ ဆွမ်းဆန်နှင့် ငါးပိ ငါးခြောက်တို့ကိုလည်း မုန့် သေတ္တာကဲ့သို့ပင် စီစဉ်ရ၏၊ ဆီနှင့် ဆားကိုကား နောက်ရက်၌ ဆွမ်းဟင်းတို့နှင့် ရောရှ်မစားဘဲ ဆေးအရာ၌ အသုံးပြုမည်ဖြစ်လျှင် အကပ်ခံကောင်းပါ၏၊ ဆွမ်းဟင်းတို့နှင့် ရော၍ ချက်ပြုတ် စား သောက်ဖို့ကား အကပ်မခံကောင်းပါ။

မှတ်ချက် ။ ။ ယခုအခါ ညနေပိုင်း၌ ဆွမ်းဆန်စိမ်း လောင်း သော အလေ့အထကို တွေ့ရ၏၊ ထိုသို့ လောင်းရာ၌ ရဟန်းကိုယ်တိုင် မခံယူဘဲ သာမဏေ, ကပ္ပိယ, ကျောင်းသားတို့ ခံယူမှသာ နောက်နေ့၌ စား သောက်ခွင့် ရှိ၏၊ ထိုသို့ မဟုတ်ဘဲ ရဟန်းကိုယ်တိုင် ခံယူလျှင် နောက်နေ့၌ (သာမဏေ, ကပ္ပိယတို့က

ချက်ပြုတ် ပေးသော်လည်း) ရဟန်းမှာ မစား ကောင်းပါ၊ ထိုသို့မအပ်မှန်းသိပါလျက် လှူဒါန်း သော ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့မှာလည်း ဒါန အကျိုး မရဘဲ အပြစ်သာ ရစရာရှိပါသည်။

(င) မကျန်းမာလျှင် သုံးစွဲသော စားဆေး သောက်ဆေး လိမ်းဆေး

အဖြေ ။ ။ စားဆေး သောက်ဆေးတို့မှာ နေလွဲလျှင် အကပ်ခံ ကောင်းတာလည်း ရှိ, မခံကောင်းတာလည်း ရှိ၏၊ နေမလွဲမီ တစ်ရက်သာ စားကောင်းသော မန်ကျည်းမှည့်ပါသော တေ ဆေး, မန်ကျည်းရေပါသော သောက်ဆေးမျိုးကို နေလွဲအခါ အကပ် မခံကောင်းပါ၊ စတုမဓုကဲ့သို့သော စားဆေးမျိုး, သံပုရာ ရေကဲ့သို့သော သောက်ဆေးမျိုးကိုကား နေလွဲအခါ အကပ်ခံ ကောင်းပါ၏၊ လိမ်းဆေးကိုကား နေလွဲအခါ ကပ်လှူနိုင်မှု သည်။

အမှာ ။ ။ ဤ (၇)နံပါတ်၌ ပါသော ပြဿနာများ၏ အဖြေကို အတိအကျ နားလည်ဖို့မှာ ဝိနည်းလေးစားသော ဆရာ များနှင့် အတူနေ၍ ကိုယ်တိုင် လေ့လာမှသာ ဖြစ်နိုင် ပါသည်။

၇ - အဖြေ ပြီး၏။

အမေး- ဂ ။ ။ ရဟန်းသံဃာတော်တို့အား အောက်ပါပစ္စည်းများကို လှူဒါန်းနိုင်ပါသလား။

(က) ငွေထုတ် ချက်လက်မှတ်, ငွေလွှဲစာ, တံဆိပ်ခေါင်း။

(ခ) ထီလက်မှတ်, ငွေစုလက်မှတ်, အသက် အာမခံစာချုပ်။

(ဂ) စာတိုက်မှ မန်နီအော်ဒါနှင့် ပို့လှူသော ငွေ။

အဖြေ (က) ။ ။ ချက်လက်မှတ်, ငွေလွှဲစာတို့သည် ငွေမဟုတ်သေးသောကြောင့် လှူရုံကား လှူကောင်းမည်ဟု ထင်၏၊ သို့သော် အလှူခံရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကမူ ထိုလက်မှတ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်လည်း ငွေမထုတ်နိုင်, ကပ္ပိယကိုလည်း သွား၍ ထုတ်ပါချေဟု မစေခိုင်းနိုင်, မိမိမှာ ချက်လက်မှတ် ငွေလွှဲစာ ရရှိကြောင်းမျှကိုသာ ကပ္ပိယအား ပြောနိုင်၏၊ ထိုသို့ ပြောသည့်အတွက် ကပ္ပိယလုပ်တတ်သူ လူစတ်ကြောင်က ထိုလက်မှတ်(ထိုစာ)ကို ယူ၍ ငွေထုတ်ပြီးလျှင် "တပည့်တော် အထံ မည်ရွေ့ မည်မျှ တန်သော အပ်စပ်သောပစ္စည်းကို တောင်းခံတော်မူပါ" ဟု လျှောက်မှ ထိုပစ္စည်းကို တောင်းခံကောင်းသည်၊ တံဆိပ်ခေါင်းကိုကား လှူကောင်း၏ဟုသာ အယူရှိ၏။

အဖြေ (ခ)။ ။ထီလက်မှတ်, ငွေစုလက်မှတ်, အသက်အာမခံ စာချုပ်များလည်း "ချက်လက်မှတ်နှင့် သဘောသွား၊ အတူပင်" ဟု ယူဆပါသည်။

အဖြေ (ဂ) ။ ။ မန်နီအော်ဒါနှင့် ပို့လှူသော ငွေ၌ မိမိနာမည်ကို လက်မှတ်ထိုးရုံကား ထိုးကောင်း၏ဟု ယူဆပါသည်၊

ငွေကိုမူ မခံယူကောင်းပါ၊ ကပ္ပိယကိုလည်း ယူထားလိုက်ပါဟု မပြောကောင်းပါ၊ မန်နီအော်ဒါ ရောက်လာကြောင်းကိုသာ ပြောပြ၍ ကပ္ပိယလုပ်တတ်သူက ယူပြီးလျှင် (သို့မဟုတ် စာပို့လုလင်က ကပ္ပိယထံ ပေးသွားလျှင်) ထိုကပ္ပိယက အခြားငွေထုံးစံအတိုင်း လျှောက်မှသာ အပ်စပ်သော ပစ္စည်းကို ခံယူသုံးစွဲကောင်းပါသည်။

အမှာစာ။ ။ ဤ(ဂ)နံပါတ် မေးခွန်းများ၏ အဖြေမှာ ကျမ်းစာတို့၌ တိုက်ရိုက်မပါသောကြောင့် မိမိယူဆချက်ကိုသာ ဖြေလိုက်ပါသည်၊ အခြားသော ဝိနည်းဓိုရ် ဆရာတော်ကြီးများကိုလည်း လျှောက်ထားပါလေ။

ဂ – အဖြေ ပြီး၏။

ဒါနနှင့်စပ်သော မေးခွန်း အဖြေများ
ပြီးပြီ။

၃- အထွေထွေကောင်းမှုနှင့် စပ်သော မေးခွန်း အဖြေများ

အမေး ၁။ ။(က) ရုပ်ပွားတော် စေတီတော်များကို ပူဇော်ကန်တော့ရာဝယ် မည်ကဲ့သို့ အာရုံပြုရပါမည်နည်း။

(ခ) တန်ခိုးကြီးဘုရားကို တကူးတကာ သွား၍ ဖူးမြော် ပူဇော်ခြင်းနှင့် အိမ်တွင် ကိုးကွယ်ထားသော ရုပ်ပွားတော်ကို ဖူးမြော်ခြင်းတို့တွင် မည်သည့် ဖူးမြော်ခြင်းက ပို၍ အကျိုးရှိပါသနည်း။

အဖြေ(က)။ ။ရုပ်ပွားတော်သည် သက်တော်ထင်ရှား ရှိစဉ်က ဘုရားရှင်ကို အတုပွား၍ ထားသော (အဆင်း သဏ္ဌာန်တော်ကို အတုပြုလုပ်ထားသော)ဆင်းတုတော် ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုရုပ်ပွား ဆင်းတုတော်လောက်တွင် စိတ်အာရုံ မပြီးစေဘဲ သက်တော် ထင်ရှား မြတ်ဘုရားကို ထင်မြင်လာအောင် ပူဇော်ကန်တော့နိုင်မှ သာ၍ အကျိုးရပါသည်။

"စေတီတော်"ဟူသည် ဘုရားရှင်၏ အရိုးတော် ဓာတ်များကို သွင်းနှံ ဌာပနာ ထားသောကြောင့် ပူဇော် ကန်တော့ထိုက်သော ဌာနတစ်မျိုးတည်း၊ ထို့ကြောင့် စေတီတော်ကို ပူဇော်ရာ၌လည်း သက်တော်ထင်ရှား မြတ်ဘုရားကို ထင်မြင်လာအောင် ပူဇော်မှ

သာ၍ အကျိုးရပါသည်၊ သို့သော် ရုပ်ပွားတော်, စေတီတော်လောက်တွင် စိတ်အာရုံ ယူနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် လုံးလုံး အကျိုးမရဟုကား မဆိုလိုပါ။

အဖြေ (ခ)။ ။ဘုန်းကြီးအလိုအားဖြင့် သက်တော်ထင်ရှား မြတ်ဘုရား၏ ကိုယ်စားချည်း ဖြစ်ကြသော ရုပ်ပွားတော်, စေတီတော်များကို တန်ခိုးကြီး, တန်ခိုးငယ် ဟု မခွဲခြားလိုပါ၊ လူအသွား အလာများသည်ကို တန်ခိုးကြီး, လူ အရောက်အပေါက် နည်းသည်ကို တန်ခိုးငယ်ဟုဆိုလျှင် တောကြီး တောင်ကြီးအတွင်း၌ လူသူ အရောက်အပေါက် နည်းသော ဘုရား"ဟု ခေါ်ရမလို ဖြစ်နေရပါသည်၊ ထို့ကြောင့် ဤပြဿနာအတွက် အထူး မပြောလိုပါ၊ မိမိစိတ်က ဂုဏ်တော်ကို အာရုံပြုရာ၌ သဒ္ဓါ ပညာ အတိမ်အနက် လိုက်၍သာ အကျိုးရ ကွဲပြားဖွယ် ရှိပါသည်၊ အကယ်၍ အလွန် ကြည်ညိုစွာ အာရုံပြုနိုင်ပါမူ သက်တော်ထင်ရှား မြတ်ဘုရားကို ဖူးမြင်ရသော အကျိုးနှင့် ရုပ်ပွားတော်, စေတီတော်များကို ဖူးမြင်ရသော အကျိုးသည် တန်းတူပင် ဖြစ်နိုင်ပါသည်၊ ဥပမာ— အသက်ရှိသော မိဘကို တွေ့မြင်ရခြင်းနှင့် မိဘမရှိ၍ ဓာတ်ပုံကိုသာ ကြည့်ရခြင်း၌ ရှိသေ လေးစားမှု မကွာလျှင် အကျိုးပေး မကွာနိုင်သကဲ့သို့တည်း။

တိဋ္ဌန္တေ နိဗ္ဗုတေစာပိ,
သမေ စိတ္တေ သမံ ဖလံ၊
စေတောပဏိဓိဟေတုံ ဟိ,
သတ္တာ ဂစ္ဆန္တိ သုဂ္ဂတိံ။

တိဋ္ဌန္တေစာပိ – သက်တော်ထင်ထင်, တည်ရှိစဉ်ဝယ်, ဖူးမြင်ရပြား, မြတ်ဘုရား၌လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗုတေစာပိ–ရှေးပြည် နိဗ္ဗူ, စံတော်မူသည့်, သုံးလူ့ထွတ်ထား, မြတ်ဘုရား၌လည်းကောင်း၊ စိတ္တေ–ဂုဏ်တော်အာရုံ, ကောင်းစွာထုံ၍, တလုံးဆဲဆဲ, မှိုဝဲစွဲသုံး, စိတ်နှလုံးသည်၊ သမေ–သဒ္ဓါပညာ, အရာရာဝယ်, မကွာတန်းတူ, ညီမျှပါမူကား၊ သမံ ဖလံ – အကျိုးပေးဟန်, အတန်တန်လည်း, ကေန်ညီမျှ, တန်းတူရလေတော့၏၊ ဟိ ယုတ္တံ – ထို စကားလျှင်, မမှားကေန်, ယုတ္တိတန်လှပါပေ၏၊ သတ္တာ–ယုတ်မြတ်မဟူ, သူငါ က စ, သတ္တဝါဟူသမျှတို့သည်၊ စေတောပဏိဓိဟေတုံ – စိတ်နေစိတ်ထား, ကြီးမား ဖြူစင်, ကြည်လင်သန့်ရှင်း, အကြောင်းရင်းကြောင့်၊ သုဂ္ဂတိံ–လူ့ရွာနတ်ထံ, ချမ်းသာစံလျက်, နိဗ္ဗာန်အထိ, အကောင်းဆုံး ဂတိသို့၊ ဂစ္ဆန္တိ – ပါရမီ စွမ်းသစေလာက်, စခန်းထောက်၍, လှမ်းရောက်နိုင်ကြပေသတည်း။ [မဇ္ဈိဋ္ဌကဝဂ်, ပိတဝိမာနဝတ္ထု ပါဠိတော်။]

၁– အဖြေ ပြီး၏။

အမေး ၅ ။ ။ ယခုခေတ် ရဟန်း သံဃာတော်များနှင့် ရတနာသုံးပါးတွင် ပါဝင်သော သံဃာတော်များသည် မည်သို့ ထူးခြားပါသနည်း။

အဖြေ။ ။ရတနာသုံးပါးတွင် ပါဝင်သော ''သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ'' ဟု သရဏဂုံ ဆောက်တည်ရာ၌ အာရုံပြုရသော သံဃာသည် အရိယာဖြစ်ပြီးသော ပရမတ္ထသံဃာ (အစစ်အမှန် မမောက်

ပြန်နိုင်သော သံဃာ) တည်း၊ ယခုခေတ်၌လည်း အရိယာသံဃာအစစ်ဖြစ်လျှင် ထိုရတနာဝင် ပရမတ္ထသံဃာပင် ဖြစ်၏၊ အရိယာမဖြစ်သေးသော သံဃာဟူသမျှကို ''သမ္မုတိသံဃာ''ဟု ခေါ်၏၊ ''အရိယာ သံဃာအစစ်နှင့် ဝိနည်းသိက္ခာချင်းမှ စ၍ အရာရာ တူသောကြောင့် သံဃာဟူ၍ သမုတ်အပ်သော သံဃတော်''ဟု ဆိုလိုသည်၊ ဥပမာ– သက်တော်ထင်ရှား ဘုရားအစစ်နှင့် ရုပ်တု ဆင်းတုတော် ဘုရားတို့ ကွဲပြားသကဲ့သို့တည်း။

၂– အဖြေ ပြီး၏။

အမေး– ၃ ။ ။ (က) ဘုရားပွဲ ကျင်းပခြင်းကြောင့် မည်သို့ အကျိုး ရှိပါသနည်း။

(ခ) ထိုဘုရားပွဲ အစဉ်အလာသည် မည်သည့် လက်ထက်မှ ဆင်းသက်လာပါသနည်း။

အဖြေ (က)။ ။ဘုရားပွဲ ကျင်းပခြင်းကြောင့် (ဘုရား ဂုဏ်တော်ကို အာရုံပြုလိုသူမှာ) အကျိုး မထူးပါ၊ ကျမ်းစာတို့၌ ဘုရားဖူးသွားလိုသော ရဟန်းသည် ဘုရားပွဲအချိန်၌ သွားလာခြင်းငှာ မသင့်လျော်ဟုပင် တားမြစ်ထားပါသည်။

အဖြေ (ခ)။ ။ ကျမ်းစာတို့၌ ဘုရားပူဇော်ပွဲများ ပါရှိသောကြောင့် ဘုရားပွဲ အစဉ်အလာသည် အလွန် ရှေးကျသော အခါကပင် ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ဟန် တူသည်၊ သို့သော် ယခုခေတ်ကဲ့သို့ ဘုရားဝင်းအတွင်း အငှား ကပွဲများ ကျင်းပခြင်း, ကာလ သား

သမီးတို့ အလှန်အကျူး သောင်းကျန်းခြင်းတို့ကား ရှိခဲ့မည်မဟုတ်ပါ၊ ယခုခေတ် ဘုရားပွဲများ၌ ကုသိုလ်ဖြစ်ဖို့ထက် အကုသိုလ်ဖြစ်ဖို့က များနေပါသည်။

၃- အဖြေ ပြီး၏။

အမေး- ၄ ။ ။ (က) ဘုန်းကြီးပျံကို ကြီးကျယ် ခမ်းနားစွာ ကျင်းပခြင်းကြောင့် အကျိုး မည်မျှ ရှိပါသနည်း။

(ခ) ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူစဉ်က တပည့် သာဝကများနှင့် ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့ မည်ကဲ့သို့ ပူဇော်ခဲ့ကြပါသနည်း။

အဖြေ ။ ။ (က) ဘုန်းကြီးပျံကို ကြီးကျယ် ခမ်းနားစွာ ကျင်းပရာ၌ ယခုကာလကဲ့သို့ ပွဲမျိုးစုံ ထည့်သွင်း၍ ကျင်းပခြင်းမှာ ဆရာသမား၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ပူဇော်ရာမရောက်ဘဲ ဆရာဘုန်းကြီး ပျံလွန်တော်မူသည့်အတွက် ပျော်ပွဲ ရှင်ပွဲတစ်ခု ပြုခွင့်ရသကဲ့သို့ ဖြစ်နေ၏၊ ထို့ကြောင့် ယခုခေတ် ကျင်းပနည်း၌ ကုသိုလ်အကျိုး အရနည်း၍ အကုသိုလ်အပြစ်တွေသာ အဖြစ်များ၏။

တကယ်ပင် ဆရာသမား၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို အမှတ်တရ ပူဇော်လိုကြလျှင်ကား ပျော်ပွဲ ရှင်ပွဲ မပါစေဘဲ သံဝေဂဖြစ်စရာ (ရုပ်နာမ်အပေါ် ငြီးငွေ့စရာ) ငြိမ့်ငြောင်းသော တေးဂီတ ဂါထာ

တို့ကို ရွတ်ဆို၍လည်းကောင်း, တပည့်တပန်း ရဟန်းသံဃာ ဒကာ ဒကာမအားလုံး သန့်ရှင်းသော သက်သတ်လွတ် ဆွမ်းဒါနပြု၍ လည်းကောင်း, တတ်နိုင်ပါမူ ရက်အပိုင်းအခြား အချိန်အပိုင်းအခြားဖြင့် ဘာဝနာပွားများ၍လည်းကောင်း ရက်ပေါင်းများစွာ ကြာချင်တိုင်းကြာအောင် ဘုန်းကြီးပျံပွဲ ဆင်နွှဲသင့်ကြပါသည်။

အဖြေ (ခ) ။ ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မမူမီ အရှင်အာနန္ဒာက "အလောင်းတော်ကို မည်သို့ပူဇော်ရပါမည်နည်း" ဟု လျှောက်သောအခါ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင် "အာနန္ဒာ.... သင်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်ကို ပူဇော်ဖို့ရန် ကြောင့်ကြ မစိုက်ရစ်ကြနှင့်၊ အနှစ်သာရဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ရဖို့ကိုစွဲ၍သာ မမေ့မလျော့ မပေါ့မဆ ကြောင့်ကြစိုက်ရစ်ကြ" ဟု မိန့်တော်မူပါသည်၊ ထို အမိန့်တော် အတိုင်းပင် ရဟန်းတော်များ အထူးကြောင့်ကြ မစိုက်ကြပါ၊ ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့ကသာ အဝတ်သစ် တစ်ထပ်, ဝါဂွမ်းတစ်ထပ် အစုံပေါင်း ငါးရာဖြင့် အလောင်းတော်ကို ရစ်ပတ်၍ ဆီလောင်းထားသော ရွှေခေါင်းတော်၌ ထည့်ကာ မီးပူဇော်ကြလေသည်။ [ထိုမီးပူဇော်သည့် ရက်အထိ ရက်ပေါင်း ၁၄-ရက်သာ ကြာ၏၊ ပထမ ၇-ရက်သည် ပြင်ဆင်ယင်း ပူဇော်ခြင်းဖြင့် ကုန်သွား၏၊ ပူဇော်ရာ၌ ကိုယ်တိုင် က-မှု, သံဝေဂ သီချင်းဆိုမှု, တီးမှုတ်မှုများ ပါဝင်၏၊ ဒုတိယ ၇-ရက်ကား စန္ဒကူးနံ့သာပုံပေါ်၌ မီးပူဇော်ဖို့ ပြင်ဆင်ယင်း ကြာသွားလေသည်၊ တချို့ကလည်း "မီးပူဇော်ရာ၌ ၇-ရက် မကြာ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်

မှုပြီးနောက် ၇ ရက်မြောက်နေ့မှာပင် မီးသင်္ဂြိုဟ်ပြီး ဖြစ်သည်”ဟု ဆိုကြသေး၏။]

၄ - အဖြေ ပြီး၏။

အမေး- ၅။ ။(က) ရှင်ပြုရာ၌ ရှင်လောင်းလှည့်ကာ ရှင်ပြုပွဲ အခမ်းအနားဖြင့် ပြုခြင်း, ဘုန်းကြီး ကျောင်း၌ ခေါင်းတုံးရိတ်မှု, သင်္ကန်းဝတ်မှု ပြု၍ ရှင်ပြုခြင်း ၂-မျိုးဝယ် ကုသိုလ် အကျိုး မည်သို့ ထူးပါသနည်း။

(ခ) ဘုရားတော်ရာဟုလာကို မည်ကဲ့သို့ ရှင်ပြုပါသနည်း။

(ဂ) ရှင်လောင်းလှည့်ခြင်း အစဉ်အလာသည် မည်သည့် ခေတ်က ဖြစ်ပေါ်လာပါသနည်း။

အဖြေ (က)။ ။ ကုသိုလ်အကျိုး ရခြင်း မထူးပါ။

အဖြေ (ခ)။ ။ ကပိလဝတ်ပြည်, နန်းတော်၌ ဘုရားရှင် ဆွမ်းဘုဉ်းပေးတော်မူပြီး၍ ပြန်ကြွလာတော်မူသောအခါ ရာဟုလာသည် ဘုရားရှင်၏ နောက်တော်မှ လောကီအမွေတောင်းယင်း ပါလာ၏၊ ကျောင်းတော်သို့ ရောက်သောအခါ “ရာဟုလာအား လောကုတ္တရာအမွေ ပေးတော်မူရမည်” ဟု မိန့်တော်မူ၍ အရှင်သာရိပုတြာကို ရှင်ပြုပေးစေတော်မူ၏၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် အမိန့်တော်အတိုင်း ဦးခေါင်းရိတ်၍ သင်္ကန်းဝတ်ပေးတော်မူပါသည်။

အဖြေ (ဂ)။ ။ ရှင်လောင်းလှည့်ခြင်း, မဏ္ဍပ်အတွင်း၌ အတီးအမှုတ်ဖြင့် သဘင်သွန်းခြင်းစသော အစဉ်အလာကို မည်သည့်ခေတ်က ဆင်းသက်လာသည်ဟု မသိပါ၊ အချို့က “ဓမ္မာသောကမင်း၏ သားတော်မဟိန္ဒမင်းသားကို ရှင်ပြုရာမှ ဆင်းသက်လာသည်” ဟု ပြောကြ၏၊ ပါဠိရာဇ်ကကဏ္ဍကထာ မဟိန္ဒမင်းသား ရှင်ပြုခန်း၌ ထို အသိုင်းအဝိုင်း မပါချေ။

၅ - အဖြေ ပြီး၏။

အမေး- ၆။ ။သင်္ကန်း ပရိက္ခရာ ဖိုးမျှ မရှိ, အခမ်းအနားလည်း မလုပ်နိုင်သော မိဘသည် သားကို မည်ကဲ့သို့ ရှင်ပြုနိုင်ပါသနည်း။

အဖြေ။ ။သနားတတ်သော (သပိတ် သင်္ကန်းလည်း ပေးနိုင်လောက်သော) ဆရာသမားထံ အပ်နှံ၍ ရှင်ပြုနိုင်ပါသည်၊ အမှန်အားဖြင့် ရှေးခေတ်က ရှင်ပြုရာ၌ သပိတ်သင်္ကန်းကို ဆရာရဟန်းကိုယ်တိုင်က မိမိမှာရှိလျှင် ပေးရပါသည်၊ မရှိလျှင်လည်း ရဖို့ရန်အားထုတ်ရပါသည်။ [ဘုရားရှင်သည် ရဟန္တာဖြစ်လောက်သော အရည်အချင်းရှိပါလျက် ကြွေးတင်နေသော ပုဏ္ဏားကို ရဟန်းပြုပေးတော်မူပြီးလျှင် ကောသလမင်းအထံ ခေါ်သွား၍ အကျိုးအကြောင်း ပြောပြတော်မူ၏၊ ကောသလမင်းက ကြွေးတာဝန်ကို ယူပါသည်၊ ထိုရဟန်းလည်း တရားအားထုတ်၍ ရဟန္တာဖြစ်လေသည်။ [သဂါထာဝဂ္ဂ, ဗြာဟ္မဏသံယုတ်။]

၆ - အဖြေ ပြီး၏။

အမေး-၇ ။ ။ ရှင်ပြုပေးရာ၌ ကလေး၏ မည်သည့်အရွယ်
တွင် ရှင်ပြုပေးနိုင်ပါသနည်း။

အဖြေ။ ။ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ပထမ ခွင့်ပြုတော်မူစဉ်၌ "၁၅-နှစ် အသက်ပြည့်မှ ရှင်ပြုပေးရမည်" ဟု မိန့်တော်မူ၏၊ ထို့နောက် မိဘများ သေဆုံးသွားသဖြင့် ကိုးကွယ်ရာမဲ့ဖြစ်နေသော ကလေး ညီနောင် ၂-ယောက်ကို အကြောင်းပြု၍ "မိမိထမင်းပွဲကို ကျီး နှိုက်လာလျှင် ချောက်နိုင်သော အရွယ်ရှိသူကို ရှင်ပြုပေးနိုင်၏" ဟု ခွင့်ပြုတော်မူပြန်၏။ [ဝိနည်း မဟာဝ ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇခန္ဓကပါဠိတော်။]

မှတ်ချက် ။ ။ မလွှသာ၍ ခွင့်ပြုတော်မူရသော ဤဒုတိယ ခွင့်ပြု တော်မူချက်ကို ကောက်ချက်ချ၍ ယခုကာလ၌ အတော်ငယ်သော ကလေးများကို ရှင်ပြုပေးကြ ၏၊ ထိုကလေးများသည် ဆယ်ပါးသီလနှင့် ထိုက် တန်သော ကျင့်ဝတ်ကို မကျင့်နိုင်ကြ၊ တချို့မှာ ဇာတရူပသိက္ခာပုဒ်ကို အပျက်ခံ၍ ပိုက်ဆံကို သူ့ လက်ထဲ ထည့်ပြီးလျှင် ကျောင်းလိုက်ချင်အောင် မိဘတို့က ချော့ကြရ၏၊ မဏ္ဍပ်အတွင်းမှာပင် သက်န်းမနိုင်ဘဲ သိက္ခာပုဒ်များစွာ အပျက်အစီး ခံကြရ၏၊ တချို့ကား ကျောင်း၌ မအိပ်လိုကြဘဲ အိမ်မှာပင် အိပ်ကြ၏၊ ဤအားလုံးအတွက် သာ မဏေများ ရထိုက်သော သေခိယသိက္ခာပုဒ် သီလ တွေ အတော်များစွာ ပျက်လေပြီ၊ ထို့သို့ သီလ

တွေ အပျက်ခံ၍ ရှင်ပြုပေးရာ၌ မိဘတို့မှာ ငွေ လည်း ထောင်ကုန် သောင်းကုန် ကုန်ရှာကြသေး ၏၊ အချို့သော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့၏ မသိ နား မလည်ချက်ကား ဘာသာဖျက်ရာ ရောက်ရှိသော မက, ဘာသာခြားတွေနှင့် နောင်လာနောက်သား တို့ စဉ်းစားဝေဖန်ကြတော့မည့်အတွက် အလွန်ပင် ရှက်ဖွယ် ကောင်းလှပေသည်။

ဖြစ်သင့်သော ရှင်ပြုနည်း သားကို ရှင်ပြုပေးရာ၌ မိဘတို့သည် အရင်းအနှီး နည်းပါးသွားအောင် (သို့မဟုတ် ကုန်သွားအောင်) ရှင်ပြုပွဲ မကျင်းပသင့်ပါ၊ သင့် တော်သော အရွယ်ရောက်မှ အနေအထိုင်အချိုးကျသော ကျောင်း သို့ ပို့၍ သင့်တော်ရုံ ငွေကုန်ကြေးကျ ခံရုံဖြင့် ရှင်ပြုပေးသင့်ပါ သည်၊ ရှင်သာမဏေ အဖြစ်ဖြင့် နေခိုက်၌ လူဝတ်ကြောင်တို့၏ သီလယူနည်း, ဒါနပြုနည်း, ဥပုသ်စောင့်နည်းနှင့်တကွ ရဟန်း သာမဏေတို့ အမြဲကျင့်ရသော သိက္ခာပုဒ်များကို နားလည်၍ သာသနာရေးကိစ္စတို့၌ အသားကျ ကျင့်တတ်အောင်လည်းကောင်း, ဘာသာရေးကိစ္စတို့၌ အသားကျ နားလည်အောင်လည်းကောင်း လေ့လာသင့်၏၊ သို့မှ မိမိတို့က ဒကာအဖြစ်ဖြင့် ရှုရသောအခါ ပုဂ္ဂိုလ်အကောင်း-အဆိုး ရွေး ချယ်တတ်၍ သာသနာထောက်ပံ့သော ဒါယကာတစ်ယောက် ဖြစ်လာဖွယ် ရှိပေသည်။

၇- အဖြေ ပြီး၏။

အမေး ၈ ။ ။"ဥပုသ်သီလဆောက်တည်ရာ၌ လပြည့်, လကွယ် (လဆန်း လဆုတ် ၈-ရက်)နေ့များတွင် ဆောက်တည်ခြင်းသည် အခြားနေ့များ၌ ဆောက်တည်ခြင်းထက် အကျိုးများပါသလား" ဟူသော အမေး၌-

အဖြေ။ ။ဥပုသ်သီလအတွက် ထူးခြား၍ အကျိုးမများပါ၊ သို့ရာတွင် ရှေးအစဉ်အလာဖြစ်၍ ဥပုသ်နေ့ ဟု သတ်မှတ်ထားရာ နေ့၌သာ စောင့်သုံးလေ့ရှိကြပါသည်။

အကျယ်ပြပါဦးမည်- "ဥပေါသထ"ဟူသော ပါဠိကို "ဥပုသ်"ဟု မြန်မာပြန်ကြ၏၊ ဥပ–ညစာမစားခြင်း, မေထုန်ရှောင်ခြင်းစသော ကောင်းသော အကျင့်နှင့် ပြည့်စုံ၍+ဝသထ–နေထိုင်ခြင်းဟု အနက်ထွက်၏၊ ထိုသို့ နေထိုင်ခြင်းကိုပင် "သီလ"ကို မပျက်အောင် စောင့်ခြင်း, ကျင့်သုံးခြင်းဖြစ်သောကြောင့် "ဥပုသ်စောင့်သုံးခြင်း" ဟု ခေါ်စမှတ် ပြုကြသည်၊ ထို ဥပုသ်စောင့်ပုံ အကျယ်ကို "ရတနာ့ဂုဏ်ရည်"၌ ပြထားပြီးဖြစ်ပါသည်။

နေ့ရက် ထိုဥပုသ်စောင့်ဖို့ရာ နေ့ရက်ကို ဘုရားပွင့်တော်မမူမီ ရှေးကပင် သူတော်ကောင်းတို့ သတ်မှတ်ခဲ့ကြ၏၊ တစ်လလျှင်- (၁) အဋ္ဌမီ(ရှစ်ရက်မြောက်နေ့)ဥပုသ်၊ (၂) စာတုဒ္ဒသီ(ရက်မစုံ လကွယ် ၁၄-ရက်မြောက်နေ့)ဥပုသ်, (၃) ပန္နရသီ(၁၅-ရက်မြောက်နေ့)ဥပုသ်, (၄) ပါဋိဟာရိယ(အကြို-အပို) ဥပုသ်ဟု အကျဉ်းအားဖြင့် ၄-မျိုးရှိ၏။

ပါဋိဟာရိယ (အကြိုဥပုသ်, အပိုဥပုသ်) သည် ထို ၃-ရက် မရောက်မီ ကြိုတင်၍ စောင့်ရသော ၇-ရက်မြောက်, ၁၃-ရက်မြောက်, ၁၄-ရက်မြောက် ဥပုသ်၊ ထိုသုံးရက်၏ နောက်၌ အပိုဖြည့်စွက်၍ စောင့်ရသော ၉ ရက်, လပြည့်ကျော် ၁ ရက်, လဆန်း ၁-ရက် ဥပုသ်၊ ထို့ပြင် ဝါတွင်း၌ ဝါ၏အလယ်ဝယ် ၁၅-ရက်မျှဖြစ်စေ, တစ်ဝါတွင်းလုံးဖြစ်စေ စောင့်သုံးကြသော ဥပုသ်များဖြစ်၏၊ ဤသို့အားဖြင့် ဥပုသ်စောင့်ရာရက်ဟု ရှေးရှေးက သတ်မှတ်ထားအပ်သော ရက်တွေ အတော်များစွာ ရှိပေသည်။

စဉ်းစားဖွယ် "ဥပုသ်စောင့်ဖို့ရာ ရက်တွေ များလှချေဘကား၊ ဘာ့ကြောင့် ထိုမျှလောက် များပြားအောင် ရှေးက သတ်မှတ်ခဲ့လေသနည်း"ဟု စဉ်းစားဖွယ်, မေးမြန်းဖွယ် ရှိ၏၊ အဖြေကား– လူအများ၏ စိတ်အစဉ်၌ ကိလေသာမြူတွေ နေ့စဉ်တင်နေရကား ထိုကိလေသာမြူတွေကို ဆေးကြောသုတ်သင်ဖို့ရာ ထိုကဲ့သို့ မကြာမကြာ ဥပုသ်စောင့်ဖို့ရက်ကို သတ်မှတ်ခဲ့ကြပေသည်။

ချဲ့ပါဦးမည်– ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ဥပုသ်စောင့်ခြင်းကို ဦးခေါင်းလျှော်ခြင်းနှင့် ဥပမာပြ၍ ဝိသာခါအား ဩဝါဒပေးတော်မူ၏၊ လဆန်း ၁-ရက်နေ့၌ နေရောင်ရှိသဖြင့် ဆံပင်တွေ သွေ့ခြောက်မည်ကို မြင်သော အမျိုးသမီးသည် ရေချိုး၍ ခေါင်းလျှော်၏၊ ဦးခေါင်းမှာ အညစ်အကြေးသန့်ရှင်း၍ ဆံပင်လည်း သွေ့ခြောက်သောကြောင့် ဦးခေါင်းသည် သန့်ရှင်းပေပါ၏၊ နောက်နောက်ရက်များ၌ ဦးခေါင်းဝယ် မြူမှုန်ကျခြင်း, အတွင်းက အညစ်

အကြေးများ ဦးခေါင်းမှ ထွက်တတ်ခြင်းတို့ကြောင့် ၇-ရက် ကောက် ကြာလျှင် ဦးခေါင်းသည် လေးလံလာပြန်၏၊ ထိုအခါ တစ်ကြိမ် ခေါင်းလျှော်ရပြန်၏။

ထို့အတူ လူဝတ်ကြောင်တို့၏ စိတ်၌ ရာဂ, ဒေါသစသော မြူမှုန်တွေသည် ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် နေစဉ်လည်း ကျရောက်၏၊ အလုပ်အကိုင် လုပ်ယင်း ကိုင်ယင်း, ရောင်းယင်း ဝယ်ယင်းလည်း ကျရောက်၏၊ တို့ကြောင့် ထိုစိတ်အစဉ်၌ ထိုမြူမှုန်တွေ သန့်ရှင်းအောင် အိမ်ယာအလုပ်တွေကို အနားပေးကာ, မေထုန်ကိုလည်း ရှောင်ကြဉ်ကာ ဥပုသ်စောင့်သောအားဖြင့် ဆေးကြောပစ်ရလေသည်၊ တစ်နေ့တစ်ရက် စောင့်ရုံဖြင့် ကောင်းစွာ မရှင်းတတ်သောကြောင့် အကြိုက်, အပိုရက်များ၌လည်း စောင့်ရ၏၊ တစ်ကြိမ် စောင့်ပြီးနောက် ၇-ရက်လောက် ကြာလျှင် ကိလေသာမြူတွေ အတော်များစွာ တင်လာပြန်သောကြောင့် ဥပုသ်စောင့်၍ ဆေးကြောရပြန်သည်၊ ထို့ကြောင့် ဥပုသ်စောင့်ဖို့ရက်ကို ရှေးရှေးကပင် အကြိမ်များစွာလည်းကောင်း, ၆-ရက် ၇-ရက် တစ်ကြိမ်လည်းကောင်း သတ်မှတ်ခဲ့ကြပေသည်၊ ယခုခေတ်အလိုက် ဥပုသ်နေ့မဟုတ်ဘဲ စနေ, တနင်္ဂနွေ ၂-ရက်မျှ ဆက်လက်၍ စောင့်ကြလျှင်လည်း ထိုရှေးရှေး စံချိန်ကို မှီနိုင်ပါ၏၊ သို့သော် စောင့်နိုင်ကြမည်တဲ့လော။

ဂ-အဖြေ ပြီး၏။

အမေး-၉ ။ ။ သီလယူရာ၌ ရဟန်းသံဃာတော်ထံမှာ ယူခြင်း, ဘုရားဆင်းတုတော်ရှေ့မှာ ယူခြင်း, မိမိဘာသာ ယူခြင်းတို့သည် မည်သို့ ထူးခြားပါသနည်း။

အဖြေ ။ ။ မထူးခြားပါ၊ သို့သော် ဆရာဘုန်းတော်ကြီးက ရှိသေလေးစားလောက်ပါလျှင် ထိုဆရာကို ရှိသေသောအားဖြင့် သီလကို မကျိုး မပေါက်အောင် စောင့်ရှောက်တတ်ကြပါ၏၊ ဆင်းတုတော်ရှေ့မှာ ယူခြင်းလည်း ဤသဘောပင် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ [ရှေးက ဒါယကာတစ်ယောက်သည် ရှိသေလောက်သော ဆရာတော်၏ အထံ၌ ခံယူပြီးနောက် အလုပ်မလုပ်ဘဲ မနေသာ၍ လယ်ထွန်ပြီးနောက် နွားတို့ကို လွှတ်လိုက်ရာ နွားတွေ ခရီးလွန်သဖြင့် လိုက်ရာရ၏၊ ထိုသို့ရှာယင်း တောင်ပေါ်သို့ ရောက်သွားလေသော် စပါးကြီးမြွေက သူ့ကို ဖမ်းယူလေ၏၊ ထိုအခါ ဓားဖြင့် မြွေ၏ ဦးခေါင်းကို ဖြတ်အံ့ဟု ကြံပြီးမှ "ငါသည် အလေးပြုလောက်သော ဆရာတော်၏ အထံ၌ သီလခံယူခဲ့ပါလျက် သီလကို ဖျက်ခြင်းငှာ မသင့်တော်ချေ" ဟု အကြံဖြစ်၍ ဓားကို လွှင့်ပစ်လိုက်လေရာ စပါးကြီးမြွေလည်း အလိုအလျောက် သူ့ကိုလွှတ်၍ ပြေးလေသည်။] [အင်္ဂုတ္တိုရ်အဋ္ဌကထာ, ဒွါရကထာ]။

၉-အဖြေ ပြီး၏။

အမေး-၁၀ ။ ။ သီလဆောက်တည်ရာ၌ သီလယူရိုးဖြစ်သော ပါဠိအပိုဒ်များကို ရွတ်ဆိုမှ သီလရပါသလား။

အဖြေ ။ ။ ပါဠိအပိုဒ်ကို ရွတ်ဆိုမှ သီလရသည် မဟုတ်ပါ၊ မိမိနားလည်သော ဘာသာစကားဖြင့် ရွတ်ဆိုဆောက်တည်လျှင် ဆိုလိုရင်း အကြောင်းအရာကို နားလည်သောကြောင့် သာ၍

ကောင်းပါသေး၏။ [ယခုအခါ ပါငွေလို ဆို၍ သီလယူကြ၊ ဆောက်တည်ကြသောကြောင့် မာလာ ဂန္ဓစသည်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို နား မလည်ကြဘဲ ဥပုသ်စောင့်ယင်းပင် ပန်းပန်ထားကြ၊ နံ့သာ လိမ်း ထားကြသည်ကို တွေ့ရသည့်ပြင် ဥစ္စာသယန မဟာသယနသိက္ခာ ပုဒ်အရ လဲဝါသွတ်ထားသော မွေ့ရာပေါ်ဝယ် မအိပ် မထိုင် ကောင်းပါဘဲလျက် အိပ်မြဲအိပ်နေကြသည်မှာ သိက္ခာပုဒ် အဓိ ပ္ပါယ်ကို နားမလည်သောကြောင့်သာ ဖြစ်လေသည်]။

၁၀- အဖြေ ပြီး၏။

အမေး- ၁၁ ။ ။ တစ်ခါ သီလယူထားလျှင် နောက်နေ့၌ သီလ မယူဘဲ ဆက်၍ ဥပုသ်စောင့်နိုင်ပါသလား။

အဖြေ ။ ။ ဆက်၍ စောင့်နိုင်ပါသည်။ သီလသည် အမြဲ ကျင့်ရသော နိစ္စသီလ၊ တစ်ရံတစ်ခါ ဆောက်တည်ရသော ဥပုသ် သီလ ဟု ၂-မျိုးရှိ၏။ ငါးပါးသီလသည် နိစ္စသီလဖြစ်၏။ သီလ ဆောက်တည်သည်ဖြစ်စေ၊ မဆောက်တည်သည်ဖြစ်စေ ခါးဝတ် သဖွယ် အမြဲလုံခြုံစေရမည့် သီလဖြစ်၏။ ရွတ်ဆို၍ ဆောက်တည် လျှင် ဆောက်တည်မှုကုသိုလ် ပို၍ ရ၏။ ဥပုသ်သီလကား အပို ကျင့်ရသော သီလဖြစ်၏။ ထိုဥပုသ်သီလကို မိမိကျင့်နိုင်သလောက် ရက်ပိုင်းခြား၍ တစ်ခါဆောက်တည်ထားလျှင် ထိုရက် မကုန် မချင်း သီလတည်နေ၏။ [မှန်းထားသော ရက်မကုန်မီ အကြား၌ မိမိက မစွမ်းနိုင်တော့၍ ထို သီလအကျင့်ကို ရပ်နားဦးမည်ဆိုလျှင်

လည်း ရပ်နားခွင့် ရှိပါ၏]။ ရက်အပိုင်းအခြား စေ့သောအခါ ၌ကား ရှစ်ပါးသီလသိက္ခာ အလိုလိုကျ၍ ငါးပါးသီလသာ (အထူး မဆောက်တည်ရဘဲ) ကျန်ရှိနေပါတော့သည်။

အထွေထွေကောင်းမှုနှင့် စပ်သော မေးခွန်းအဖြေများ
ပြီးပြီ။

၄- အကုသိုလ်နှင့်စပ်သော မေးခွန်း အဖြေများ

အမေး- ၁ ။ ။ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းဝင်း ဘုရားယင်ပြင်တော်တို့၌ ဖိနပ်စီးလျှင် မည်သို့အပြစ်ရှိပါသနည်း၊ ဗိမ္ဗိသာရမင်း၏ ခြေဖဝါးကို ဓားခွဲခံရခြင်းသည် မည်သည့် အကြောင်းကြောင့်ပါနည်း။

အဖြေ ။ ။ ဗိမ္ဗိသာရမင်း၏ ခြေဖဝါးကို သင်တုန်းဓားဖြင့် အခွဲခံရခြင်း၌ "ရာဇာ ကိရ ပုဗ္ဗေ စေတိယင်္ဂဏေ သဥပါဟနော အဂမာသိ=ရှင်ဘုရင်သည် ရှေးဘဝတုန်းက စေတီယင်ပြင်တော် ဝယ် ဖိနပ်စီးလျက် သွားဖူးသတဲ့။ နိသဇ္ဇနတ္ထာယ ပညတ္တကဋ္ဌ အာရကဉ္စ အဓောတေဟိ ပါဒေဟိ အက္ကမိ=ရဟန်းသံဃာတို့ ထိုင်ဖို့ရန် ခင်းထားအပ်သော သင်ဖြူးကိုလည်း ခြေမဆေးဘဲ နင်းဖူးသတဲ့၊ တဿာယံ နိဿန္ဒော'တိ ဝဒန္တိ=ဤသို့ ခြေဖဝါးကို ဓားခွဲခံရခြင်းသည် ထိုအပြစ်၏ အကျိုးဖြစ်သတဲ့" ဤသို့ ပြောကြသည်။ [ဤကား သာမညဖလသုတ် အဋ္ဌကထာစကားတည်း။]

မှတ်ချက်။ ။ထို အဋ္ဌကထာစကား၌ "စေတိယင်္ဂဏ (စေတီယင်ပြင်တော်)ဟူသော စကားကို ယူ၍ ဘုရားစိုင်းအတွင်းဝယ် (သံဃာများနေရာ ကျောင်းစိုင်းအတွင်းပါ) ဖိနပ်မစီးကောင်း"ဟု ယခုအခါ မှတ်ယူနေကြ၏၊ "စေတိယင်္ဂဏ"ဟူသော အဋ္ဌကထာစကား၌ အဖွင့်ဋီကာဆရာတို့က အများထင်သလို

ဘုရားပိုင်း တစ်ပြင်လုံးကို မယူကြ၊ "စေတိယင်္ဂဏေတိ- ဂန္ဓပုပ္ဖာဒီဟိ ပူဇနဋ္ဌာနဘူတေ စေတိယင်္ဂဏေ=ပန်းနံ့သာစသော ပူဇော်ဖွယ်တို့ဖြင့် ပူဇော်ရာ ဌာနဖြစ်သော စေတီယင်ပြင်တော်၌"ဟု သရုပ်ဖော်ကြသည်၊ ထို့ကြောင့် "ဗိမ္ဗိသာရမင်းသည် ဘုရားဝင်းအတွင်း သာမန်၌ ဖိနပ်စီးသည် မဟုတ်၊ ပန်းတင်ခုံဟု ခေါ်ရာ စေတီတော် အောက်ခြေမှာပင် ဖိနပ်စီးခြင်း ဖြစ်သည်"ဟု ဋီကာဆရာတို့က ဆိုလိုကြပါသည်။

ထို့ပြင် ရဟန်းသံဃာတော်တို့ ထိုင်ဖို့ရာ ခင်းထားအပ်သော သင်ဖြူးပေါ်၌ ခြေမဆေးဘဲ နင်းခဲ့သော အပြစ်လည်း ခြေဖဝါးကို ဓားခွဲခံရမှု၌ ပါဝင်နေ၏၊ ယခုအခါ ဘာသာရေးကို အလွန် လေးစားသော ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့တွင် အဘယ်မျှလောက်သော အရေအတွက်က ထိုနေရာမျိုးကို နင်းလိုသော အခါ ခြေဆေးကြပါသနည်း။

ကောသလမင်း ကျောင်းတိုက်တွင်းဝင်မှု အခါတစ်ပါး၌ ကောသလမဟာရာဇာသည် ဘုရားရှင်ကို ဖူးမြင်လိုသော ဆန္ဒ [illegible] မြင်းပြလှသဖြင့် မိမိခေတ္တရောက်နေရာ မြို့ကလေးမှ ဘုရားရှင် သီတင်းသုံးတော်မူရာ (သုံးယူဇနာလောက်

ဝေးသော)နိဂုံးသို့ရောက်လာ၏၊ ထိုနိဂုံး၏ တစ်နေရာ ခြံဥယျာဉ်၌ ဘုရားရှင် သီတင်းသုံးတော်မူ၏။ [ထို ခြံသည် ဘုရားရှင်နှင့် ဘက္ ရဟန်းတော်အများ သီတင်းသုံးတော်မူရာ ဖြစ်သောကြောင့် ကျောင်းဝိုင်းပင် ဖြစ်၏။]

မဟာရာဇာသည် ကျောင်းတိုက်သို့ ဝင်၍ စင်္ကြံသွားနေသော ရဟန်းတော်များထံ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် "ဘုရားရှင် ဘယ်မှာ သီတင်းသုံးပါသနည်း" ဟု မေးလေရာ ရဟန်းတော်များသည် သီတင်းသုံးတော်မူရာ ကျောင်းကို ညွှန်ပြကြလေ၏၊ ထိုအခါ ကျ ကျောင်းဆောင်တော်သို့ ဝင်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် ခြေနင်းနှင့် တကွ မင်းမြောက်တန်ဆာ ငါးပါးတို့ကို ချွတ်ပယ်၍ စစ်သူကြီ အား ပေးလေသည်။ [မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ, ဓမ္မစေတိယသုတ် ပါဠိတော်။]

မှတ်ချက်။ ။ ပါဠိတော်, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာတို့၏ စကားသည် ယခုခေတ် မြန်မာ ဗုဒ္ဓဘာသာတို့၏ အယူအဆက် မထောက်ခံကြပါတကား၊ "သီဟိုဠ်, ယိုးဒယား ကမ္ဘောဒီးယား, လော"ဟူသော ထေရဝါဒ ဗု ဘာသာ ၄-နိုင်ငံတို့၌ ကျောင်းတိုက် အတွင်း ဘုရားဝိုင်းအတွင်းတို့ဝယ် ဖိနပ်စီးသည်ချည်းသ ဖြစ်ကြပါသတဲ့၊ မြန်မာ့ အယူအားဖြင့် ထို အားလုံး ခြေဖဝါးကို ဓားခွဲ ခံကြရတော့မည် မြန်မာ ဗုဒ္ဓဘာသာတို့ကား ကျောင်းဝိုင်းအတွ

သို့ စက်ဘီးစီး၍လည်း ဝင်ရဲကြ၏၊ နွားလှည်း, မြင်းလှည်း စီး၍ လည်း ဝင်ရဲကြ၏၊ ထို့ထက် ခမ်းနားသော မော်တော်ကားကြီးကိုလည်း စီး၍ ဝင်ရဲကြ၏၊ စီးစရာ ယာဉ်တို့တွင် အသေးငယ်ဆုံး ဖိနပ်ယာဉ်ကိုကား မစီးဝံ့ရှာကြချေ၊ ထို့ပြင် ဘုရားမြေ, ဘုရားဝိုင်းအတွင်း၌ ကျေကျေ နပ်နပ် နှင့်ပြုံးအိပ်, ခင်းကျင်းပြသအပ်သော ဇာတ်သဘင် ပွဲများကို ကြည့်ရှုကာ နှပ်, တံတွေးတို့ကို ထွေးရဲ ကြ၏၊ ထိုပွဲဈေး၌ စားကြွင်း စားကျန်တို့ကိုလည်း စွန့်ပစ်ရဲကြ၏၊ ကလေးများကိုပင် ရှူရှူးတယ်ဝံ့ ကြသေး၏၊ ဖိနပ်မစီးဘဲ ကျောင်းအတွင်း ဝင်၍ ဖုံလူးနေသောခြေဖြင့် ကျောင်းပေါ်တက်ခြင်းနှင့် ဖိနပ်စီး၍ ကျောင်းပေါ်တက်ခါနီးမှ ဖိနပ်ချွတ် ပြီးလျှင် ဖုံးမလူးသော ခြေဖြင့် ကျောင်းပေါ် တက်ခြင်းတို့တွင် အဘယ်သို့တက်ခြင်းက ခြေဖဝါး ဓားခွဲခံရသော အမှုနှင့် နီးစပ်ပါသနည်း။

တကယ်ရှိသေးခြင်း ကျမ်းစာတို့၌ တကယ်ရှိသေသော အရာဝယ် "စေတီတော်၏ ထင်ရှားရာ အရပ်၌သော်မှ ဖိနပ်မစီးရ"ဟု ဆို၏။ [သုတ်ပါထေယျ,သင်္ဂီတိသုတ်အဋ္ဌကထာ]။ မိထွေးတော် ဂေါတမီသည် သာကီဝင်မင်းသမီးငါးရာနှင့်အတူ ဘိက္ခုနီပြုလုပ်ဖို့ရန် ကပိလဝတ်ပြည်မှ ၅၁-ယူဇနာဝေးသော ဝေ သာလီပြည်သို့ လာရာ၌ (ယာဉ်ရထားစီး၍ သွားလျှင် ဘုရားရှင်ကို

မရှိသေရာ ရောက်မည်စိုးသောကြောင့်) ယာဉ်ရထား မစီးကြဘဲ အားလုံး မင်းသမီးများ ခြေလျင်သွားကြပါသတဲ့။ [ဘိက္ခုနီခန္ဓက စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော်။] ထိုမျှလောက် မရှိသောနိုင်သူ့အတွက် မရှိသေစိတ်လည်း မရှိပါမူ အကုသိုလ်အဖြစ် မရှိ၊ ရှိသော် ရှိသေနိုင်သူ့အတွက် ရှိသေလေ ကောင်းလေပင် ဖြစ်ပါသည်၊ သို့ရာဝယ် မိမိမှာ ရောဂါဖြစ်လောက်အောင် အရှိအသေ လွန်မသွားဖို့ သတိထားသင့်ပါသည်။

အမှာ။ ။ ယခုကာလ၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ဆိုင်ရာ စေတီတော်ဝင်း, ကျောင်းဝင်းသို့ ဖိနပ်မစီးရလျှင် မဝင်လိုကြ၊ ဖိနပ်စီးလျှင်လည်း အပြစ်ရမည် ထင်နေသူတို့အတွက် ဤအဖြေကို ရေးလိုက်ပါသည်၊ ရှေးက ဆရာတော်ကြီးများ၏ "ဖိနပ် မစီးကောင်း" ဟူသော အဆုံးအဖြတ်ကို လိုက်နာ၍ ဖိနပ်မစီးသူများကိုကား "ရှိသေနိုင်လျှင် ကောင်းပါ၏" ဟုသာ ချီးမွမ်းလိုပါသည်။

၁- အဖြေ ပြီး၏။

အမေး ၂ ။ ။ သိမ်အတွင်းသို့ ဒါယိကာမများ ဝင်နိုင်ပါသလား၊ မဝင်ရဟု တားမြစ်ထားပါလျက် ဝင်လျှင် မည်သို့ အပြစ်ရှိပါသနည်း။

အဖြေ- ၂ ။ ။ သိမ်အတွင်းသို့ ဒါယိကာမတို့ ဝင်နိုင်ပါ၏၊ မည်သူကမျှ မတားမြစ်ထိုက်ပါ၊ တားမြစ်စေကာမူ တရားတော်နှင့် မညီသောကြောင့် ဝင်သူမှာ အပြစ်မရှိပါ၊ "သိမ်" ဟူသော ပါဠိပျက် စကားသည် "အပိုင်းအခြား" ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို ပြ၏၊ ထိုသိမ်သည် အငယ်ဆုံးအားဖြင့် နှစ်ကျိပ်တစ်ယောက် ထိုင်လောက်သော နေရာ ဖြစ်၏၊ အကြီးအားဖြင့် ၃-ယူဇနာတိုင်အောင် ကြီးကျယ်နိုင်၏၊ ဘုရားလက်ထက်တော်၌ ရာဇဂြိုဟ်မြို့ကို ပတ်ဝိုင်း၍ ကျောင်းတိုက်ပေါင်း တစ်ဆယ့်ရှစ်တိုက် ရှိ၏၊ ထို ကျောင်းတိုက်အားလုံးကို ခြုံမိအောင် အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် သိမ်သမုတ်တော်မူ၏။ [ဝိနည်းမဟာဝါ, ဥပေါသထက္ခန္ဓက အဋ္ဌကထာ။] ထိုသို့ သိမ်သမုတ်လိုက်သောအခါ ရာဇဂြိုဟ်မြို့ကြီးသည် သိမ်အတွင်း၌ ပါဝင်နေ၏၊ ထိုသိမ်အတွင်းမှာပင် အိမ်ထောင်ပြုကြ, မွေးဖွားကြရလေသည်။

၁- အဖြေ ပြီး၏။

အမေး- ၃ ။ ။ ဘုန်းကြီးကျောင်းဝင်း, သို့မဟုတ် ဘုရားကျောင်းအတွင်း၌ ရှိကြသော ဇရပ် တန်ဆောင်း ကျောင်းတို့ဝယ် လူဝတ်ကြောင်များ နေနိုင်ပါသလား။

အဖြေ ။ ။ စစ်ကာလကဲ့သို့ မလွဲမရှောင်သာသော အချိန်အခါဝယ် ရက်လ အပိုင်းအခြားဖြင့် လေးလေးစားစား သန့်သန့်ရှင်းရှင်း နေကြသူတို့အတွက် အပြစ်ဖြစ်စရာ မရှိပါ၊ ထိုသို့မဟုတ်

တဲ့ (ဘုရားရှေ့ အာရုံခံဖို့ရန်) တန်ဆောင်းနှင့် ကျောင်းတို့၌ နေ ခြင်းကား လုံးလုံး မသင့်လျော်ပါ။ [ကဿပဘုရားရှင် လက်ထက် တော်၌ ဥပါသကာ တစ်ယောက်သည် သီလရှိသော သူတော် ကောင်း ဖြစ်ပါလျက် သံဃိကကျောင်းဝယ် ခင်းကျင်းထားသော နေရာ၌ (မိမိ၏ အပေါ်ခြုံကို မခင်းဘဲ) လျောင်းအိပ်ဖူး၏၊ ထို အပြစ်ကြောင့် သေသောအခါ ခရမည်သော (အမွှေး အလွန် ကြမ်းသော) နတ်ဘီလူး ဖြစ်ရလေသည်။ [သဂါထာဝဂ္ဂ , ယက္ခ သံယုတ် အဋ္ဌကထာ။]

ဇရပ်။ ဇရပ်ဆောက်ရာ၌ နဂိုကပင် လူဝတ်ကြောင်များ ဥပုသ် ဆောက်တည်၍ နေဖို့ရန်, ဘုရား ဆွမ်းတော်ကြီးပွဲ ပြင် ဖို့ရန် ရည်မှန်း၍ ကျေးရွာတို့၌ ဆောက်ထားတတ်ကြ၏၊ ထိုဇရပ် မျိုး၌ ခရီးသွား ဧည့်သည်တို့ ခေတ္တခဏ ညဥ့်အိပ် နေ့နေ တည်းခို ကောင်းပါ၏၊ ဘုန်းကြီးကျောင်း အနီးအပါး၌ မိမိတို့ကိုယ်တိုင် အေးအေးနေဖို့ရန် " ဇရပ် "ဟူသော နာမည်ဖြင့် ဆောက်တတ် ကြ၏၊ ထိုဇရပ်မျိုး၌လည်း ဇရပ်ရှင်ကိုယ်တိုင် (သို့မဟုတ် ဇရပ်ရှင် ကျေနပ်သူများ) နေကောင်းပါ၏၊ သို့ရာဝယ် ထိုဇရပ်ဆောက်ရာ မြေက သံဃိကဖြစ်နေလျှင် သံဃာအား အပ်စပ်သော ပစ္စည်းကို အခွန်သဘောအားဖြင့် ပေး၍ နေမှ အပြစ်ကင်းမည် ထင်သည်။

၃- အဖြေ ပြီး၏။

အမေး- ၄ ။ ။ (က) ဈေးမှ သားငါးကို ဝယ်ယူ စား သောက်ခြင်း၊
(ခ) အသူလုပ်ရန် သားငါးကို ကြိုတင် ၍ မှာထားခြင်း၊

(ဂ) မိမိအတွက် သတ်၍ ချက်ပေးသော အသားဟင်းကို သိလျက် စားခြင်း တို့ကြောင့် ပါဏာတိပါတကံ ထိုက်ပါသလား။

အဖြေ (က)။ ။ဒုစရိုက် မကောင်းမှုပြုရာ၌ (၁) ကိုယ်တိုင် ပြုခြင်း, (၂) သူတစ်ပါးကို ခိုင်းခြင်း, (၃) သူတစ်ပါး ပြုချင် လာအောင် အကျိုးကျေးဇူးဂုဏ်ကို ပြောခြင်း, (၄) သူတစ်ပါး ပြုသည်ကို သဘောတူခြင်း ဤသို့ ၄ ပါးရှိ၏၊ ဈေးမှ သားငါး ကို ဝယ်ယူ စားသောက်ခြင်းသည် ထို ၄-ပါးတွင် မပါဝင်သော ကြောင့် ပါဏာတိပါတကံ မထိုက်ပါ။

အဖြေ (ခ ။ ။ အလှူလုပ်ရန် ကြိုတင်၍ မှာခြင်းကား "ပို၍ သတ်လိုက်ပါ"ဟု စေခိုင်းရာလည်း ရောက်၏၊ ငွေပေးမည် ဖြစ်သောကြောင့် ပို၍ သတ်ချင်လာအောင် ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ပြော ရာလည်း ရောက်၏၊ ထို့ကြောင့် ပါဏာတိပါတကံ ထိုက်သည်။ [ဤအလုပ်မျိုးကို အလှူရှင်ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ, အလှူရှင်၏ လူယုံတော် ဖြစ်စေ လုပ်တတ်ကြလေသည်၊ ဝမ်းနည်းဖွယ် ကောင်းလေစွ။]

အဖြေ (ဂ) ။ ။ မိမိအတွက် သတ်၍ ချက်ပေးသည်ကို သိလျက် စားခြင်း၌ လူဝတ်ကြောင်များအတွက် ထိုသို့ ပြုသည်ကို သဘောတူလျှင် ပါဏာတိပါတကံအဖြစ်သို့ မရောက်သော်လည်း သဘောတူခြင်းကြောင့် ပါဏာတိပါတဒုစရိုက်(မကောင်းမှု)ဖြစ် ၏၊ ဟန်းတော်များကား ထိုသို့ သိလျက်စားလျှင် အာပတ်သင့် သည်၊ မသိ၍ စားလျှင်ကား အပြစ်မရှိ။ [ကံထိုက်လျှင် အပယ်

ကျခွင့် ရှိ၏၊ ကံမထိုက်ဘဲ မကောင်းမှု ဒုစရိုက်ဖြစ်ရုံကား အပါယ် ကျလောက်အောင် အပြစ်မကြီး ဟု သာမညအားဖြင့် ခွဲခြားရ သည်။]

၄ - အဖြေ ပြီး၏။

အမေး - ၅ ။ ။ မိမိကြောင့် သူတစ်ပါး အသက်သေတိုင်း ပါဏာတိပါတကံ ထိုက်ပါသလော။

အဖြေ ။ ။ ပါဏာတိပါတကံ မထိုက်နိုင်ပါ၊ ဥပမာ– ခရီး သွားယင်း ပိုးကောင်များကို နင်းမိရာ၌ (မော်တော်ကားဖြင့် တိုက် မိရာ၌) မိမိကြောင့် သေသော်လည်း သေစေလိုသော စေတနာ မပါ၊ တချို့မှာ ထိုနင်းမိချိန်၌ အလွန်ပင် သနားကရုဏာ ဖြစ် သေး၏၊ တချို့က ဆိုကြသေး၏၊ "လူတွေက စားသောကြောင့် သတ်သူက သတ်ရသည်၊ လူတွေ မစားလျှင် မသတ်နိုင်၊ ထို့ကြောင့် စားသူများလည်း ပါဏာတိပါတ အပြစ်မကင်း" ဤသို့ ဆိုကြ သေး၏။

ထိုသို့ ဆိုကြရာ၌ စိစစ်ပြပါဦးမည်–

(က) ခွေးသည် ကြက်ကို ကိုက်သတ်၍ ချီလာ၏၊ ထိုကြက် သားကို လူက ချက်၍ စားသည်၊ လူမှာ ပါဏာတိ ပါတကံ ထိုက်ဦးမည်လော၊ မထိုက်ပါ။

(ခ) အိမ်ရှင် တစ်ယောက်သည် သူ၏ ဝမ်းရေးအတွက် ပါဏာတိပါတအမှုကို ပြု၏၊ ထိုသူက သတ်၍ ယူလာ သော အစာကို တစ်အိမ်သားလုံး စားကြ၏၊ သတ်သည်ကို သဘောမတူကြ၊ ထိုသို့ ဖြစ်လျှင် ထိုသူ၏ အိမ်သားအားလုံး ကံထိုက်မည်လော၊ မထိုက်ပါ။

(ဂ) အခါတစ်ပါး မုဆိုးကြီးတစ်ယောက်သည် အသားတချို့ ကို သမာပတ် ဝင်စားနေသော ဥပ္ပလဝဏ်ထေရီမအား လှူလိုသောကြောင့် အနီးအပါး၌ "အလိုရှိသူ ယူရစ်ပါ" ဟု ကြွေးကြော်၍ ပံသုကူပစ်ထား၏၊ ဥပ္ပလဝဏ်ဘိက္ခုနီ သည် သမာပတ်မှ ထစဉ် ထိုအသံကို ကြား၍ ပံသုကူ ကောက်ယူပြီးလျှင် ကောင်းမွန်စွာ စီစဉ်၍ ဘုရားရှင်အား ဆက်ကပ်၏၊ ဘုရားရှင် ဘုဉ်းပေးတော်မူသည်။ [ဝိနည်း ပါဠိတော်, နိဿဂ္ဂိယပါစိတ်။]

(ဃ) "ကုက္ကုဋမိတ္တ" မည်သော အကြီးစား မုဆိုးတစ်ယောက် ၏ မယားသည် အပျိုဘဝကပင် သောတာပန်ဖြစ်ခဲ့၏၊ ထို သူမသည် လင်မုဆိုးကြီးက "လေးယူခဲ့ပါ ရှင်မရေ" ဟု ဆိုလျှင် လေးကို ယူပေးရ၏၊ "ခေးလုံယူခဲ့ပါ ရှင်မရေ" ဟု တောင် လျှင်လည်း ယူပေးရ၏၊ သို့သော် သူမ၌ သတ်စေ လိုသော စေတနာမရှိ၊ မယားဝတ္တရားကို ဆောင်ခြင်းသာ ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ပါဏာတိပါတကံ မဖြစ်ပါ။

(င) ဘုရားရှင်သည် ထိုသူမ၏ ပါဏာတိပါတကံ ထိုက်–မထိုက် ကို စဉ်းစားကြသော ရဟန်းတို့အား တရားဟောတော်မူ သည်မှာ– "လက်၌ အနာမရှိလျှင် ထိုလက်ဖြင့် အဆိပ်ကို ကိုင်သော်လည်း ထိုလက်ကို မပူစေနိုင်၊ ထို့အတူ မကောင်း မှုကို ပြုလိုသောစိတ်မရှိသူမှာ မကောင်းမှုအဆိပ်မလောင် နိုင်ပါ" ဟု ဟောတော်မူသည်။ [မြေပဒပါဠိတော်, ကုက္ကုဋ မိတ္တဝတ္ထု။]

ပါဏာတိပါတအင်္ဂါ (၁) သက်ရှိသတ္တဝါဖြစ်ခြင်း, (၂) သက်ရှိသတ္တဝါဟု သိခြင်း, (၃) သတ်လိုသော စိတ် (စေတနာ)ရှိခြင်း, (၄) သတ်ဖို့ရန် ကိုယ်မှု နှုတ်မှု ပယောဂ တစ်ခုခုကို ပြုသောအားဖြင့် သတ်ခြင်း, (၅) သေခြင်း ဤအင်္ဂါ ၅-ပါး ပြည့်စုံမှ ပါဏာတိပါတကံ ထိုက်သည်၊ ထို့ကြောင့် ဤအင်္ဂါတို့နှင့် မညီသော်လည်းကောင်း, ကိုယ်တိုင်ပြုခြင်း, ခိုင်းခြင်း, ကျေးဇူးပြောခြင်း, သဘောတူခြင်း ၄-မျိုးတွင် တစ်မျိုးကိုမျှ မပြုသော်လည်းကောင်း "ပါဏာတိပါတကံ မထိုက်"ဟု မှတ်ပါ။

၅ - အဖြေ ပြီး၏။

အမေး- ၆ ။ ။ ပါဏာတိပါတကံ ကျူးလွန်ရာဝယ် လူသတ်ခြင်း, ဆင်သတ်ခြင်း, ပုရွက်ဆိတ်သတ်ခြင်း တို့၌ မည်သို့ အပြစ်ထူးခြားပါသနည်း။

အဖြေ ။ ။ ပါဏာတိပါတကံ၏ အပြစ်အကြီး - အငယ်ကို စိစစ်ရာ၌ အသတ်ခံသူ၏ ဂုဏ်, သို့မဟုတ် သတ်သူအပေါ်မှာ တင်နေသော ကျေးဇူး, သတ်ရာ၌ လုံ့လထုတ်မှု, သတ်အပ်သော သတ္တဝါ၏ အကြီး-အငယ် ဤအချက်များကို လိုက်၍ စိစစ်ရပါသည်၊ ထို့ကြောင့် -

(က) လူသတ္တဝါနှင့် တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါ ၂-မျိုးတွင် လူသတ္တဝါသည် ကုသိုလ်ကံကြောင့်ဖြစ်လာသော ရုပ် နာမ်ခန္ဓာဖြစ်၍ သဘာဝအားဖြင့် တိရစ္ဆာန်တို့ထက် ဂုဏ်ရှိ၏၊ အသိအလိမ္မာလည်း အထိုက်အလျောက် သာနေတတ်သေး၏၊ ထို့ကြောင့် တိရစ္ဆာန်ကို သတ်ခြင်းထက် လူကို သတ်ခြင်းက အပြစ်ပိုကြီး၏၊ လူတွင်လည်း သီလစသော ဂုဏ်အဆင့်ဆင့် မြင့်သူကို သတ်ခြင်းက အပြစ်ကြီး၏၊ ဘုရား, ရဟန္တာကို သတ်လျှင် လည်းကောင်း, ကျေးဇူးကြီးလှသော မိဘကို သတ်လျှင်လည်းကောင်း အနန္တရိယကံကို မုချပေး၏။

(ခ) တိရစ္ဆာန်တို့တွင် အကောင်ကြီးကို သတ်ရာ၌ လုံ့လစိုက်မှု ပယောဂ ကြီးမားရကား အကုသိုလ်စေတနာတွေလည်း ရှေ့အင့်၌ အများအပြား ဖြစ်ရလေ၏၊ ပယောဂချင်း (သေနတ်တစ်ချက်အားဖြင့်) ဘူစေကာမူ အားစိုက်မှုမဘူသေး၊ အားစိုက်မှု တူစေကာမူ အကောင်ကြီး၌ ရုပ်အစုများစွာကို ဖျက်ဆီးရာ ရောက်၏၊ ထို့ကြောင့် ပုရွက်ဆိတ်ကို သတ်ခြင်းထက် ဆင်ကို သတ်ခြင်းက အပြစ်ကြီးသည်။

၆ - အဖြေ ပြီး၏။

အကုသိုလ်နှင့်စပ်သော မေးခွန်းအဖြေများ

ပြီးပြီ။

၅-ရဟန်းတော်များ၏ ဝိနည်းသိက္ခာနှင့် စပ်သော မေးခွန်း အဖြေများ

အမေး ၁ ။ ။ရဟန်းတော်များသည် မိမိ၏ ပစ္စည်းလေးပါး ဒါယကာ ဒါယိကာမ မဟုတ်သူ၏ အိမ်သို့ ဝင်၍ ဆွမ်းစသော ပစ္စည်းကို အလှူခံနိုင်ပါသလား။

အဖြေ ။ ။ ရဟန်းတို့နှင့် သင့်လျော်သော ပစ္စည်းကို အလှူခံနိုင်ပါ၏၊ သို့သော်(ဆွမ်းခံရပ်သလို) အိမ်အနီး အပါး၌ ရပ်၍ နေရ၏၊ "ဘာအလိုရှိ၍ သတုံး ဘုရား" ဟု မေးမှ အလိုရှိသော ပစ္စည်းကို ပြောရ၏၊ "မလှူနိုင်ပါ" ဟု ဆိုလျှင် ထပ်၍ လှူချင်အောင် ပြောမနေရ၊ ထပ်၍ လှူချင်အောင် ပြေ မှသာ လှူသော ပစ္စည်းသည် ထိုရဟန်းနှင့်တကွ ရဟန်း သာမဏေအားလုံး မသုံးစွဲကောင်း။ [ဝိနည်း ပါဠိတော် အညာတကဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ်၊ ဿပေါဒန သေခိယသိက္ခာပုဒ်။]

၁-အဖြေ ပြီး၏။

အမေး- ၂ ။ ။ မိမိအား လှူလိုက်သော ပစ္စည်းကို "ဒီဟာ မကြိုက်ဘူး, ဟိုဟာ ပေးပါ" ဟု ရဟန်းတော်များ ပြောကောင်းပါသလား။

အဖြေ ။ ။ မပြောကောင်းပါ၊ ထိုသို့ ပြောလျှင် ထိုဟာကို တောင်းရာ ရောက်နေသည့်အတွက် ပြခဲ့သော သိက္ခာပုဒ်များအရ အပြစ်ရှိ၏၊ သို့သော် လှူလိုက်သော ပစ္စည်းက တန်ဖိုးများလျှင် သို့မဟုတ် တန်ဖိုးချင်း ညီမျှလျှင် "ငါ့မှာ ဒီပစ္စည်းတော့ အသုံး

မဝင်, ဟိုပစ္စည်းသာ အသုံးဝင်၏" ဟု ပြောကောင်း၏၊ ကပ္ပိယ ဘာစ်ယောက်ယောက်ကို "လဲပေးပါ" ဟုလည်း ခိုင်းကောင်း၏။

၂-အဖြေ ပြီး၏။

အမေး ၃ ။ ။ မိမိအား လှူချင်လာအောင် ဆွယ်တရား, ဂါဒဖြန့်တရား ဟောကောင်းပါသလား။

အဖြေ ။ ။ မဟောကောင်းပါ၊ ထိုသို့ ဟော၍ ရသော ပစ္စည်းကို ရဟန်း သာမဏေအားလုံး မသုံးကောင်းပါ၊ [ပစ္စည်းနှင့် စပ်၍ ဉာတိသည်း မဟုတ်, "အလိုရှိရာ တောင်းပါ" ဟု ဖိတ်မန်ထားသူလည်း မဟုတ်သော ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့ အထံ၌ (ဆွမ်းရပ်သလို ရပ်ခြင်းမှတစ်ပါး) တိုက်ရိုက်လည်း မတောင်းကောင်း၊ အတောင်းလည်း မခိုင်းကောင်း၊ လှူချင်လာအောင် ပရိယာယ်စကား ဆွယ်တရား ဂါဒဖြန့် တရားလည်း မဟောကောင်း၊ လှူစေလိုသော အရိပ်နိမိတ်ကိုမျှလည်း မပြကောင်း၊ သို့သော် မကျန်းမာ၍ ဆေးကိုကား တောင်းကောင်း၏၊ ကျောင်းကိုလည်း အရိပ်နိမိတ် ပြကောင်း၏။]

၃-အဖြေ ပြီး၏။

အမေး ၄ ။ ။ရဟန်းတို့သည် တရားသဖြင့် မိမိပိုင်သော ပစ္စည်းကို အောက်ပါ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား လှူနိုင် ပေးနိုင်ပါသလား။

(က) ကျောင်းတိုက်ရှိ သံဃာအားလုံး။
(ခ) မိမိလိုလားသော ရဟန်း သာမဏေ တစ်ပါးပါး။
(ဂ) ကျောင်းသား (ကပ္ပိယ, ဝေယျာဝစ္စပြုသူ)။
(ဃ) မိဘ ဆွေမျိုး။
(င) လူ့ဘဝ ဇနီး, သား သမီး။
(စ) ပစ္စည်း ၄ ပါး ဒကာ ဒကာမ။
(ဆ) ပစ္စည်း ၄ ပါး ဒကာ ဒကာမ မဟုတ်သူ လူများ။

အဖြေ။ ။(က-ခ) အမှတ်တွင် ပါဝင်သူတို့အား လှူနိုင်ပါ၏၊ (ဂ) အမှတ်တွင် ပါဝင်သူတို့အားလည်း ပေးကောင်း၏၊ သို့သော် လူတို့က လှူထားသော ပစ္စည်းကို ခဏချဖြစ်စေ, နည်းနည်း ဖြစ်စေ မိမိသုံးပြီးမှ ပေးကောင်း၏၊ (ဃ) အမှတ်တွင် မိဘကို ပေးကောင်း၏၊ ဆွေမျိုးကိုကား အကြောင်းထူးမရှိဘဲ မပေးကောင်း၊ အကြောင်းရှိ၍ တောင်းလာလျှင် တစ်စုံတစ်ခုကို စေခိုင်းပြီးမှ ဝေယျာဝစ္စလုပ်သူ အနေဖြင့် နည်းနည်းပါးပါး ပေးရသည်၊ သူတို့မှာ ဝတ်ဖို့ စားဖို့, အချင်းအနှီး လုပ်ဖို့ကား မပေးရ၊ (င) လူ့ဘဝက ဇနီးမှာ ပစ္စည်း ၄ ပါး ဖိတ်ထားလျှင် (စ) အမှတ်တွင် ပါဝင်၍ မဖိတ်လျှင် (ဆ) အမှတ်တွင် ပါဝင်သွား၏၊ သား သမီးတို့ကား (ဃ) အမှတ် ဆွေမျိုးတွင် ပါဝင်သည်၊ (စ) အမှတ် (ဆ) အမှတ်ပါ ဒကာ ဒကာမတို့အားလည်း အကြောင်းထူးမရှိလျှင် မပေးကောင်း၊ တောင်းလာလျှင် ဝေယျာဝစ္စ အလုပ်ခိုင်း၍ ကပ္ပိယ အနေအားဖြင့် သစ်သီး သစ်ရွက် စသည် နည်းနည်းပါးပါးကို ပေးကောင်း၏။

မှတ်ဖွယ်။ ။ ဤနေရာ၌ ရဟန်း, သာမဏေတို့က (က) တောင်းသော တောင်းကောင်း, မပေးကောင်း၊ (ခ) ပေးသော ပေးကောင်း, မတောင်းကောင်း၊ (ဂ) တောင်းလည်း တောင်းကောင်း, ပေးလည်း ပေးကောင်း၊ (ဃ) မတောင်းလည်း မတောင်းကောင်း, မပေးလည်း မပေးကောင်းသော လူဝတ်ကြောင် ၄ မျိုးကို မှတ်သားဘိုက်၏၊ ထိုတွင်-

(က) "တပည့်တော်အထံ မည်သည့်ပစ္စည်းကို (သို့မဟုတ် ပစ္စည်း ၄ ပါးကို) အလိုရှိသောအခါ တောင်းတော်မူပါ" ဟု ဖိတ်မန်ထားသူကို "ပဝါရိတ" ဟု ခေါ်၏၊ ထို ပဝါရိတနှင့် (မိဘမှတစ်ပါး ဆွေ ၇ ဆက်စပ်ရသော) ဉာတိတို့အထံ၌ တောင်းသော တောင်းကောင်း၏၊ မိမိပိုင် ပစ္စည်းကိုကား မပေးကောင်း။ [သွေးမစပ်သော သားမက်, ချွေးမ, မယားတို့သည် ဆွေမျိုးမဟုတ်ကြ။]

(ခ) "ကိုးကွယ်ရာမဲ့၍ ဆင်းရဲနေသူ (သို့မဟုတ် သူတောင်းစား) စစ်ရှုံး၍ ကျောင်းသို့ ဝင်ပြေးလာသော အစိုးရ, ရိက္ခာမပါသော ခရီးသွားသည်, ဤသို့သော လူဝတ်ကြောင် တို့အား ပေးသော ပေးကောင်း၍ မတောင်းကောင်း။

(ဂ) "မိဘတို့အား တောင်းလည်း တောင်းကောင်း, ပေးလည်း ပေးကောင်း၏။

(ဃ) ဉာတိပဝါရိတ မဟုတ်သော လူတို့အား တောင်း လည်း မတောင်းကောင်း, ပေးလည်း မပေး ကောင်း၊ သူတို့ ပိုင်ပြီးဖြစ်သော ရေကိုသော်မျှ မတောင်းကောင်း၊ သူတို့အထံမှ ပစ္စည်း တစ်ပ တစ်ခုကို အလိုရှိလျှင် ဆွမ်းရပ်သလို ရပ်၍ဖြစ်စေ, မိမိ၌ရှိသောပစ္စည်းဖြင့်လူဝတ်ကြောင်တစ်ယောက် ကို အလဲခိုင်း၍ဖြစ်စေ ယူရသည်။

မှတ်ချက်။ ။ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်များက "ဉာတိပဝါရိတ မဟုတ်သူ အထံ မိမိအတွက်သာ မတောင်းကောင်း, သူများ အတွက်ကား တောင်းကောင်း၏" ဟု ယူဆ၍ မြို့ကြီးများ၌ အခြား ရဟန်းတစ်ပါး အတွက် ရဟန်းတစ်ပါးက ဆွမ်း (ဆွမ်းဟင်း) လောင်း ဖို့ရန် ဖိတ်ကြ (တိုက်တွန်းကြ၏)၊ "ရှင်ဒကာ ခံလိုက်ပါ, ရဟန်းဒကာ လုပ်ပါ" ဟု တိုက်တွန်း ကြ၏၊ ထိုကဲ့သို့လည်း မတိုက်တွန်းကောင်းပါ၊ ထိုသို့ တိုက်တွန်းမှုကြောင့် အာပတ်သင့်၍ ပစ္စည်း ကို ရသောအခါ ပစ္စည်းရှင်နှင့်တကွ ရဟန်းအား လုံး (သာမဏေများပါ) မသုံးထိုက်၊ သုံးတိုင်း သုံးတိုင်း အာပတ်သင့်၏။

၄— အဖြေ ပြီး၏။

အမေး ၅ ။ ။ဘုန်းတော်ကြီး(ရဟန်း သာမဏေအားလုံး) က မပေးကောင်းသူအား ပေး၍ ပစ္စည်း ရသော် ဒကာ ဒကာမမှာ မည်သို့အပြစ်ရှိပါ သနည်း။

အဖြေ ။ ။ ရရှိရုံဖြင့်ကား အပြစ်မရှိပါ၊ ရအောင် ကြံဆောင် မိလျှင် ထိုကြံဆောင်မှုက အပြစ် ဖြစ်ပေါ်ပါလိမ့်မည်၊ ရအပ်ပြီး သော ပစ္စည်းကို ကုသိုလ်ရေးကိစ္စ၌ သုံးလျှင်လည်း အပြစ်မရှိပါ၊ သားရေး သမီးရေး စီးပွားရေး၌ အသုံးပြုလျှင်ကား (မိဘပင် ဖြစ် စေ) အပြစ်ကင်းနိုင်စရာ မရှိပါ၊ လက်တွေ့အားဖြင့်လည်း ထို ကဲ့သို့ သူတစ်ပါးတို့က လှူဒါန်းထားသော ကျောင်းပစ္စည်းကို သုံး စွဲသူတို့၏ သားစဉ်မြေးဆက် ကြီးပွားရစ်သည်ဟု မတွေ့ရ၊ အညွန့် တုံးသွားသည်သာ များသည်။

၅—အဖြေ ပြီး၏။

အမေး- ၆ ။ ။ ရဟန်းတော်များသည် လူနေ ရပ်ကွက်၌ လူနေအိမ်တွင် အခန်းငှား၍ နေနိုင်ပါ သလား။

အဖြေ ။ ။ မိမိငွေဖြင့် အခန်းငှားခြင်းကြောင့် အပြစ်ရှိ၏၊ လူနေရပ်ကွက် လူနေအိမ်တွင် နေခြင်းကြောင့် ဖြစ်သင့်သော ဝိနည်းအပြစ်များစွာ ရှိ၏၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဝိနည်းတရားတော်သည် မကြည်ညိုသေးသူကို ကြည်ညိုလာအောင်, ကြည်ညိုပြီးသူမှာ အကြည်ညိုတိုးလာအောင် အကျိုးရစေနိုင်၏၊ ထိုကဲ့သို့ အိမ်ငှား၍

လူနေရပ်ကွက်တွင် နေမှုကြောင့် ထိုအကျိုး ရနိုင်, မရနိုင်ကို စဉ်းစားပါလေ။

၆- အဖြေ ပြီး၏။

အမေး- ၇ ။ ။ဆွမ်းခံလာသော ရဟန်းသည် အိမ်ရှေ့၌ လူ မတွေ့လျှင် လူရှိရာ အိမ်အတွင်းသို့ ဝင်နိုင်ပါ သလား။

အဖြေ ။ ။ ရိုးရာစိတ်ဖြင့် ကောင်းမွန်စွာ ဝင်လျှင် ဝိနည်းတော်၌ တားမြစ်ချက် မရှိပါ၊ သို့ရာတွင် မိမိရပ်နေကျ နေရာ၌ လူမရှိလျှင် အိမ်မှ ထွက်သွားဖို့သာ တာဝန်ရှိပါသည်၊ အတွင်းသို့ ဝင်ရမည်ဟုလည်း ခွင့်ပြုချက် မရှိပါ။

စည်းကမ်း ဆွမ်းခံခြင်းမှတစ်ပါး အခြားအခါမျိုးတွင် ရဟန်းတော်များ၏ လူဝတ်ကြောင့် အိမ်သို့ သွားရာ၌ စည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက် ရှိ၏၊ (၁) မြတ်မြတ်နိုးနိုး ဝမ်းပန်းတသာ ခရီးဦး ကြိုဆိုခြင်း, (၂) ရိုရိုသေသေ ရှိခိုးခြင်း, (၃) ကောင်းမွန်စွာ နေရာပေးခြင်း, (၄) အိမ်မှာရှိသော လှူဖွယ်ကို ဝှက်၍မထားခြင်း, (၅) များများရှိလျှင် များများလှူလိုခြင်း, (၆)အကောင်းရှိလျှင် အကောင်းကို လှူလိုခြင်း, (၇)ရိုရိုသေသေ လေးလေး စားစား လှူခြင်း ဤအင်္ဂါ ၇-ပါးရှိသော အိမ်သို့သာ သွားထိုက်၏၊ ထိုသို့ မဟုတ်သော အိမ်သို့ မသွားအပ်၊ ဤသို့ စည်းကမ်းရှိပါသည်။ [အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်, အဋ္ဌက အနုသယဝဂ်။]

၇- အဖြေ ပြီး၏။

အမေး- ၈ ။ ။ ရဟန်းတော်များသည် ဒကာ ဒကာမတို့ကို ခေါ်ဆောင်၍ ခရီးအတူ သွားနိုင်ပါ သလား။

အဖြေ ။ ။ ဒကာကို ခေါ်ဆောင်၍ သွားနိုင်ပါ၏၊ ဒကာမကို ခေါ်ဆောင်၍ ခရီးအတူ မသွားနိုင်ပါ၊ သွားလျှင် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏၊ [ဝိနည်းပါဠိတော်, သုဒ္ဓပါစိတ်, သံဝိဓာနသိက္ခာပုဒ်။]

၈- အဖြေ ပြီး၏။

အမေး- ၉ ။ ။ ရဟန်းတော်များသည် ဈေးသို့သွား၍ ဈေးဝယ်နိုင်ပါသလား, ငွေမကိုင်းဘဲ မိမိအလိုရှိရာ ပစ္စည်းကို ရွေးချယ်၍ ဒကာကို ငွေချေစေခြင်း, ငွေယူမလာဘဲ အကြွေးဝယ်ခြင်း စသည်ကို ပြုနိုင်ပါသလား။

အဖြေ ။ ။ ရဟန်းတော်များသည် ဈေးသို့ သွားလိုလျှင် အိမ်တစ်အိမ်သို့ သွားသော နည်းဖြင့် သင်္ကန်းရုံ, စကုမြေချ၍ သွားနိုင်ပါ၏၊ ကိုယ်တိုင်ကား ငွေပေး၍ မဝယ်ကောင်းပါ၊ ကပ္ပိယနှင့် အတူသွား၍ မိမိအလိုရှိရာ ပစ္စည်းကို ရွေးချယ်ကောင်း၏၊ ရွေးချယ်ပြီးသောအခါ ကပ္ပိယ ဉာတိဖြစ်လျှင် သို့မဟုတ် ဖိတ်မန်ထားသော ပဝါရိတဖြစ်လျှင် "ပစ္စည်းကို အလိုရှိသည်"ဟုသာ ပြောကောင်း၏၊ "ငွေပေးလိုက်"ဟု မခိုင်းကောင်းပါ၊ ဈေးများနေလျှင်လည်း ဈေးမဆစ်ကောင်းပါ၊ ငွေမပါ, ကပ္ပိယမပါဘဲ အကြွေးလည်း မဝယ်ကောင်းပါ။

မှတ်ချက်။ ။ဈေးသည်က သိကျွမ်းသူ ဖြစ်နေလျှင် "ယခု ဒီပစ္စည်းကို ယူသွားပါမည်၊ ကျသင့်သော ငွေကို ကပ္ပိယလာ၍ ပေးပါလိမ့်မည်" ဟု ပြော၍ကား ယူသွားကောင်းပါ၏၊ ထို့နောက် ကပ္ပိယဉာတိ (၂၀ ရိုက) ဖြစ်သူကို "မည်သူ့ထံမှ မည်သည့် ပစ္စည်းကို ယူခဲ့သည်၊ ဈေးသည်ထံ သွားလိုက်ပါ" ဟု ပြောကောင်း၏၊ "ငွေသွားပေးလိုက်ပါ" ဟု ကား မပြောကောင်း။

၉—အဖြေပြီး၏။

အမေး-၁၀။ ။ရဟန်းတော်သည် မိမိမှာ ရှိသော ပစ္စည်းကို လူပုဂ္ဂိုလ်နှင့်လည်းကောင်း၊ (ရဟန်း သာမဏေ) တို့နှင့်လည်းကောင်း ပစ္စည်းချင်း လဲကောင်းပါသလား။

အဖြေ။ ။ပစ္စည်းချင်း လဲကောင်းပါ၏၊ သို့သော် လူနှင့် လဲရာ၌ ကိုယ်တိုင်မလဲကောင်း၊ အခြား လူတစ်ယောက်ကိုသာ အလဲခိုင်းရသည်၊ ဥပမာ- ဈေးသို့ သွား၍ မိမိသကၤန်းဖြင့် ဈေးသည်၏ သပိတ်ကို လဲလိုလျှင် ဈေးသည်မှတစ်ပါး အခြားသူ တစ်ယောက်ကို "ဒီသကၤန်းဖြင့် ဟိုသပိတ်ကို လဲပေးပါ" ဟု ပြောရသည်၊ ထိုသို့ ကြားလူ ရှာမရလျှင်လည်း "ငါ့မှာ သကၤန်းတော့ ရှိ၏၊ သပိတ်လိုနေသည်၊ သကၤန်းဖြင့် သပိတ်ကို အလိုရှိသည်" ဟု ပြောရမည်၊ ထိုအခါ ဈေးသည်က သူ့ဘာသာ သင်္ကန်းကို ယူ၍

သပိတ်ပေးလျှင်လည်း ဝိနည်းအပြစ်ကင်း၏၊ ရဟန်း သာမဏေတို့နှင့်ကား ကိုယ်တိုင်ပင် လဲကောင်းပါသည်။

၁၀—အဖြေပြီး၏။

အမေး- ၁၁။ ။ရဟန်းတော်သည် လူဝတ်ကြောင်တို့၏ သား သမီး ကလေးများကို ပွေ့ချီကောင်းပါသလား။

အဖြေ။ ။မပွေ့ချီကောင်းပါ၊ [ဤသို့ပြုမှုကို "အနေသန- မအပ်သော ပစ္စည်းရှာနည်းတစ်မျိုး" ဟု ခေါ်၏၊ "ငါတို့၏ ကလေးကို ယုယရှာပေသည်" ဟု သဘောကျ၍ လူတို့က ဆွမ်း စသည်ကို လှူတတ်၏၊ ထိုလှူအပ်သော ဆွမ်းစသည်ကို ထိုရဟန်းနှင့် တကွ အခြားရဟန်း သာမဏေများ မသုံးစားကောင်းပါ၊ ဤ အနေသနသည် ၂၁-ပါးရှိ၏။]

အနေသန ၂၁ ပါး

(၁) ဆေးပေး၍၊ ဝေတ်စာပေး၍ ဆေးကုခြင်း။
(၂) လူက အဝေးသို့ခိုင်း၍ စေတမန်လုပ်ခြင်း။
(၃) ဟိုအိမ် သည်အိမ်သို့ တစ်စုံတစ်ခု စေခိုင်း၍ သွားခြင်း။
(၄) အနာကို ခွဲပေးခြင်း။
(၅) အနာကို ဆေးလိမ်းပေးခြင်း။
(၆) အနာကို ဖန်ဆေးပေးခြင်း။
(၇) ဝမ်းနုတ်ဆေး ပေးခြင်း။
(၈) နှာပေးခြင်း။
(၉) မျက်စဉ်းပေးခြင်း။

(၁၀) အိမ်ဆောက်ဖို့ ဝါးပေးခြင်း။
(၁၁) အိမ်မိုးဖို့ ထန်းရွက်, ဓနိရွက်စသည် ပေးခြင်း။
(၁၂) ပန်းပေးခြင်း။
(၁၃) ငှက်ပျောသီး အုန်းသီးစသော သစ်သီးပေးခြင်း။
(၁၄) ရေချိုးစရာ ဆပ်ပြာပေးခြင်း။
(၁၅) တံမူ (သွားပွတ်တံ) ပေးခြင်း။
(၁၆) မျက်နှာသစ်ရေ ပေးခြင်း။
(၁၇) မျက်နှာချေမှုန့်ပေးခြင်း။
(၁၈) မြေညက် ပေးခြင်း။
(၁၉) မိမိကိုယ်ကို အောက်ချကာ ဒကာ ဒကာမတို့ကို မြှောက်၍ ပြောဆိုခြင်း။
(၂၀) အကျက်နည်းပါး မကျက်များသော ပဲနောက်ဟင်းကဲ့သို့ အမှန်နည်းပါး အမှားများသော စကားတို့ဖြင့် ဒကာ ဒကာမတို့ သဘောကျလောက်အောင် နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ပြောဆိုခြင်း။
(၂၁) ကလေးထိန်းကဲ့သို့ ဒကာ ဒကာမတို့ ကလေးကို ချီပွေ့ချော့မြှူခြင်း။ [မူလဋီကာ, ကုသလကထာ။] ပစ္စည်းလာဘ်ကို မျှော်၍ မိမိကိုယ်ကို အထင်ကြီးအောင် ဣန္ဒြေကြီးဖြင့် ဟန်လုပ်နေခြင်း, ပစ္စည်း ၄ ပါး လှူအောင် စောင်းပါးရိပ်ခြည် ပြောခြင်း, အရိယာဟု ထင်အောင် အရိပ်နိမိတ် ပြောခြင်းများလည်း ရှိပါသေးသည်။

၁၁ အဖြေ ပြီး၏။

အမေး ၁၂။ ။ရဟန်းတော်သည် ဒကာ ဒကာမနှင့် ထိုသူများ၏ သား သမီး အိမ်ထောင်ရေးတွင် စေ့စပ်ကြောင်းလမ်းပေးခြင်း, အိမ်ထောင်ကွဲရာတွင် အသိသက်သေ ပါဝင်ခြင်း ပြုနိုင်ပါသလား။

အဖြေ ။ ။ရဟန်းတော်များသည် အိမ်ထောင်ရေးတွင် စေ့စပ် ကြောင်းလမ်းပေးခြင်း (အောင်သွယ်လုပ်ခြင်း) မပြုနိုင်ပါ၊ ကွဲနေရာ၌ကား (တကယ် ကွာရှင်းပြီး မဟုတ်သေးလျှင်) စေ့စပ်ပေးနိုင်ပါ၏၊ အသိသက်သေအဖြစ် ပါဝင်မှုကား စီးပွားရေးနှင့်စပ်လျှင် မသင့်လျော်ပါ၊ ၂ ဖက်လုံး အကျိုးရှိပါမူ ပါဝင်နိုင်ပါ၏။ [အခါတစ်ပါး၌ ကောသလမင်းနှင့် မလ္လိကာ မိဖုရားတို့ စိတ်ဝမ်းကွဲနေရာ ဘုရားရှင် ကြွတော်မူ၍ သောတ္တိသေနသမ္မုလဇာတ်ကို ဟောမှ ၂ ယောက်သုံး သင့်မြတ်သွားကြလေသည်။]

၁၂- အဖြေ ပြီး၏။

အမေး ၁၃ ။ ။ရဟန်းတော်များသည် ကျောင်းကန် ဘုရားတွင် လည်းကောင်း, လမ်း၌ ခရီးသွားမေ်တော်ယာဉ် များကို ရပ်စေ၍ လည်းကောင်း အလှူခံနိုင်ပါသလား။

အဖြေ ။ ။အလှူမခံနိုင်ပါ၊ ငွေကို သာ၍ပင် အလှူမခံနိုင်ပါ၊ [အလှူခံအစစ်မှာ (၁) နံပါတ်၌ ဖြေခဲ့သည့်

အတိုင်း အလှူရှင်အနီးသို့ သက်နှဲရုံ၍ သွားပြီးလျှင် ဆွမ်းရပ်သလို ရပ်ရပါသည်။ (၁) နံပါတ်ကို ပြန်ကြည့်ပါ။]

၁၃- အဖြေ ပြီး၏။

အမေး ၁၄။ ။အောက်ပါ ပွဲသဘင်များကို ကြည့်နိုင်ပါ သလား,မကြည့်ကောင်းဘဲ ကြည့်လျှင် မည်သို့ အပြစ်သင့်ပါသနည်း။

(က) ဘောပွဲ, လက်ဝှေ့ပွဲ, လှေပြိုင်ပွဲ, လှည်းပြိုင်ပွဲ, ကြက်ပွဲ, နွားပွဲ, အလေးမ ပြိုင်ပွဲ။
(ခ) မယ် မောင်ရွေးပွဲ, ဖက်ရှင်ပြိုင်ပွဲ။
(ဂ) ပန်းချီပြပွဲ, စာပေပြပွဲ။
(ဃ) ရုပ်သေး, ဇာတ်, ရုပ်ရှင်။
(င) နိုင်ငံရေး တရားပွဲ။

အဖြေ။ ။"ဝိနည်း၌ (ဃ) နံပါတ် ပွဲသဘင်များကို အကြည့်မသွားရ" ဟု တိုက်ရိုက် လာ၏၊ အခြား ပွဲများ အတွက် ဘုရားလက်ထက်တော်၌ မရှိသေး၍ ဝိနည်း၌ မပါခြင်း ဖြစ်ပါသည်၊ ထိုသို့ မပါသော်လည်း ထိုပွဲများသို့ သွားလျှင် (မြို့ ရွာ အတွင်းဖြစ်မူ သက်နှဲရုံ စကျ္ကုဋ္ဌခြွေ ချ၍ သွားမှ အပြစ် လွတ်ပါသည်၊ ထိုပွဲများသို့ ရောက်သောအခါလည်း စကျ္ကုဋ္ဌခြွေ ချ၍နေမှ အပြစ်လွတ်သောကြောင့် ၄ တောင်ခန့်မျှသာ ကြည့်ခွင့် ရပါသည်၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် မြင်အောင်ကြည့်ရတော့မည် မဟုတ်

ပါ၊ ထို့ကြောင့် ထိုပွဲများသို့မသွားဖို့ရန် တိုက်ရိုက် ပညတ်တော် မရှိသော်လည်း ရှိပြီး သိက္ခာပုဒ်များကြောင့် သွား၍ မဖြစ်နိုင် တော့ပါ။

ထို့ပြင် ထိုပွဲများကို သွား၍ ကြည့်သည့်အတွက် လူဝတ်ကြောင် တို့က အကြည်ညိုပျက်မည်သာ ဖြစ်သောကြောင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာတော်ကို အသရေရှိစေလိုသော ဘုရားသားကောင်း ဟူ သမျှတို့ မသွားသင့်ကြပါ။ [တစ်ခါတုန်းက နိုင်ငံခြားမှ သမ္မတ ရောက်လာချိန်ဝယ် လှေပွဲ ကျင်းပရာသို့ ရဟန်းတော်အများ သွား ၍ ကြည့်သဖြင့် သမ္မတက ထိုရဟန်းတော်များကို "ဘယ်လို လူ တွေပါလဲ"ဟု မေးသောကြောင့် ဝန်ကြီးများမှာ အဖြေရခက်, မျက်နှာပျက်ရဖူးသတဲ့။]

၁၄- အဖြေ ပြီး၏။

အမေး- ၁၅ ။ ။ရဟန်းတော်များ ဖဲရိုက်ခြင်း, အရက် သောက်ခြင်း ပြုပါက မည်သို့ အပြစ်ရှိပါ သနည်း။

အဖြေ ။ ။ ဖဲရိုက်ခြင်းကြောင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်၍ သေရည် သေရက်သောက်ခြင်းကြောင့် ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

၁၅- အဖြေ ပြီး၏။

အမေး- ၁၆ ။ ။လူဝတ်ကြောင်က ရဟန်းအား သာမန် အခါ ရိုက်နှက်ခြင်း,အရက်မူး၍ ရမ်းကားနေသောအခါ ရိုက်နှက်ခြင်း၌ အပြစ် မည်သို့ ရှိပါသနည်း။

အဖြေ ။ ။ သီလသိက္ခာရှိသူကို သတ်ခြင်းထက် သီလသိက္ခာ မရှိသူကို သတ်ခြင်းက အပြစ်ပေါ့သကဲ့သို့ သာမန်အခါ ရိုက်နှက်ခြင်းထက် အရက်မူး၍ ရမ်းကားနေသောအခါ အာပတ်သင့်နေခိုက် ရိုက်နှက်ခြင်းက အပြစ်သက်သာ၏။

၁၆. အဖြေပြီး၏။

အမေး- ၁၇ ။ ။ ဝိနည်းထုံးစံအရ သိမ်တွင် ရဟန်းခံသူ မဟုတ်သော အယောင်ဆောင်ရဟန်းမှာ မည်သို့ အပြစ်ရှိပါသနည်း။

အဖြေ ။ ။ ဘေးရန် တစ်စုံတစ်ရာမရှိဘဲ မိမိဘာသာသင်္ကန်းဝတ်သူကို “လိင်္ဂထေနက” (ရဟန်းအသွင် ခိုးသူ)ဟု ခေါ်၏၊ ရဟန်းအစစ်လုပ်၍ အခြား ရဟန်းတို့နှင့်အတူ ပေါင်းနေလျှင် (“ရဟန်းဝါ မည်မျှရပြီ”ဟု လိမ်၍ ပြောလျှင်) “သံဝါသထေနက”(အပေါင်းအသင်း ခိုးသူ)ဟု ခေါ်၏၊ ထိုသူသည် ဤဘဝ၌ မည်သည့် နည်းနှင့်မျှ (နောက်ထပ် အစစ်ဖြစ်လိုသော်လည်း) ရဟန်းအစစ် မဆိုထားဘိ သာမဏေအစစ်မျှ ဖြစ်ခွင့်မရှိတော့၊ ဝိနည်းအလိုအားဖြင့် ဤမျှတိုင်အောင် အပြစ်ကြီး၏၊ အယောင်ဆောင် အရေခြုံ ရဟန်းသည် ဆွမ်း သင်္ကန်းစသော ပစ္စည်းများကို သုံးစွဲရာ၌ အားလုံးခိုးရာ ရောက်၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုသူသည် လူဝတ်ကြောင် သူခိုးထက် အပြစ်ကြီး၍ သေသည့်အခြားမဲ့၌ ငရဲသို့ ရောက်ရဖို့သာ ရှိတော့သည်။ [အင်္ဂုတ္တရ ပဌမသုတ်။]

၁၇-အဖြေပြီး၏။

အမေး- ၁၈ ။ ။(က) ပကာသနီယကံ အပြုခံရသော ရဟန်း, အယောင်ဆောင်ရဟန်း, ပါရာဇိက ကျပြီးသော ရဟန်းတို့ မည်သို့ ကွာခြားပါသနည်း။

(ခ) ထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ရဟန်းတော်အစစ် ထင်၍ လှူလျှင် မည်သို့ အကျိုးရှိပါသနည်း။

(ဂ) ရဟန်းတော်အစစ် မဟုတ်မှန်း သိလျက် လှူလျှင် မည်သို့ အပြစ်ရှိပါသနည်း။

အဖြေ (က) ။ ။ ပကာသနီယကံ အပြုခံရသော ရဟန်းသည် (အခြားနည်းဖြင့် ပါရာဇိက ကျပြီးမဟုတ်လျှင်) ရဟန်းအဖြစ်၌ တည်နေသေး၏၊ ပါရာဇိကကျသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရဟန်းအဖြစ်၌ မတည်နိုင်တော့၊ သို့သော် ရှင်သာမဏေ ဖြစ်နိုင်သေး၏၊ အယောင်ဆောင် အရေခြုံရဟန်းကား ရှင်သာမဏေမျှပင် မဖြစ်နိုင်တော့၊ ဤသို့ ကွာခြားကြသည်။

အဖြေ (ခ) ။ ။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ရဟန်းအစစ် ထင်၍ လှူလျှင် အလှူဒါနနှင့်စပ်သော ၂-နံပါတ်မေးခွန်းတွင် ဖြေခဲ့သည့်အတိုင်း ပုထုဇဉ် ဒုဿီလအား လှူသလောက်တော့ အကျိုးရနိုင်ပါသေး၏။

အဖြေ (ဂ) ။ ။ ရဟန်းအစစ် မဟုတ်မှန်းသိလျက် လှူရာ၌ကား သူ၏ လှူစိတ်ထားကို လိုက်ရပေလိမ့်မည်၊ လှူသူ၏ စိတ်ထားက (ဆွေမျိုးဖြစ်၍, မိတ်ဆွေဖြစ်ခဲ့ဖူး၍) ဝတ္တရားအတိုင်း လှူလျှင်

(ခ) အတိုင်းပင် အကျိုးရပါသေး၏၊ ပကာသနီယကံ (အစစ် အမှန်)အပြုခံရသော အလဇ္ဇီမှန်းသိလျက်လည်းကောင်း, ပါရာဇိက ကျနှင့် အရေခြုံဒုဿီလမှန်း သိလျက်လည်းကောင်း အားပေး အား မြှောက် ပြုလိုသော စေတနာဖြင့် လှူရာ၌ကား အဆိပ်ပင်ကို ရေ လောင်းပေးသူပမာ သာသနာကို ဖျက်ဆီးသူသာ ဖြစ်၍ အပြစ် ကြီးမားလှပါသည်။

၁၈-အဖြေ ပြီး၏။

ဝိနည်းသိက္ခာနှင့် စပ်သော မေးခွန်းအဖြေများ ပြီးပြီ။

၆- နိဂုံးအခန်း

ရတနာအစစ် "ရတနာ"ဆိုသော ပစ္စည်းသည် အဖိုးတန်သော ပစ္စည်းဖြစ်၏၊ အစစ်အမှန်ကို ရဖို့ရန် ခဲယဉ်းလှ၏၊ အတုတွေ့ရာလည်း ပေါများလှ၏၊ အစစ်အမှန်ရလျှင် အလွန် ဝမ်း မြောက်ကြရ၏၊ အတုကို အစစ်ထင်သူများလည်း သူတို့ အထင် အားဖြင့် ဝမ်းမြောက်ရှာကြသည်သာ၊ ဘုန်းကြီးတို့၏ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ နှင့် တရားတော်, အရိယာဖြစ်ပြီးသော သံဃာတော်သည် အလွန် ရခဲသော အဖိုးတန်ရတနာအစစ် ဖြစ်ပါသည်။

ဗုဒ္ဓရတနာ ဘုန်းကြီးတို့၏ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် အလောင်းအလျာ ဘဝတုန်းကပင် ဉာတတ္ထစရိယ-ဆွေမျိုးသားချင်းတို့ ၏ အကျိုးစီးပွားကိုလည်း ပြုကျင့်တော်မူခဲ့၏၊ လောကတ္ထစရိယ= ဆွေမျိုး သားချင်းထက် ကျယ်ဝန်း များပြားသော တိုင်းသူ ပြည်သား လူအများ၏ အကျိုးစီးပွားကိုလည်း ပြုကျင့်တော်မူခဲ့ ၏၊ ဗုဒ္ဓတ္ထစရိယ (ဗုဒ္ဓိ + အတ္ထ+ စရိယ)= တစ်ကိုယ်ထည်၊ တရား ကျင့်ခြင်း, လူတို့အား ပညာပေးခြင်းအားဖြင့် မိမိဉာဏ်ပညာ တိုး ပွားအောင်လည်း ကျင့်တော်မူခဲ့၏၊ ထိုအကျင့်များကို လေး အသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းကာလ ကြာအောင် ကျင့်၍ ဉာဏ် ပညာ အမြင့်ဆုံးရပြီး ဗုဒ္ဓအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူပါသည်။

ဗုဒ္ဓကြောင့် သုခရပုံ ဗုဒ္ဓဖြစ်တော်မူသော အခါ၌လည်း ကိုယ် တော်မြတ်၏ ပင်ပန်းမှုကို ဂရုပြုတော်မမူ ဘဲ လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအများ ချမ်းသာပွားအောင် တရား ရေအေး အမြိုက်ဆေးကို တိုက်ကျွေး၍ နေတော်မူသည်မှာ ပရိ နိဗ္ဗာန် စံတော်မူခါနီး အချိန်အထိပင် ဖြစ်ပါသည်၊ ထိုကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓ မြတ်စွာတစ်ဆူ ပွင့်တော်မူလာသောကြောင့် ဤ တရားစုသည် အကုသိုလ် မကောင်းမှု, ဤတရားစုကား ကုသိုလ်ကောင်းမှုဟု ကွဲကွဲပြားပြား ခွဲခြား နားလည်ကြ၍ ကောင်းမှုကိုသာ ပြုကျင့် ကာ ချမ်းသာသုခ ရကြသူ, ရုပ်နာမ်အစု၏ ဒုက္ခကို မြင်ကြ၍ ကျင့်ကြ ကြံကြ အားထုတ်ကြသဖြင့် ဒုက္ခအထုမှ ကင်းလွတ်ကြသူ လူအများပင် ဝမ်းမြောက်ကြရပေသည်၊ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သည် အလွန်ရခဲ၍ အဖိုးအတန်ဆုံး ဖြစ်လျက် နှစ်သက်ဖွယ်ရာ ရတနာအစစ် ဖြစ်ပါပေသည်။

ဓမ္မရတနာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ၄၅ ဝါပတ်လုံး ဟောတော်မူ အပ်သော တရားတော် များသည် နည်းနည်း ပါးပါး လိုက်နာသူ့အတွက် နည်းနည်းပါးပါး ချမ်းသာစေ

နိုင်, များများစားစား လိုက်နာသူအတွက် များများစားစား ချမ်းသာစေနိုင်၏၊ တရားရတနာ၌ အောက်တန်း ကိုယ်ကျင့်မှစ၍ အထက်ဆုံးတန်း ကိုယ်ကျင့်အထိ ပါဝင်၏၊ သရဏဂုံသုံးပါးနှင့် ငါးပါးသီလ အကျင့်မျိုးသည်လည်းကောင်း, လူဖျင်း လူအ လူနုံ လူထိုင်း လူရိုင်းပြင်ကြသော ဗာလတို့ကို (သနားစွာ၍ စောင့်ရှောက်လိုသော ပေါင်းသင်းခြင်းမှတစ်ပါး) အားကိုးအားထား အနေချီးအားဖြင့် မပေါင်းလေနှင့် ဟူသော ဩဝါဒမျိုးသည်လည်းကောင်း၊ အလွန် ကြီးကျယ်လှသောအကျင့်မဟုတ်ပါချေ၊ သို့သော် ထိုမျှလောက် လိုက်နာရုံမျှဖြင့် လောက၌ အတော်ချမ်းသာခွင့်ကို ရနိုင်ကြပေသည်။

အထက်တန်းဓမ္မ ဓမ္မရတနာ၌ " သစ္စာ ၄ ပါး " စသော အထက်တန်း တရားများလည်း ပါရှိ၏၊ " အထက်တန်း " ဆိုသော်လည်း လူအများတို့ နေ့စဉ် တွေ့နေရသော တရားပင်တည်း၊ " မိမိကိုယ်ခန္ဓာနှင့်စပ်သော သက်ရှိသက်မဲ့ ပစ္စည်းဝတ္ထု အစုစုကို ခင်မင်သော တဏှာ လောဘသည် ဒုက္ခအဖုံဖုံ အမျိုးစုံဖြစ်ဖို့ အကြောင်း မကောင်းသော သမုဒယသစ္စာ ဖြစ်၏" ဟု ဟောတော်မူ၏၊ ယခုအခါ တွေ့နေကြသော ဒုက္ခတွေသည် ထို သမုဒယခေါ်သော တဏှာလောဘကြောင့် ဖြစ်ရကား တဏှာလောဘ၏ အာရုံ ပစ္စည်း သားသမီး အခြွေအရံ များလေ ဒုက္ခများလေပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် "လောဘကြီးလျှင် ဒုက္ခကြီး၏၊ လောဘနည်းလျှင် ဒုက္ခနည်း၏၊ လောဘ မရှိလျှင် ဒုက္ခလည်းမရှိ " ဟု ပထမ မဟာဂန္ဓာရုံ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဆောင်ပုဒ် ချပေးတော်မူသည်။

လက်တွေ့ ဖြစ်နေပုံ "တဏှာ လောဘ သမုဒယကြောင့် ဒုက္ခ ဖြစ်၏ " ဟူသော တရားတော်သည် ယခုအခါ တစ်ကမ္ဘာလုံး၌ လက်တွေ့ ဖြစ်နေ၏၊ လူတို့၏ ခံစားလိုသော လောဘသည် တိုင်းပြည်တိုင်း မြို့တိုင်း ရွာတိုင်း လူတိုင်း၌ ဖိုး ဖွားတို့လက်ထက်ကထက် ကြီးမားလာ၏၊ ထို တဏှာလောဘ ကြီးမားသလောက် ခံစား စံစား ကြ၏၊ ခံစားဖို့ရာ ရှာဖွေ စုဆောင်းရသော ဒုက္ခသည်လည်း ရှေးကထက် ကြီးမားလာ၏၊ ရှာဖွေ လုပ်ကိုင်ရသော ဒုက္ခ ကြီးမားသလောက် အားအင် နည်းပါး၍ ရောဂါတွေလည်း များပြားလာ၏၊ ဆင်းရဲ ပင်ပန်း အားအင် ခန်း၍ ခန္ဓာကိုယ် နွမ်းသလောက် စိတ်မချမ်းသာမှု ဒုက္ခတွေလည်း တစ်ခုပြီးတစ်ခု ဖြစ်ပေါ်နေ၏၊ ဤသို့လျှင် "တဏှာ လောဘ သမုဒယကြောင့် ဒုက္ခဖြစ်ရ၏ " ဟူသော ဟောပြချက်သည် လက်တွေ့ အဖြစ်အပျက်နှင့် ကိုက်ညီလျက် ရှိပေသည်။

တဏှာနည်းအောင် ပြုလုပ်ပါ ထို့ကြောင့် ဝတ်လို စားလို ခံစားလိုသော တဏှာ နည်းပါးအောင် တဏှာ၏ အဖြစ်ကို ဖြစ်နိုင်သော ဒုက္ခများဖြင့် သတိထား၍ ရှုစားပါ၊ ပစ္စည်းဥစ္စာကို တရားသဖြင့် ရှာပါ၊ တရားသဖြင့် ရှာ၍ အရများနေလျှင် ထို ပစ္စည်းတွေကို သံသရာခရီး၏ ရိက္ခာဖြစ်အောင် ဗုဒ္ဓသာသနာ အစစ်ကိုလည်း ထောက်ပံ့ပါ၊ မိမိပစ္စည်း ဖြစ်ထွန်းရာ အရပ်၌ စာသင်ကျောင်း, ဆေးပေးခန်း, ရေတွင်း, ရေကန်, တံတား စသည်တို့တွင် လိုသောအရာကိုလည်း ဝမ်းသာအားရ ပြုလုပ်ပါ၊ စီးပွားက အလွန်အမင်း တိုးတက်လာလျှင်

နိုင်ငံနှင့်ဆိုင်သော စာသင်ကျောင်းကြီး, ဆေးရုံကြီး ဆောက်လုပ်မှုနှင့် မရှိနှမ်းပါး၍ ညဏ်ထက်သူများ၏ ပညာရေးကို အားပေးကူညီမပါ၊ ဤသို့ပြုလျှင် မိမိမှာ တဏှာနည်းပါး၍ ဒုက္ခလည်းနည်းပါးသွားလိမ့်မည်၊ အံသရာရိက္ခာ တိုးပွားအဖြင့် စိတ်ချမ်းသာမှုလည်း တိုးလာပါလိမ့်မည်၊ ဤအချက်များသည် ဓမ္မရတနာမှ ထုတ်ယူ၍ အသုံးပြုရမည့် (မေတ္တာ ကရုဏာ မုဒိတာ ပါဝင်သော) အချက်များ ဖြစ်ပါသည်၊ ဤသို့ အများလုပ်နည်းမဟုတ်သော နည်းဖြင့် ပစ္စည်းကို အသုံးပြုမှသာ ရခဲလှသော တရားရတနာကို လက်တွေ့ သုံးစွဲရာ ရောက်ပါသည်။

သံဃရတနာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားဟောင်းဖြစ်ခဲ့သော ဆတ္တာလုလင်အား သရဏဂုံပေးတော်မူရာ၌ "စိတ်နေစိတ်ထား စင်ကြယ်၍ ၄ သွယ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အစုံတို့၌လျှခြင်းကို အကျိုးကြီး၏ဟု ဆိုကြကုန်၏၊ သစ္စာ ၄ ပါးကို သိမြင်ကြသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အစုံ ၄ ပါ.ကို ခွဲခြားလျှင် ရှစ်ပါးရှိကုန်၏၊ ထိုအစုံ ၄ ပါး သီးခြားရှစ်ပေါ် အရိယာသံဃာတော်ကို ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်လော့" ဟု သရဏဂုံ ပေးတော်မူသည်၊ "သုပ္ပဋိပန္နော ရတနသုတ်တော် သစ္စာဆိုခန်း၌ လည်းကောင်း၊ "သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော" ဟု လာသော သံဃဂုဏ်တော်အရာ၌ လည်းကောင်း အရိယာသံဃာပင် ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် သံဃာရတနာအစစ်မှာ အရိယာဖြစ်ပြီးသော ရဟန်းသံဃာတော်သာ ဖြစ်သည်၊ သာသနာတော် မကွယ်ပအောင် ပရိယတ္တိစာပေကိုလည်း သင်ယူကြ ပို့ချကြ ဟောပြောကြ၍ ပဋိပတ်အကျင့်

ဖြစ်သော သီလ သမာဓိ ပညာကိုလည်း ပဉ္စဝေဓ(မဂ်, ဖိုလ်)ရသည်အထိ မျှော်မှန်း၍ စွမ်းနိုင်သမျှ ကျင့်နေကြသော ကလျာဏ ပုထုဇဉ် သူတော်စင် ရဟန်းတော်များလည်း သာသနာ့ဝန်ဆောင်ထိပ်ခေါင်တင် အနေအားဖြင့် ကိုးကွယ်ထိုက် လေးစားထိုက်ကြပေသည်၊ ထို သာသနာ့ဝန်ဆောင် အဆက်ဆက်တို့ မပျက်မကွက်အောင် ဆောင်တော်မူခဲ့ကြပုံမှာ သီဟိုဠ်ကျွန်း ဗြာဟ္မဏတိဿသူပုန်ထစဉ်က ထင်ရှားခဲ့ပါသည်၊ စာအုပ်စာပေ မရှိသေးသောအချိန်၌ တစ်ဆယ့်နှစ်နှစ်လုံးလုံး သစ်သီးသစ်ရွက်စသော အာဟာရဖြင့် မျှတ၍ စာပေမကွယ်ပအောင် ဆောင်တော်မူခဲ့ကြပါသည်၊ ဤကဲ့သို့သော သံဃာ့ရတနာမျိုးသည် ဘုရားတစ်ဆူ ပွင့်တော်မူလာမှ တွေ့ရသဖြင့် အလွန်ရခဲသော ရတနာတစ်ပါး ဖြစ်ပါပေသည်။

အစစ်ရှိလျှင် အတုရှိမြဲ မည်သည့်အရာ၌မဆို အစစ်၏ အဖိုးတန်ကြောင်း, အများက အလေးပြုကြောင်းကို သိကြလျှင် အတုလည်း ပေါ်လာတတ်၏၊ ထို့ကြောင့် ရှေးရှေးအခါ၌လည်းကောင်း , ယခုအခါ၌လည်းကောင်း အဖိုးတန်၍ အများမြတ်နိုးအပ်သော စိန် ကျောက် ရွှေ ငွေ ပိုး ဖဲစသော ပစ္စည်းတို့၌ စိန်တု ကျောက်တု ရွှေတု ငွေတု ပိုးဖဲအတု စသော အတုတွေဖြစ်ပေါ်နေသကဲ့သို့ အစစ်အမှန် အဖိုးတန်သော ဘုရား တရားသံဃာ ရတနာသုံးပါးတို့၌လည်း ဘုရားတု တရားတု သံဃာအတုတွေ ရှိနေရသည်မှာ ဓမ္မတာဖြစ်၍ အသင်္ဘဆန်း မဟုတ်တော့ချေ။

အတုကြောင့် အစစ်ကွယ်ရခြင်း ရွှေအတု ပေါ်လာသောအခါ ရွှေအစစ်သည် တဖြည်းဖြည်း ကွယ်ရ၏၊ မခွဲခြားတတ်သော လူများအတွက် အစစ်နှင့် အတုသည် မထူးခြားချေ၊ ရွှေဆိုင်၌ ရွှေအစစ်ကို လုပ်ထားသော တန်ဆာ, ရွှေအတုကို လုပ်ထားသော တန်ဆာ ဤ ၂-မျိုးကို ယှဉ်၍ရောင်းလျှင် ရွှေအစစ်တန်ဆာသည် အဖိုးများ၍ ရွှေအတုတန်ဆာသည် အဖိုးနည်း၏၊ အစစ်က တစ်ရာတန်လျှင် အတုသည် တစ်ဆယ်မျှသာ တန်၏ဟု ဆိုကြစို့၊ အစစ်နှင့် အတုသည် ခွဲ၍ မရလောက်အောင် တူ၍ အဖိုးချင်း ကွာခြားနေရကား အဝယ်လာသူသည် မိမိမှာလည်း ငွေများများ မပါသည့်အတွက် ခဏလောက်တော့ ဝတ်နိုင်သည်ဟု ယူဆ၍ အဖိုးနည်းသော အတုကိုသာ ဝယ်သွားတော့၏၊ ဤနည်းအားဖြင့် အတုကိုသာ အသုံးများလာသောအခါ အစစ်သည် သုံးစွဲသူ မရှိသဖြင့် ရောင်း၍ မစုံတော့ရကား တစ်ခါတည်း သိမ်းဆည်း၍ ထားလိုက်ရ၏၊ ဤနည်းအားဖြင့် အတုကြောင့် အစစ်ကွယ်ပျောက်ရလေသည်။

ဘာသာရေး အတုနှင့် အစစ် ဘာသာရေး၌လည်း တရားတု ကမ္မဋ္ဌာန်းတု ရဟန်းတုတွေနှင့် ဒါနသီလ အပေါစားတွေ များလှ၏၊ သဒ္ဒါတရားကို ဥစ္စာဓနဟု ဟောတော်မူ၏၊ ဤလောက၌ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်၏ အကောင်းဆုံး ဥစ္စာသည် သဒ္ဓါတရားဖြစ်၏။ [အာဠဝကသံယုတ် ပါဠိတော်။] ထိုသဒ္ဓါအစစ် ဥစ္စာလည်း ရဟန်းရှင်လူ ခပ်သိမ်းသူတို့မှာ တစ်စတစ်စ နည်းပါး၍ လာ၏၊ ထို့ကြောင့် တရားတု ကမ္မဋ္ဌာန်းတုနှင့်

တရားတစ် ကမ္မဋ္ဌာန်းစစ်ကို ယှဉ်၍ ဟောပြောသောအခါ အတုက ပြုလွယ်၍ အစစ်က အပြုခက်သောကြောင့် သဒ္ဓါဥစ္စာနည်းပါးသူအများက အတုကိုသာ လိုက်စားနိုင်ကြတော့၏၊ ဒါနအမှုများ၌ ပကာသနဒါနသည် ပြု၍လည်း လွယ်, ပျော်ဖွယ်လည်း ကောင်း၏၊ မိမိမှာ ရှိသော ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါဥစ္စာကလည်း နည်းပါးလှ၏၊ ထို့ကြောင့် ပကာသနဒါနကိုသာ အပြုများကြတော့၏၊ ဒါနအစစ်ကို အာပေါက်မတတ် ဟောပြော၍ လက်ညောင်းအောင် ရေးကြသော်လည်း သဘောမပေါက်ကြချေ။

သီလစောင့်ရာ၌လည်း ရှေးဘိုးဘွားတို့ အမြဲ စောင့်နိုင်သော ငါးပါးသီလကိုမျှ လုံခြုံအောင် မစောင့်ချင်ကြ၊ ဥပုသ်သီလကိုလည်း ပျော်ပျော်ပါးပါး စားကြ သောက်ကြ လည်ပတ်ကြနှင့် စောင့်သုံးကြ၏၊ အစစ်အမှန် ဥပုသ်ကို မစောင့်နိုင်ကြ၊ ဤနည်းအားဖြင့် ဒါနစစ် သီလစစ် ဘာဝနာကမ္မဋ္ဌာန်းအစစ်များ ယုတ်လျော့ နည်းပါး၍ အတော်ကြာလျှင် ကွယ်ပျောက်ရတော့သည်သာ၊ ရဟန်းတော်များ၏ စာချ စာသင်မှုလည်း ရှေးဆရာသမားများ၏ ခေတ်နှင့် မဘူကြ၊ လာဘ်ရမှု ဂုဏ်ရမှုကို ရှေးရှုသူသာ တဖြည်းဖြည်း များလာလေသည်။

အတွင်းက ဖျက် "အမျိုးကောင်း"ဟူသည် ဆွေမျိုး အသိုင်းအဝိုင်း ကြီးမား၍ ပစ္စည်းလည်း ပြည့်စုံ, အကျင့်စာရိတ္တလည်း ပြည့်စုံသော အမျိုးတည်း၊ ထိုအမျိုး၌ လူဦးရေ နည်းသော်လည်း ပစ္စည်းနှင့် စာရိတ္တကောင်းနေလျှင် အမျိုးကောင်း မပျက်သေးချေ၊ ပစ္စည်းဥစ္စာကို တည်တံ့အောင် မလုပ်နိုင်

သောအခါ မျိုးရိုး စာရိတ္တကို မထိန်းသိမ်းနိုင်တဲ့ သောက်စားမှုကစားမှု အပျော်အပါး လိုက်စားမှုပြုသူတွေ များလာသောအခါ ထိုအမျိုးကောင်းသည် ပျက်ပြား၍ အမျိုးညံ့ဖြစ်သွား၏၊ ထိုသို့ အမျိုးကောင်းကို ဖျက်သူသည် အပြင်ဘက်က လူတွေ မဟုတ်၊ အမျိုးအတွင်းက လူတွေသာ ဖြစ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ မွန်မြတ်လှစွာ သာသနာ ဘာသာကိုလည်း အပြင် ဘာသာဝင်တွေက မဖျက်နိုင်ပါ၊ အတွင်းကျသော လူရှင် ရဟန်းတို့ကသာ ဖျက်နိုင်ပါသည်၊ ထို့ကြောင့် မိမိတို့၏ ဒါန သီလ ဘာဝနာပြုမှုနှင့် စာပေသင်မှု ပို့ချမှုများ၌ အတုအစစ် ခွဲခြား၍ အတုကိုသာ လိုက်စားကြပါမူ ကေန်မုချ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သာသနာ ဘာသာသည် သံကို သံဖျက် သံချေးတက်သကဲ့သို့ အတွင်းလူ ဖျက်၍ ပျက်ရတော့မည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

တုံ့နေအောင် ကြိုးစားရခြင်း ရွှေအစစ်ကို သုံးနိုင်မည့်သူ မရှိ၍ သိမ်းထားရသောအခါ "ရွှေအစစ် ကွယ်ပြီ" ဟု ဆိုရသကဲ့သို့ တရားအစစ်ကိုလည်းကောင်း, တရားအစစ်ဖြင့် ညွှန်ပြအပ်သော သီလ သမာဓိ ပညာ သိက္ခာသုံးပါးကိုလည်းကောင်း ကျင့်သူ မရှိသောအခါ "သာသနာ ကွယ်ပြီ" ဟု ဆိုရတော့၏၊ "ကွယ်" ဆိုသော စကားသည် "ကုန်ဆုံးသွားခြင်း" ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို မပြပါ၊ အစစ်အမှန်ပြုလုပ်သူ မရှိခြင်းကိုပင် "ကွယ်ခြင်း" ဟု ဆိုရပါသည်၊ ကဿပဘုရားရှင်၏ သာသနာတော်လည်း ကွယ်ခဲ့ဖူး၏၊ ဘုန်းကြီးတို့ ဘုရားရှင် ပွင့်တော်မူလာသောအခါ ထိုကွယ်ပြီးသော သာသနာတော်ကိုပင် တစ်ဖန် ဖော်ထုတ်၍ ပြရ

ပါသည်၊ ထို့ကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့ ယခုအခါ ကြိုးစား၍ သာသနာ့တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နေခြင်းမှာ မိမိချမ်းသာဖို့လည်း မဟုတ်ပါ၊ "သာသနာတော် တိုး၍ ထွန်းလင်းလာလိမ့်ဦးမည်" ဟု မြော်မြင်သောကြောင့်လည်း မဟုတ်ပါ၊ မိမိတို့၏ ဆရာသမား ဘိုးဖွား မိဘတို့ လက်ထက်က တွေ့ခဲ့ရသော သာသနာတော်၏ အရှိန်ကို မိမိတို့လက်ထက်၌ တိုး၍ မမှိန်စေဘဲ (နောက်ထပ် မဆုတ်ယုတ်စေဘဲ) တည်တံ့ရုံသာ မျှော်မှန်း၍ ယခုလောက် ကြိုးပမ်းနေခြင်း ဖြစ်ပါသည်၊ ကြိုးပမ်းသလောက် ထမြောက် အောင်မြင်ကာ သာသနာတော်သည် တည်တံ့ရုံမျှ တည်တံ့ပါစေသော်။

နိဂုံးချုပ်

ကိုယ်တည်းတစ်ယောက်, ချမ်းသာရောက်ဖို့,
ခုလောက် ကြိုးကုတ်, အားမထုတ်တူး၊
ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ, သာသနာ၏,
ရှေးခါ ဘိုးဘ, လက်ထက်ကလျှင်,
ရသည့် တန်ခိုး ထပ်မညှိုးဖို့,
အားကြိုး မာန်တက်, ငါဆောင်ရွက်သည့်,
ဆက်လက် တည်တံ့ပါစေသော်....။

ဘာသာရေး ပြဿနာများ
ပြီးပြီ။

အောင်ခြင်း ဂါထာတော်

ဥုံ နမော တေ ဝိဇေတုံ မေ,
ဇယတော ဒဒတော ဇယံ၊
နဋ္ဌထမ္ဘံ သမ္ဘသန္တံ,
ကရ မေ ဇယမင်္ဂလံ။

ဥုံ-အန္တရာယ်ကင်း, ရန်စွယ်ရှင်း၍, ကောင်းခြင်းစဉ်ကာ, မယှဉ်သာအောင်, မင်္ဂလာကြီး ဖြစ်ပါစေသတည်း၊ နဋ္ဌထမ္ဘံ– ထောက်ပံ့မည့်လူ, ကူညီမည့်နတ်, ရံပတ်ဝဲယာ, ဗြဟ္မာလည်း မရှိပါဘဲ၊ သမ္ဘသန္တံ – ကိုယ်နေရှိန်မပျက်, တသိမ့်ထွက်ဖို့, ငြိမ်သက်ဖွေးဖြူ, အေးအေးလူလူသာလျှင်၊ ဇယတော – ပါရမီစက်ဟုန်, လက်နက်စုံဖြင့်, ချက်ကုန်မလွဲ, ပွဲတိုင်းမရှောင်, နှံတိုင်းပင် အောင်တော်မူပေထသော၊ ဇယံ ဒဒတော-အောင်ရာ စည်းကမ်း, အောင်နည်းလမ်း၌, မှိုင်ငြိမ်းမလစ်, အသစ်အဆန်း, တစ်ဂဏန်းက, မှန်းဆ၍ မြွက်, ပန်းရအောင်လည်း လမ်းပြ ပေးသနားတော်မူပေထသော၊ တေ (တဝ) – မကိုင်ရှောင်လျှံ, သျှောင်ပျံမှာ, အောင်လံစွင့်စွင့်, လွင့်တလူလူ, အောင်တော်မူ မြတ်ဘုရားအား၊ မေ (မမ)-မအောင်သေးခင်, အောင်ကြွေးတင်၍, အောင်မြင်ရန်မြွက်, တပည့်တော်၏၊ ဝိဇေတုံ မရှောင်ခပင်း, အခေါင်နင်း၍, အောင်ခြင်းကြီး အောင်ပါ့ခြင်းအကျိုးငှာ၊ နမော – အောင်ခဲ့သည့် တန်ခိုးဂုဏ်ကို,အမျိုးစုံ မှန်းဆ၍, တမ်းတရှိခိုးပါ၏ဘုရား၊ မေ(မမ)-မအောင်သေးခင်, အောင်ကြွေးတင်၍, အောင်မြင်ရန်

မြွက်, တပည့်တော်အား၊ ဇယမင်္ဂလံ-အောင်ရန်အတိတ်, အောင်နိမိတ်ဖြင့်, အောင်ဘိသိက်သွင်း, အောင်ဟိတ်ကျင်း၍, အောင်ခြင်း ဆင်ကာ, မင်္ဂလာကို၊ ကရ-အပြေအနှံ့, ငွေ့ခရုဖြင့်, ဖေယျာ့မှုံ့, မေရုတုန်အောင်, အဖုံဖုံ အမွှအေးဖို့, ပြုပေးတော်မူပါ အောင်တော်မူ အရှင်မြတ်ဘုရား။

[ပါဠိရော အနက်ပါ ဤဂါထာကို ကောင်းစွာ နှုတ်ထက်အရကျက်၍ ဘုရားရှင်၏ အောင်မြင်တော်မူပုံကို အာရုံပြုလျက် အိပ်ရာဝင် အိပ်ရာထတိုင်း ရွတ်ဆိုကြပါလေ။]

ဤတွင် ပြီးပြည့်စုံပြီ။

အမရပူရမြို့

ကျောင်းတော်ရှင် မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ

၏

စစ်တပ်တရားတော်

နုပျိုးသားမဟာပိဋကပုံနှိပ်တိုက်၊ အမရပူရမြို့။

စစ်တပ်၌ တရားဟောရခြင်း အကြောင်း

မြန်မာနိုင်ငံတော် လွတ်လပ်ရေး ရတော့မည် ဟု သူသူငါငါ ပြောနေကြသော အချိန်အခါကပင် "လွတ်လပ်ရေးရလျှင် အဘယ် ဌာနသည် နိုင်ငံတော်အတွက် အရင်းပဓာန (အရေးအကြီးဆုံး ဌာန) ဖြစ်သနည်း" ဟု ပြဿနာတစ်ရပ်ကို စဉ်းစားခဲ့ပါသည်၊ ထိုအခါ "စစ်တပ်နှင့် သာသနာတော်သည် နိုင်ငံတော်အတွက် လိုရင်း ပဓာနဖြစ်၏" ဟု ဘုန်းကြီးစိတ်မှာ အဖြေတွေ့လာရပါသည်။

ရှင်းပြပါဦးမည်- တောင့်တောင့် တင်းတင်းနှင့် အရည်အချင်း ရှိ၍ နိုင်ငံတော်ကို အမှန်ချစ်ခင်စွာ သစ္စာစောင့်သော စစ်တပ်သည် နိုင်ငံတော် တစ်ဝန်းလုံးကို သိမ်းကျုံး၍ ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ပါသည်၊ နံနက်စောစော၌ စစ်တပ်မှ ထွက်ပေါ်လာသော "တင်-ခရာ အသံ" သည် အိပ်ရာမှ နိုးခါစဖြစ်သော တိုင်းသူပြည်သားကို စိတ်အား ထက်ကြွစေပါသည်၊ လက်နက် မျိုးစုံစွာဖြင့် စစ်ရေးပြနေသော စစ်တပ်ကြီးများကို မြင်ရသည့်အခါ အဘယ်မျိုးချစ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် နှစ်သက်ရွှင်မြူး၍ ပီတိလုံးမဆို့ဘဲ ရှိပါအံ့နည်း၊ ဘုန်းကြီးကား လွတ်လပ်ရေးရတော့မည် ဟု ကြွေးကြော်နေသော အချိန်အခါကပင် နိုင်ငံတော် သားကောင်းများ၏ အင်အားကို အားကိုးလျက် နိုင်ငံတော် တိုးတက်တော့မည်ဟု မျှော်လင့်ခဲ့ပါသည်။

သာသနာတော်သည် များစွာသော ကျေးရွာတို့၌ ယခုအချိန်တိုင်အောင် ဩဇာကောင်းလျက် ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် သာသနာ့ဝန်ထမ်း ရဟန်းတော်များသည် စည်းကမ်းကျကျ နည်းကောင်း လမ်းမှန်ကို ညွှန်ပြတော်မူနိုင်ကြလျှင် ကျေးလက်တောရွာအားလုံး တစ်ဟုန်တည်း တိုးတက်လာမည်မှာ မလွဲနိုင်သော မျှော်လင့်ချက်ပင် ဖြစ်ပါသည်၊ ဤမျှော်လင့်ချက်ကြောင့် အနာဂတ်သာသနာရေး ကျမ်းစာကို လွတ်လပ်ရေးမရမီကပင် ရေးသားခဲ့ပါသည်၊

တုန်းကြီး ဖြစ်စေလိုသော သာသနာတော်မှာ ယခုထက် ပြဇာ ကောင်း၍ ယခုထက် တိုင်းသူပြည်သားကို အကျိုးများစေနိုင် သော သာသနာဖြစ်ပါသည်။

တစ်ဖက်တစ်လမ်းမှ စစ်တပ်က နိုင်ငံတော်ကို ထိန်းသိမ်းလျက် တစ်ဖက်တစ်လမ်းမှ သာသနာတော်က နိုင်ငံတော်ကို အသိဉာဏ် တိုးပွားစေ၍ တရားမျှတအောင် ကြိုးစားပေးပါမှ ဤနိုင်ငံတော် သည် နှစ်ပေါင်းအနည်းငယ် အတွင်းမှာပင် ကမ္ဘာက အသိအမှတ် မပြုလျှင် မဖြစ်လောက်အောင် တိုးတက်လာရပေမည် ဟု မျှော် လင့်ကာ အနာဂတ်သာသနာရေး ကျမ်းစာ၏ အစဆုံးဂါထာ၌ "အာရာမယန္တ-မြေပြင် ရေပြင်, ဝေဟင်မလပ်, တပ်ပေါင်းကုပ် လျက်, အမြတ်ရတနာ, သာသနာလည်း, ဆောင်ဝါထိန်ညီး, လုံးစုံပြီး အောင်, ချီးမြောက်နိုင်ကြပါစေသတည်း" ဟု နိုင်ငံတော်တိုးတက် ရေးအတွက် စစ်တပ်နှင့် သာသနာကိုသာ တိုင်တည်ခဲ့ပါသည်။

ထိုမျှလောက် တုန်းကြီးအားထားခဲ့သော စစ်ဘက တုန်းကြီး ၏ ပြဩဝါဒ တရားစကားကို ကြားနာလိုပါသည် ဟု (အစိုးရ ကျောင်းများအတွက် ဗုဒ္ဓဘာသာ သင်ခန်းစာရေးသားရန် ကိစ္စ ဖြင့် ရန်ကုန်မြို့သို့ ရောက်ဒေးခိုက်မှာ) လျှောက်ထားကြလေရာ စစ်တပ်များကို ပြဩဝါဒပေးယင်း သာသနာရေးလည်း ပါတန်သမျှ ပါသွားပါစေတော့ ဟု သဘောထား၍ "**စစ်တပ်နှင့် သာသနာ တော်သည် နိုင်ငံတော်၏ အားထားရာဖြစ်ကြောင်း**" ဟူသော ခေါင်းစဉ်ဖြင့် ၁၃၁၃ ခုနှစ်, ကဆုန်လဆန်း(၁)ရက်, [၆-၅-၅၁] ညဥ့် ၇-နာရီ အချိန်မှာ မင်္ဂလာဒုံစစ်တပ်၌ အောက်ပါ တရားတော်ကို ဟောခဲ့ပါသည်။

"အရှင် ဇနကာဘိဝံသ"

စစ်တပ်တရားတော်

တရား အခြေခံ

ယခု ဟောပြမည့်တရားက "စစ်တပ်နှင့် သာသနာသည် နိုင်ငံ တော်၏ အားထားရာဖြစ်ကြောင်း" ဟူသော ခေါင်းစဉ်ကို အခြေ တည်ထားတဲ့ တရားဖြစ်တယ်၊ အဲဒီတရားထဲမှာ အခန်း (၃) ခန်း ပိုင်းခြားလိုတယ်၊ ပထမအခန်းက "ရှေးသူတော်ကောင်းများနှင့် စစ်တပ်", ဒုတိယအခန်းက "စစ်တပ်နှင့် သာသနာကို လေးစား ကြဖို့", တတိယအခန်းကတော့ "စစ်သားများ၏ ကိုယ်ကျင့် တရား"၊ အဲဒီလို (၃) ခန်း ပိုင်းခြားပြီး ဟောပြမယ်။

ရှေးသူတော်ကောင်းများနှင့် စစ်တပ် အကြောင်းကို ပြသော ပထမ အခန်း

၁။ မိမိဘဝကို စဉ်းစားသင့်ကြောင်း

လူ့ဘဝထဲမှာပင် ယောကျ်ားဘဝ, မိန်းမဘဝ, ရဟန်းဘဝ, စစ်သားဘဝ စသည်ဖြင့် အမျိုးတူ အဖြစ်တူ ဘဝငယ်များ ကွဲပြား လျက် ရှိသေးတယ်၊ ဘယ်သူမဆို "ငါ့ရဲ့ဘဝဟာ အောက်တန်း မှာလား, အထက်တန်းမှာလား" ဆိုတာကို ပထမစဉ်းစားပြီး "ငါ ထမ်းဆောင်ရမယ့် တာဝန်တွေ ဘာများ ရှိသလဲ" လို့ ဒုတိယ

စဉ်းစားရမယ်၊ မိမိဘဝဟာ အောက်တန်းကျနေသေးလျှင် အထက်တန်း ရောက်အောင် ကြိုးစားရမယ်၊ အထက်တန်း ရောက်ပြီးဖြစ်လျှင်လည်း ထိုအဆင့်အတန်းနှင့် သင့်တော်သော တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နိုင်အောင် ကြိုးစားရလိမ့်မည်။

ယခုအခါ "ရဲဘော်" လို့ ခေါ်နေကြရတဲ့ တပည့်တို့ရဲ့ စစ်ဗိုလ်ဘဝ, စစ်သားဘဝဟာ နိုင်ငံတော်၏ တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နေရတဲ့ ဘဝဖြစ်သောကြောင့် အလွန် အထက်တန်း ရောက်နေတဲ့ ဘဝဖြစ်ကြောင်းကို အမှန်အတိုင်း နားလည်စေချင်တယ်၊ ရှေးမင်းကောင်း မင်းမြတ်များနှင့် ဘုန်းကြီးတို့ရဲ့ အလောင်းအလျာများလည်း မိမိကိုယ်တိုင် စစ်သား စစ်ဗိုလ်ဘဝနှင့်ဖြစ်စေ, စစ်တပ်ကို အဖော်သဟဲလုပ်၍ဖြစ်စေ နိုင်ငံတော်အကျိုး, သာသနာတော်အကျိုးကို ရွက်ဆောင်ကာ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ကောင်းမှုပါရမီကို ဖြည့်ကျင့်သွားကြတာတွေ တွေ့ရတယ်။

၂။ မဟောသဓာအကြောင်း

ဒီနေရာမှာ အလွန်ထင်ရှားတဲ့ အလောင်းတော် မဟောသဓာကို စဉ်းစားကြည့်ကြစမ်းပါ၊ ဝိဒေဟတိုင်းပြည်ကြီးရဲ့ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး အဖြစ်နဲ့ တိုင်းပြည်နှင့်တကွ တစ်ရာ့တစ်ပါးသော မင်းတို့ကို ပင် ကယ်တင်ခဲ့တယ် မဟုတ်ပါလား၊ စူဠနီဗြဟ္မဒတ်မင်းက သမီးတော် "ပဉ္စာလစန္ဒီ" နဲ့ ဖြားယောင်းပြီး ဝိဒေဟတိုင်းပြည်ကို အပိုင်စီးမယ်ကြံတုန်းက ဗိုလ်ချုပ်မဟောသဓာကိုယ်တိုင် ဥမင်လိုဏ်ကို ဖောက်ပြီး "ပဉ္စာလစန္ဒီ" ကို ဝိဒေဟရာဇ်မင်းနဲ့ ဂင်္ဂါမြစ်ကမ်းမှာ လက်ထပ်ပေးလိုက်တယ်။

လက်ထပ်ပြီးလို့ လှေတော်ကြီးထွက်ခါနီးမှာ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းက ကမ်းပေါ်မှာ ရပ်နေတဲ့ မဟောသဓာကို "လှေတော်ပေါ် တက်ပြီး တစ်ခါတည်းလိုက်ခဲ့ပါလား" လို့ မိန့်တော်မူတဲ့အခါ မဟောသဓာက ပြန်၍ သံတော်ဦးတင်တဲ့ စကားဟာ ဗိုလ်လုပ်သူတိုင်း မှတ်စရာ ကောင်းတယ်။

"စစ်တပ်ရဲ့ ရှေ့ဆောင်လုပ်တဲ့ သားတော်တို့လို ဗိုလ်ချုပ်က ကိုယ့်အောက်ငယ်သား စစ်သည်တော်များကို ရန်သူတို့ အကြားမှာ ပစ်ထားခဲ့၍ ကိုယ်လွတ်ရုန်း သွားတယ်ဆိုတာ ထုံးစံ မဟုတ်ပါ၊ စစ်သည်တော်အားလုံးကို ရန်သူ့လက်တွင်းမှ လွတ်ကင်းအောင် ဆောင်ကြဉ်းပြီးမှ လိုက်ခဲ့ပါမည်"

အဲဒီစကား သံတော်ဦးတင်လိုက်တယ်၊ ဘယ့်လောက် ဗိုလ်ချုပ်ပီသတဲ့ အလောင်းတော်လည်းဆိုတာ စဉ်းစားကြတော့၊ အဲဒီအချိန်ဟာ ညဉ့်အခါဖြစ်လေတော့ မနေ့ကမှ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းနဲ့ အတူပါလာသော တချို့စစ်သားတွေဟာ ခရီးပန်းပြီး အိပ်ပျော်နေကြတယ်၊ တချို့လည်း စားကြသောက်ကြနဲ့ ပျော်နေကြတယ်၊ လေးလလုံးလုံး ဗိုလ်ချုပ်နဲ့အတူ ဥမင်လိုဏ်ဖောက်ရာမှာ ပါတဲ့ ရဲဘော်တချို့လည်း မကျန်းမမာ ဖြစ်နေကြရှာတယ်၊ ထိုစစ်သားအားလုံးကို ငဲ့ညှာပြီး ဘယ်သူ ကိုမှ ပစ်၍ မထားနိုင်ပါဘူးလို့ သံတော်ဦး တင်တော်မူတာ ဖြစ်တယ်၊ ဘယ်လောက် ဗိုလ်ချုပ်ပီသ သလဲ။

အဲဒီ အလောင်းတော်မဟောသဓာနှင့်စပ်ပြီး သင်ခန်းစာယူစေလိုတာက "စစ်ရဲ့ ဦးစီးခေါင်းဆောင် လုပ်နေကြတဲ့ ကြီးကြီး

ငယ်ငယ် စစ်ဗိုလ်များဟာ မိမိရဲ့ လက်အောက်ငယ်သားများကို အမြဲညှာတာရတယ်၊ စစ်သားဘဝ, စစ်ဗိုလ်ဘဝဆိုတာ မပေါ့ သဘောနှင့် မပေါ့သဘောကို ကူညီနေတဲ့ ရဲဘော်များရဲ့ ဘဝမျိုး ဖြစ်လေတော့ တိုင်းပြည်ကို တကယ်ချစ်တဲ့စိတ်နဲ့ တာဝန်ဆောင် ရမယ့် ဘဝမျိုးဖြစ်တယ်” ဆိုတာ သင်ခန်းစာ ယူစေလိုတယ်။

၃။ ဗိမ္ဗိသာရမင်း အကြောင်း

ဘုရားကျောင်းဒကာဖြစ်တဲ့ ရာဇဂြိုဟ်ပြည့်ရှင် ဘုရင်ဗိမ္ဗိသာရ မင်းရဲ့အကြောင်း ကြည့်ကြဦးစို့....ဗိမ္ဗိသာရမင်းတရားဟာ ဘုရားနှင့် ပထမဆုံး တွေ့တုန်းကဘဲ သောတာပန် ဖြစ်တယ်၊ အဲဒီ သောတာပန် မင်းတရားလည်း တိုင်းပြည်ကို အုပ်ချုပ်တဲ့နေရာမှာ စစ်တပ်ကိုပင် အဖော်သဟဲလုပ်၍ အုပ်ချုပ်တာကို တွေ့ရတယ်။

အခါတစ်ပါး၌ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၏ အစွန်အဖျားမှာ သူပုန် ထတယ်၊ အဲဒီအခါမှာ သောတာပန် ရှင်ဘုရင်ကြီးက စစ်တပ်ကို လွှတ်ရတယ်၊ စစ်တပ်ကို လွှတ်တဲ့အခါ အမိန့်ပေးတဲ့ စကားဟာ အလွန် မှတ်သားစရာကောင်းတယ်၊ “ဂစ္ဆထ ဘဏေ, ပစ္စန္တံ ဥစ္စိနထ–အမောင်တို့ သွားချေကြ, သူပုန်ထ၍ ပျက်စီးနေတဲ့ အစွန် အဖျား ရွာတွေကို စည်ကားအောင် စောင့်ရှောက်ချေကြ”တဲ့။

ကိုင်း... သောတာပန် ရှင်ဘုရင်ကြီး စကားသုံးနှုန်းပုံဟာ ဘယ့် လောက် အပြစ်ကင်းသလဲ၊ စိတ်ထဲမှာလည်း ရွာတွေပျက်စီးနေ တစ, လူတွေ အိမ်ခြေ ရာခြေ မတည်ဖြစ်နေတာကို ကြားရတော့ သနား ကရုဏာ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်၊ အဲဒီ ကရုဏာကို အရင်းခံပြီးတော့

“လူတွေ နေနိုင် ထိုင်နိုင်အောင်, လယ်ယာများကို လုပ်ကိုင်နိုင် အောင် စောင့်ရှောက်ချေကြ” လို့ အမိန့်ပေးရတာဘဲ၊ ဒီတော့ သောတာပန် ရှင်ဘုရင်ကြီးမှာ စစ်တပ်ကို အဖော်သဟဲလုပ်ပြီး တိုင်းပြည်ကို အုပ်ချုပ်နေပေမယ့် စိတ်မှာရော, နှုတ်မှာရော ဘာ အပြစ်မှ မရှိဘူး ဆိုတာကို သင်ခန်းစာတစ်ရပ်အဖြစ်ဖြင့် မှတ်သား စေလိုတယ်။

ဒီကိစ္စနှင့်စပ်၍ ဆက်ပြီး မှတ်သားစရာ ရှိသေးတယ်၊ အဲဒီလို အမိန့်ကျလို့ သူပုန်ရှိရာဘက်သို့ စစ်တပ်ကြီး ထွက်သွားခါနီးမှာ အတော်ထင်ရှားတဲ့ တချို့ စစ်သားကြီးတွေ ဘုန်းကြီးလုပ်သွား ကြတယ်၊ သူတို့အကြံက ဒီလိုတဲ့ ... “သူပုန်နဲ့အနှိမ်သွားတဲ့အခါ ငါတို့ ရှုံးလျှင် အသတ်ခံရမယ်၊ ငါတို့က နိုင်လျှင်လည်း သူတို့ကို သတ်ခဲ့ရ လို့ အကုသိုလ်များမယ်၊ ဒီတော့ နှစ်မျိုးလုံး အကျိုးမများဘူး၊ ဘုန်းကြီးလုပ်မှဘဲ တော်မယ်” လို့ ကြံကြသတဲ့။

ဒီအကြောင်းကို စစ်ဗိုလ်ကြီးများက သိ၍ ရှင်ဘုရင်ထံ သံတော် ဦး တင်တဲ့အခါ ရှင်ဘုရင်က “ ဒီလိုအမှုအတွက် ဥပဒေ ဘယ်လို ရှိသလဲ” လို့ တရားသူကြီးများကို မေးတယ်၊ ရဟန်းပြုတဲ့ကိစ္စမှာ- ၁-နံပါတ် အရေးကြီးသူဟာ ထိုရဟန်းသစ်ကို မိဘသဖွယ် ကြည့်ရှု စောင့်ရှောက်ရမယ့် ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာဖြစ်တယ်၊ ၂-နံပါတ် အရေး ကြီးသူက ကမ္မဝါစာရွတ်ဖတ်တဲ့ ဆရာဖြစ်တယ်၊ ၃-နံပါတ်ကတော့ ရဟန်းပြုကိစ္စမှာ သဘောတူ ပါဝင်ကြတဲ့ သံဃာများဖြစ်တယ်၊ ဒါ့ကြောင့် ၁-နံပါတ် ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာကို ဦးခေါင်းဖြတ်ထိုက်ပါ တယ်၊ ၂-နံပါတ် ကမ္မဝါစာဆရာကို လျှာထုတ်ပစ်ထိုက်ပါတယ်၊ ၃-နံပါတ် သံဃာကို နံရိုးတစ်ဝက်ကျိုးအောင် ချိုးထိုက်ပါတယ်၊ အဲဒီလို သံတော်ဦးတင်ကြသတဲ့။

သောတာပန် ရှင်ဘုရင်ကြီးဟာ သာသနာဘောင်ကို ထိခိုက်မယ့် ဒီဥပဒေကို ကြားတော့ ဘုရားထံသွား၍ စစ်သားတချို့ ဘုန်းကြီး လုပ်မှုနှင့်တကွ ဥပဒေကိုပါ လျှောက်ပြီး နောက်နောင်အခါ သာသနာမကြာ်ညိုတဲ့ မင်းများ လက်ထက်မှာ အနှောင့်အယှက် တွေ့မှာစိုးလို့ "မင်းမှုထမ်းများကို ရဟန်းပြုခွင့် ပေးတော်မမူဖို့ ရန်" တောင်းပန်ရှာတယ်၊
အဲဒီလို လျှောက်ထားတဲ့အခါ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကလည်း ("ရဟန်းပြုတဲ့ ကိစ္စဟာ ကုသိုလ်ရတဲ့ အလုပ်ဘဲ၊ ဘာဖြစ်လို့ ရဟန်းပြုခွင့်မပေးဘဲ နေရမှာလဲ"ဟု ငြင်းပယ်တော်မမူဘဲ) "ယနေ့က စပြီး မင်းမှုထမ်း ဟူသမျှကို (ဆိုင်ရာ အရာရှိများ၏ ကျေကျေနပ်နပ် ခွင့်ပြုချက် မရ လျှင်) ရှင်ရဟန်းပြု မပေးရ, ပြုပေးသောဆရာမှာ မကောင်းသော အလုပ်ကို လုပ်ဆောင်ရာရောက်သဖြင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်စေ"ဟု သိက္ခာ ပုဒ် ဥပဒေတစ်ရပ်ကို ပညတ်တော်မူလိုက်ရတယ်။

ဒီအကြောင်းနှင့် စပ်၍ သင်ခန်းစာ ယူစရာတွေ အများဘဲ ရှိ တယ်၊ အရေးကြီးတဲ့အခါမှာ စစ်တပ်က ထွက်ပြေးပြီး ဘုန်းကြီး လုပ်ကာ လူပါးဝတာကို ဘယ်သူမှ မကျေနပ်ဘူးဆိုတာ ထင်ရှား တယ်၊ သောတာပန် ဘုရင်ကြီးရဲ့ တိုင်းပြည်မှာ "ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ ကို ဦးခေါင်းဖြတ်ထိုက်တယ်" စသည်ဖြင့် ဥပဒေပြုတဲ့ အမတ်တွေ ဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် မဟုတ်ကြောင်းလည်း ထင်ရှားတယ်၊ ဗုဒ္ဓ မြတ်စွာကလည်း သာသနာမှာ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ဖွယ် ကိစ္စကို မြင် တော်မူလျှင် (ကုသိုလ်ရမည့် ကိစ္စပင် ဖြစ်သော်လည်း) အစိုးရနှင့် မဆန့်ကျင်တာကို ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ လိုလားတော်မူတဲ့အကြောင်းလည်း ထင်ရှားတယ်၊ အဲဒီအကြောင်း အားလုံးကို စုပေါင်းပြီး သင်ခန်း စာ တစ်ရပ် မှတ်စေလိုတယ်။

၄။ ဓမ္မာသောကမင်း အကြောင်း

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် မင်းများတွင် အထင်အရှားဆုံးဖြစ်တဲ့ သိရီ ဓမ္မာသောကမင်းကြီးကို ကြည့်ဦးမလား၊ ဘုန်း လက်ရုံးအင်အား ဖြင့် ဇမ္ဗူဒိပ်ခေါ်တဲ့ အိန္ဒိယတစ်ဝန်းလုံးကို သိမ်းကျုံးလွှမ်းမိုးပြီး တရားမင်းကြီးအဖြစ်နဲ့ အုပ်စိုးနိုင်ခဲ့တယ်၊ အဲဒီအုပ်စိုးတဲ့နေရာမှာ (လက်သီးသွန်ရာ ရေဖြစ်ရတယ် ဆိုတာမျိုးလို) ဘုန်းတန်ခိုးချည်း မဟုတ်ကြနဲ့၊ စစ်တပ်ကလည်း စွမ်းရည်သတ္တိနှင့် ဘုရင့်အပေါ်မှာ သစ္စာရှိလို့သာ အုပ်စိုးနိုင်တာဖြစ်တယ်၊ အဲဒီလိုအုပ်စိုးပြီး သာသ နာတော်အကျိုး ရှက်ဆောင်မှုကိုတော့ မပြောနှင့်တော့၊ အိမ်ရှေ့ မင်းအရာကိုမှန်းထားတဲ့ သားတော်မဟိန္ဒမင်းသားနှင့် သမီးတော် သံဃမိတ္တာကိုပင် သာသနာဘောင်တွင်း သွင်း၍ ရင်းရင်းနှီးနှီး ချီး မြှောက်တော်မူတယ်၊ တိုင်းသူပြည်သားတွေ တရားမှတအောင် တရားကျောက်စာတိုင်တွေ အနှံ့အပြားစိုက်ထူကာ ဘာသာရေးကို လည်း ကြိုးစားတော်မူခဲ့တယ်။

ယခု မြန်မာနိုင်ငံမှာရှိတဲ့ သာသနာတော်ဟာ ထိုမဟိန္ဒမထေရ် မှ ဆက်သွယ်လာတဲ့ သာသနာတော်ဘဲ၊ အကယ်၍ ဓမ္မာသောက မင်းမှာ ဘုန်းတန်ခိုးနဲ့ စစ်တပ်အင်အား နည်းပါးခဲ့ပါမူ ယခု အခါ မြန်မာနိုင်ငံ၌ သာသနာ ရှိကောင်းမှ ရှိမယ်၊ ဒါ့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ လက်ရှိသာသနာတော်ဟာ ဟို ဓမ္မာသောကမင်း ရဲ့ စစ်တပ်နှင့် အဆက်အသွယ် မကင်းဘူးဆိုလျှင် မှားမယ်မထင် ဘူး၊ ဒါ့ကြောင့် အားလုံးသော စစ်ဗိုလ်စစ်သားတွေမှာ သာသနာ ကို စောင့်ရှောက်လိုတဲ့ စိတ်လည်း အမြဲရှိစေလိုတယ်။

၅။ ဒုဋ္ဌဂါမဏိမင်းနှင့် သာသနာ

သီဟိုဠ်ကျွန်း ဒုဋ္ဌဂါမဏိ အဘယမင်းကို ကြည့်ကြစမ်းပါ၊ သူရဲကောင်း ဗိုလ်မှူးတစ်ကျိပ်နဲ့အတူ သာသနာပြုလိုသော ဇောဖြင့် ရန်သူများကို သုတ်သင်ခဲ့ရှာတယ်၊ ထိုမင်းအတွက်မှာ သာသနာ စိတ်နှင့် စစ်စိတ်ကို ခွဲမရအောင် တွဲနေတယ်၊ သူ စွဲကိုင်သော လှံမှာပင် ဘုရားဓာတ်တော်ကို ဌာပနာထားသတဲ့၊ သူ သစ္စာဝိဋ္ဌာန် လေ့ရှိတဲ့ စကားမှာလည်း "မိမိ ချမ်းသာရေးအတွက် ကြိုးစားခြင်း မဟုတ်ပါ၊ ဘုရားသာသနာတော်ကို ခိုင်မြဲစွာ တည်စေလိုသော ကြောင့်သာ ကြိုးစားခြင်းဖြစ်ပါသည်" ဟု သစ္စာပြုလေ့ရှိတယ်။

အခါတစ်ပါး၌ စစ်တိုက်ထွက်ခါနီးမှာ ကျောင်းတိုက်ကြီးသို့ သွား၍ သံဃာတော်များကို ပင့်သွားလိုကြောင်း လျှောက်သတဲ့၊ လျှောက်ပုံက ဘုရားသာသနာတော် ထွန်းပစိမ့်သောငှါ ဂင်္ဂါ တစ်ဖက်သို့ သွားရပါမည်၊ ရဟန်းတော်များကို ဖူးမြင်နေရခြင်းသည် ဒကာတော်မှာ မင်္ဂလာဖြစ်ပါသည်၊ ဘေးရန် အစောင့်အရှောက်လည်း ဖြစ်ပါသည်၊ ထို့ကြောင့် မပြတ်ဖူးမြင်၍ အလှူဒါနပြုဖို့ရာ ရဟန်းတော်များကို ပင့်သွားလိုပါသည်၊ ဤသို့ လျှောက်တင်သည့်အခါ ဆရာတော်မထေရ်ကြီးများက အရွယ်ကောင်းကောင်း ရဟန်းငါးရာကို ထည့်တော်မူကြသတဲ့။

ဒီနေရာမှာ သင်ခန်းစာယူစေလိုတာက "ဘယ်မြို့ ဘယ်ရွာမဆို မိမိတို့စစ်တပ်ရောက်နေတဲ့ နေရာတိုင်းမှာ ရဟန်းသံဃာများ တွေ့နိုင်ပါတယ်၊ ထိုသို့တွေ့ရာ၌ ရဟန်းတော်များနှင့် သင့်တင့် ညီညွတ်စွာ ဆက်ဆံကြစေလိုတယ်၊ အကယ်၍ အနေအထိုင်မှာ မကျေနပ်

စရာ တွေ့လျှင်လည်း အခါကောင်းတဲ့ တစ်နေ့မှာ သာသနာတော် သန့်ရှင်း စင်ကြယ်အောင် ငါတို့ ဆောင်ရွက်မယ်" လို့ အဓိဋ္ဌာန် ပြုခဲ့ပါ၊ ပြီးတော့ မည်သည့်ဘာသာဝင်မဆို ဆိုင်ရာ ဘာသာဝင် များ၏ အဆောက်အအုံ များကိုလည်း စွမ်းနိုင်သမျှ လေးစား ကြပါ။

ပြီးတော့ ဒုဋ္ဌဂါမဏိမင်းရဲ့ ဗိုလ်မှူးကြီးတစ်ကျိပ်ထဲမှာ အဘယ သူရဲကောင်းကြီး ပါတယ်၊ စစ်ကိစ္စအားလုံး ပြီးဆုံး၍ သူရဲကောင်းကြီးတို့အား ဆုထူးပေးတဲ့အခါ အဘယသူရဲကောင်းကြီးက ဆုထူးမယူဘဲ "ကိလေသာစစ်ပွဲ၌ ဝင်နွှဲဖို့ ကိစ္စရှိပါသေး ကြောင်း" သံတော်ဦးတင်ကာ ရဟန်းပြု၍ ရဟန္တာဖြစ်တော်မူ တယ်၊ ဒီနေရာမှာလည်း သင်ခန်းစာယူစေလိုတာက "စစ်ပွဲပေါင်း များစွာကို ဝင်နွှဲခဲ့တဲ့ ဗိုလ်မှူးကြီးတစ်ယောက်လည်း ရဟန္တာဖြစ် နိုင်သေးတယ်" ဆိုတာဘဲ၊ နောက်၌ ပြမယ့် စစ်သားများရဲ့ ကိုယ်ကျင့်အခန်းမှာလည်း ဒီ အဘယဗိုလ်မှူးကြီးကို ပြန်၍ အမှတ်ရ စေလိုတယ်၊ ကိုင်း.... ကိုင်း.. ဒီမျှလောက်နဲ့ဘဲ ရွေးသူတော် ကောင်းများနဲ့ စစ်တပ်အကြောင်းကို ရပ်ပြီး "စစ်တပ်နှင့် သာသနာကို နိုင်ငံက လေးစားပုံ အကြောင်း" ဆက်ကြဦးစို့။

စစ်တပ်နှင့် သာသနာကို လေးစားပုံပြသော ဒုတိယ အခန်း

ဘုန်းကြီးတို့ မြန်မာနိုင်ငံသူ နိုင်ငံသားတွေဟာ သာသနာတော်ကို လေးစားသလို စစ်သားများကိုလည်း အလွန် လေးစားကြတယ်၊ မြန်မာရာဇဝင် အစောင်စောင်မှာ အချောင်သမား ရှင်ဘုရင်များထက် မိမိကိုယ်တိုင် တိုက်ဝံ့ ခိုက်ဝံ့သော ဗိုလ်ချုပ် ရှင်ဘုရင်များက သာ၍ ထင်ရှားခဲ့တယ်၊ အနော်ရထာ, ဘုရင့်နောင်, အလောင်းမင်းတရားကြီး ဦးအောင်ဇေယျတို့လက်ထက်မှာ နိုင်ငံတော် အလွန် ကျယ်ပြံ့ခဲ့တယ်၊ အနော်ရထာမင်းဟာ သူကိုယ်တိုင် စစ်ဗိုလ် ဟုတ်-မဟုတ် မသိရသော်လည်း သူ၏ လက်အောက်က ကျန်စစ်သားစသော ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတွေရှိလို့ နိုင်ငံတော်ကို ချဲ့ထွင်နိုင်ခဲ့တယ် မဟုတ်လား။

တစ်ပင်ရွှေထီးရဲ့ နောင်တော်လို့ ခေါ်ကြတဲ့ "ဘုရင့်နောင်" မင်းကတော့ သူကိုယ်တိုင် ဗိုလ်ချုပ်ဘဲ၊ အလောင်းတရားကြီး ဦးအောင်ဇေယျကတော့ အောက်ခြေက စ၍ တိုက်ခိုက်ပြီး တိုးတက်ရတဲ့ တကယ့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးပေါ့၊ အဲဒီလို ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတွေ ထွန်းကားတဲ့ခေတ်မှာ တိုင်းပြည် ကျယ်ဝန်းလာခဲ့တာဘဲ၊ အဲဒီ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတွေကို ယခုတိ တိုင်းပြည်က လေးစားနေတာဘဲ၊ ရှင်ဘုရင်မဟုတ်သော်လည်း တိုင်းပြည်ကို အဟုတ်ချစ်ပြီး သတ္တိရှိတဲ့ မင်းကြီးရန်နောင်တို့, မင်းကြီးဗန္ဓုလတို့ကိုလည်း တိုင်းပြည်က ယခုတိုင် လေးစားလျက် ရှိသေးတယ်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနဲ့ ပြည်သူ့အသိ

ကို . ရှေးကအကြောင်းတွေ ထားလိုက်ပါဦး၊ မကြာမီက ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို လူတွေ ရှိသေတာ ဘာအရှိန်လဲ၊ တိုင်းပြည်ကို အဟုတ်ချစ်၍ ရိုးသား ဖြောင့်မတ်သော ဗိုလ်ချုပ်ဆိုတဲ့ နာမည်ရဲ့ အရှိန်ဘဲ၊ သူ့ကို တိုင်းပြည်က ဘယ်လိုသိနေသလဲ၊ အင်္ဂလိပ်ကို တော်လှန်ဖို့ ဂျပန်ကို သွားတယ်၊ နောက် ဂျပန်တွေကို ခေါ်လာပြီး မတရားဘူးထင်တဲ့ ဂျပန်တွေကို တိုက်ထုတ်ပြန်တယ်၊ နောက် အင်္ဂလိပ်တို့ထံမှ လုံးဝလွတ်လပ်ရေးကို တောင်းဆိုတယ်၊ မရလျှင် ချမယ်လို့လည်း အသံထွက်လာတယ်၊ မှန်မှန်ပြောတယ်, ကိုယ်ကျင့် ကောင်းတယ်, မည်သူ့အပေါ်မှာ မဆို ဖြောင့်မတ်တယ်၊ နိုင်ငံရေးတွင် နိုင်ငံ့အကျိုးကြည့်ပြီး မည်သူ့ကိုမဆို ပေါင်းနိုင်တယ်၊ ရန်ငြိုးဖွဲ့တတ်တဲ့ သဘောမရှိဘူး၊ အဲဒီ အချက် အားလုံး စုပေါင်း၍ သတ္တိကောင်းသော ဗိုလ်ချုပ်လို့ တိုင်းပြည်က သိနေကြတယ်။

တိုင်းပြည်က ဗိုလ်ချုပ်တို့လို လူကိုမှ လေးစားတာ မဟုတ်ပါဘူး၊ တိုင်းပြည်ကို အဟုတ်ချစ်ပြီး အချက်ကျကျ ရှက်ဆောင်ပေးလျှင် သာမန် စစ်သားကိုလည်း လေးစားတာဘဲ၊ မကြာမီက မန္တလေးမှာ သူပုန်ဝင်လာတော့ ရဲဘော်တွေ အစိုးရစစ်တပ်နဲ့ ပေါင်းပြီး သူပုန်ကို တိုက်ထုတ်ကြတယ်၊ အဲဒီ အချိန်မှာ မြို့သူ မြို့သားတွေ နှုတ်ဖျားက "ရဲဘော်"ဆိုသော စကားချည့် ထွက်လာတာဘဲ၊ ဘယ့်လောက် ကြည်ညိုလိုက်ကြသလဲဆိုတာ စဉ်းစားကြတော့၊ ယခုပြောခဲ့တဲ့အချက်တွေကို ထောက်ပြီး တိုင်းသူပြည်သား

တွေဟာ သာသနာတော်ကို လေးစားသလို စစ်တပ်ကိုလည်း လေးစားကြပါတယ် ဆိုတာကို သိစေလိုတယ်၊ သာသနာနှင့် စစ်တပ်ကို ဘာ့ကြောင့် လေးစားသလဲဆိုတာ ထင်ရှားအောင် တတိယအခန်း ဆက်ကြဦးစို့ရဲ့။

စစ်သားများ၏ ကိုယ်ကျင့်ကို ပြသော တတိယ အခန်း။

၁။ ကြောင်းကျိုး ဝေဖန်မှု

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာရဲ့ တရားတော်မှာ ဘယ်နေရာ မဆို အကြောင်းနှင့် အကျိုးကို ဆက်စပ် ဝေဖန်လေ့ရှိတယ်၊ အကြောင်းမရှိဘဲ ဘာမှ မဖြစ်ဘူး၊ စစ်တပ်နှင့် သာသနာကို နိုင်ငံက လေးစားခြင်းဟာ (အလေးပြုခံရမှု)အကျိုးဖြစ်တယ်၊ ဒီတော့ "ဘယ်အကြောင်းကြောင့် အလေးပြုခံရသလဲ" လို့ အကြောင်းကို ရှာရလိမ့်မယ်၊ ဒါကြောင့် သာသနာတော် အလေးပြုခံရခြင်း၏ အကြောင်းကို ပထမ ရှာကြစို့။

အနော်ရထာမင်း လက်ထက်က အရည်းကြီးဂိုဏ်းသားတွေ မတရား သြဇာပေးနေတာကို မင်းနှင့်တကွ တိုင်းပြည်က ရှုံမုန်းနေတုန်းမှာ သထုံပြည်က "အရှင် အရဟံ" ကြွရောက်လာတယ်၊ ထို့နောက် အရှင် အရဟံနှင့် သဘောတူ ရဟန်းတော်များ ဆက်ကာ ဆက်ကာ ကြွလာတယ်၊ အဲဒီ ရဟန်းတော်များက အရည်းကြီး ဂိုဏ်းသားတွေထက် အနေ အထိုင် အကျင့်သိက္ခာ ပြေပြစ် ဆုံးမဖို့မှ စ၍ သာချင်တိုင်း သာနေလေတော့ မင်းနှင့်တကွ တိုင်း

သူ ပြည်သားက အရည်းကြီးဂိုဏ်းသားတွေကို ဖယ်ရှားပြီး အရှင် အရဟံစသော ရဟန်းတော်များကို စိတ်ပါလက်ပါ လေးစားလာကြတယ်၊ ထို့နောက် ရဟန်းတော်များက ဘုရားတရားတော်မှ လူတို့နှင့် သင့်လျော်ရာကို ထုတ်ဖေါ် သင်ပြကြသဖြင့် ထိုခေတ်က လူများရဲ့ တိုးတက်လာသော ယဉ်ကျေးမှုတွေဟာ သာသနာတော်မှ အများအပြား ရခဲ့ကြတယ်။

ဒီနောက် တချို့ ရဟန်းတော်များက ကိုယ်ရေး ကိုယ်တာကို သာ ကျင့်တော်မူကြ၍ တချို့ ရဟန်းတော်များကမူ ကလေးများ ကိုပင် ယဉ်ကျေးလိမ္မာမှု(ဂဏန်းသင်္ချာစသော) တတ်သိ နားလည်မှုများကိုပါ သင်ပြပေးကြတယ်၊ အဲဒီ သင်ပြမှုအတွက် မြန်မာ ဘုရင် အဆက်ဆက်က ဘုရင်နှင့်တကွ မှူးကြီး မတ်ကြီးတွေဟာ ဘုန်းကြီးကျောင်းထွက်ချည်း ဖြစ်ခဲ့တယ်၊ အဲဒီလို လောကကြီးပွား ကြောင်းကို သင်ပြပေးတဲ့ အပြင်, နောင် သံသရာရေးကိုလည်း ယဉ်ကျေးအောင် ဟောပြော ဆုံးမလို့ တိုင်းသူ ပြည်သားတွေ လူတော် လူကောင်း အများအပြား ဖြစ်နေကြတယ်။

ဒီတော့ "ရဟန်းတော်များ၏ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ ကောင်းခြင်း, ဒီဘ၀, နောက်ဘ၀ နှစ်ဌာန၏ ကြီးပွားချမ်းသာကြောင်း နည်းလမ်းကို တိုင်းသူပြည်သားများအား သင်ပြ, ဟောပြောပေးခြင်းသည် အကြောင်း, တိုင်းသူပြည်သားများ၏ ရိုသေလေးစားမှုကို ခံယူရခြင်းသည် အကျိုး, အဲဒီလို အကြောင်းနှင့်အကျိုး ထင်ရှားရော မဟုတ်လား၊ ဒီလို နားလည်လျှင် အကြောင်း ကောင်းသလောက် အကျိုးကောင်းသလို, အကြောင်း ညံ့လျှင်လည်း အကျိုးညံ့မှာဘဲ" ဆိုတာ သိရမယ်။

ယခုအခါ သာသနာတော်ကို ရှေးခေတ်ကလို မလေးစားတော့ဘူး၊ "ရိုသေလေးစားမှုအကျိုးဟာ လျော့လာပြီ"လို့ ဆိုလိုတယ်၊ လျော့ရခြင်း၏ အကြောင်းကို စဉ်းစားပြန်တော့ ယခု ရဟန်းတော်များရဲ့ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာဟာ အမှန်အတိုင်း ဝန်ခံရလျှင် များသောအားဖြင့် ရှေးက ရဟန်းတော်များကို မမှီတော့ဘူး၊ ဒီဘဝအတွက် အထက်တန်းရောက်အောင် ကြီးပွားရေးကိုလည်း ဘုန်းကြီးကျောင်းက(အများအားဖြင့်)မပေးနိုင်တော့ဘူး၊ အဲဒီလို အကြောင်းက ညံ့လာတဲ့အတွက် ရိုသေလေးစားမှု အကျိုးလည်း ညံ့လာရတော့တာဘဲ၊ ဒီတော့ သာသနာတော်မှာ ရိုသေလေးစားမှုအကျိုး တိုးတက်လာစေလိုလျှင် ယခင် အကြောင်း ၂ မျိုးကိုပင် တိုးလာအောင် ကြိုးစားရလိမ့်မယ်၊ ဒီအချက်ကို သာသနာတိုးတက်စေလိုသော စိတ်ရှိတဲ့ ရဲဘော်တပည့်များ သတိထားခဲ့ပါ။

နိုင်ငံက စစ်သည်တော် တပ်သားတွေကို လေးစားခြင်း၏ အကြောင်းကို စဉ်းစားကြစို့၊ အနော်ရထာစသော ရှေးမင်းကောင်းတို့ လက်ထက်ကပင် နိုင်ငံတော်တိုးတက်အောင်, လုံခြုံအောင် စစ်တပ်က စောင့်ရှောက်ခဲ့ပုံမှာ ယခုထိ ထင်ရှားနေတယ်၊ ပြီးတော့ "များစွာသော စစ်သားတွေဟာ ဆွေမျိုးညာတိ သားမယားနှင့်ခွဲပြီး နိုင်ငံတော်တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နေရှာကြတယ်, အနစ်နာခံစရာရှိလျှင် သူတို့ပင် အနစ်နာခံရှာကြတယ်၊ ဒါ့ကြောင့် "စစ်သားဆိုလျှင် တိုင်းပြည်၏ အကျိုးကို အသက်ပေး၍ ထမ်းဆောင် နေကြသည်"ဟု နားလည်နေခြင်းသည် အကြောင်း, စစ်သားတို့ကို လေးစားခြင်းသည် အကျိုး" ဟု အကြောင်း-အကျိုး ဆက်ရှားရော။

တချို့က စစ်သားကို ကြောက်လို့ လေးစားတာ ရှိသေးတယ်၊ အဲဒီ ကြောက်လို့ လေးစားတာကိုတော့ မောင်တို့တတွေ အသား မယူလေနဲ့၊ မကောင်းသော လေးစားခြင်းဖြစ်တယ်၊ ကိုင်း... ကိုင်း... "တိုင်းပြည်တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ခြင်းဆိုတဲ့ အကြောင်းကောင်းလို့ လေးစားခံရခြင်းဆိုတဲ့ အကျိုးရလျှင် အကြောင်းမကောင်းထဲ့အခါ မလေးစားခြင်း အကျိုးကိုလည်း ရမှာဘဲ"ဆိုတာကို အပြန်အလှန် နားလည်ကြ။

ဥပမာအနေအားဖြင့် ပြောရလျှင်- ကျေးရွာတစ်ရွာမှ လုလင်တစ်ယောက်ဟာ တိုင်းပြည်တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်လို၍ စစ်တပ်ထဲမှာ ထမ်းဆောင်နေတယ် ဆိုကြစို့၊ အဲဒီ သူငယ်ကို ထိုရွာနဲ့ တစ်နယ်လုံးက လေးစားကြမယ်၊ ထိုသူငယ်ရဲ့ မိဘဆွေမျိုး သားမယားတို့ကိုလည်း လေးစားကြမယ်၊ ဘယ်သူကမှ မတရားလုပ်ဝံ့မယ် မဟုတ်ဘူး၊ အဲဒီလို စစ်သားတစ်ယောက်ရဲ့ ကောင်းသော အရှိန်ဟာ ဆွေမျိုးအားလုံးရဲ့ ခိုကိုးရာ ဖြစ်နိုင်တယ်၊ ထိုစစ်သားဟာ တာဝန်မကျေလို့ စစ်တပ်က ထုတ်ပစ်လိုက်ရတယ်, သို့မဟုတ် ထွက်ပြေးတယ်ဆိုလျှင် မိဘဆွေမျိုးနှင့် သားမယားတွေပါ အရှိန်အဝါပျက်ပြီး နေရာတိုင်းမှာ မျက်နှာ ငယ်ရတော့တာဘဲ၊ ဒါ့ကြောင့် တိုင်းပြည်က လေးစားမှုဆိုတဲ့အကျိုးတရား မပျက်ပြားအောင် စစ်သားတိုင်း ရှိသင့်သော ကိုယ်ကျင့်တရား အကြောင်းများကိုလည်း ကြိုးစား၍ ထိန်းသိမ်းကြစေလိုတယ်။

၂။ ကိုယ်ကျင့် ပြုပြင်ရေး

ဘုန်းကြီးတို့ မြန်မာလူမျိုးများက "သင်္ခါရဘဲ ပျက်မှာပေါ့" လို့ သုံးစွဲနေကြတယ်၊ ဘုန်းကြီးကတော့ "သင်္ခါရဘဲ [illegible]

ရလျှင် ရတာပေါ့'' လို့ (လောကီ ကြီးပွားရေးမှာ) သုံးစွဲစေချင်တယ်၊ [အကြောင်းတရားတွေ ပြုထားလို့ ဖြစ်သမျှအကျိုးကို ''သန်္ဒါရ''လို့ ခေါ်တယ်၊] ဒီတော့ အကြောင်းကောင်းလေ အပြုအပြင် ကောင်းလေ သန္ဒါရဖြစ်တဲ့ အကျိုးတရားကောင်းလေ ဖြစ်ပါကြောင့် စစ်သားများကို ကျန်းမာရေးနှင့် တကွ ကိုယ်ကျင့်ကောင်းအောင် ပြုပြင်ပေးရမယ်၊ နိုင်ငံခြားစစ်တပ်နှင့် လူအင်အား, လက်နက်အင်အား ကွာခြားစေကာမူ တစ်ယောက်ချင်း ယှဉ်ကြည့်လျှင် အောက် ကျနေမှာ မခံချင်ဘူး၊ ဘယ်နေရာကမှ အောက်မကျစေချင်ဘူး။

ကျန်းမာရေးကို အမြဲ လေ့ကျင့်ကြပါ၊ ကျန်းမာရေးနှင့် ဆန့်ကျင်တဲ့ အပျော်အပါး အားကြီးမှုကို ရှောင်ကြပါ၊ စစ်ယူနီဖောင်းကို ဝတ်လိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် ''ငါဟာ အရပ်သားမဟုတ်, စစ်သားတဲ့'' ဆိုတာ သတိထားလိုက်ပါ၊ ယူနီဖောင်းဝတ်ပြီး လမ်းသွားတဲ့အခါ ဘောင့်တောင့် တင်းတင်း သွားပါ၊ ယူနီဖောင်း ဝတ်ပြီးတော့ အိမ်ကြိုအိမ်ကြားမှာ ကြည့်မနေပါနှင့် ငါစစ်သားတဲ့ ဆိုတဲ့ မာနနှင့် အရပ်သူ အရပ်သားကို မစော်ကားပါနှင့်၊ ဘုန်းကြီးတို့ သင်္ကန်းဝတ်တစ်ပါး မတော်မတရား လုပ်နေတာကို မြင်လျှင် ''ဘုန်းကြီးတွေဟာ'' ''ဘုန်းကြီးတွေဟာ'' လို့ ဘုန်းကြီးကောင်းတွေပါ အကဲ့ရဲ့ခံရသလို ယူနီဖောင်းဝတ် စစ်သားတစ်ယောက် မကောင်းလျှင် အားလုံးပင် အကဲ့ရဲ့ခံရပါလိမ့်မယ်။

ပြီးတော့ ယူနီဖောင်းဝတ်ထားတဲ့ အခါမှာ စကားအပြောကိုလည်း ယဉ်ယဉ် ကျေးကျေး ပြောတတ်ဖို့ အလေ့လုပ်ပါ၊ စစ်သားဆိုလျှင် နဂိုက ကြောက်နေကြတဲ့သူတွေကို ထန်ထန် မာမာ ပြောလျှင် ကြောက်ရာက မကြည့်ချင်အောင် ရွံမုန်းလာမှာ စိုးရပါတယ်၊ ချိုချိုသာသာ ပြောလျှင်တော့ မုန်းမယ့်အစား အားကိုးချစ်ခင် လာပါလိမ့်မယ်၊ စိတ်ကလည်း ''ငါဟာ လူအများရဲ့ ကြောက်စရာ, ရွံမုန်းစရာ မဖြစ်စေဘဲ အားကိုးစရာ ဖြစ်စေရမယ်'' လို့ အမြဲ သတိထားကာ ဘယ်နေရာမဆို ကာယ်ဆယ်ဖို့ကိုသာ ရှေးရှုကြပါ။

ပြီးတော့ တချို့ စစ်သားများမှာ မိမိကို အားကိုးနေတဲ့ မိဘ သား မယားနဲ့ ဝေးကွာပြီး နေရပါလိမ့်မယ်၊ ထိုမိဘ သားမယားများကို ထောက်ပံ့ဖို့ တာဝန်ရှိလျှင်လည်း မှန်မှန် ထောက်ပံ့ကြပါ၊ ထောက်ပံ့နိုင်အောင်လည်း ချွေတာသုံးစွဲကြပါ၊ အထောက်အပံ့ မှန်မှန်ရတဲ့ မိဘများက သားကလေးကို ကျေးဇူးတင်ပြီး ''ငါ့သားကြီး ဘေးရန် ကင်းကွာ အသက်ရှည်ပါစေ'' လို့ အမြဲ ဆုတောင်း မေတ္တာ ပို့သကြပါလိမ့်မယ်၊ မိမိရဲ့ ဇနီးနှင့် သားသမီးကလေးများလည်း မိမိ၏ အထောက်အပံ့ကြောင့် မျက်နှာမငယ်ရဘဲ စိတ်ချမ်းသာစွာ နေနိုင်ကြပါလိမ့်မယ်၊ ဒီလိုမှ အထောက်အပံ့ မပေးနိုင်လျှင် အားလုံး မျက်နှာငယ်ပြီး ''ဘယ်သူဟာ စစ်ထဲလိုက်သွားလို့ သူ့ရဲ့ သားမယားတွေ တော်နေပါပကော'' လို့ ပြောစရာ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။

၃။ စစ်ဗိုလ်များ၏ နာယကဂုဏ်

မည်သည့်နေရာမှာမဆို အများ၏ ခေါင်းဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်ကို “နာယက” လို့ ခေါ်တယ်၊ စစ်တပ်အစိတ်အပိုင်းကို အုပ်ချုပ်သူက စ၍ ဗိုလ်ချုပ်အထိဟာ လက်အောက် ငယ်သားများရဲ့ နာယကချည်း ဖြစ်ကြတယ်၊ ထို နာယကများ၏ ဂုဏ်အင်္ဂါကို ကျမ်းစာတို့၌ ခြောက်မျိုး ပြထားတယ်။

(၁) ခမာ– သည်းခံခြင်း။
(၂) ဇာဂရိယ– နိုးနိုး ကြားကြား ရှိခြင်း။
(၃) ဥဋ္ဌာန – အသိဉာဏ်ပါသော ထကြွ လုံ့လ ဝီရိယ ရှိခြင်း။
(၄) သံဝိဘာဂ –ခွဲဝေပေးလေ့ ရှိခြင်း။
(၅) ဒယာ– သနား ညှာတာခြင်း။
(၆) ဣက္ခဏာ–ကြည့်ရှု စောင့်ရှောက်ခြင်း။

ခမာ။ ။ဗိုလ်လုပ်သူတိုင်း ငယ်သားများကို စောစောက တင်ကြို၍ အမှားမရှိရအောင် သတိပေးရမယ်၊ သတိပေးထားလျက် မတော်တဆ အမှားတွေ့လျှင် “မိမိလို အရည်အချင်း မရှိသေး၍ ငယ်သား ဖြစ်နေတာဘဲ” လို့ သဘောထားပြီး သည်းခံရမယ်၊ နောင် မမှားရအောင်လည်း ကြပ်တည်းစွာ သတိပေးရမယ်။

ဇာဂရိယ။ ။ဗိုလ်လုပ်သူဟာ အအိပ်ကြီးလို့ မတော်ဘူး နိုးနိုးကြားကြား ရှိစေရမယ်၊ ကိုယ်ကတော့ အအိပ်ကြီးပြီး ငယ်

သား တွေကိုတော့ မအိပ်မနေ ကြိုးစားစေလျှင် ငယ်သားများက မတရားဘူး ထင်လာမှာဘဲ။

ဥဋ္ဌာန။ ။ဆိုင်ရာကိစ္စ၌ နားလည်မှု ဉာဏ်ပညာနှင့် ထထ ကြွကြွ လုံ့လဝီရိယလည်း ရှိစေရမယ်၊ ဉာဏ်ပညာမရှိ လုံ့လဝီရိယ မရှိသော ခေါင်းဆောင်ကို ဘယ်ငယ်သားကမှ မလေးစားချင်ဘူး။

သံဝိဘာဂ။ ။အစား အဝတ်မှစ၍ ငယ်သားများကို ခွဲဝေပေးလေ့ ရှိရမယ်၊ ဗိုလ်ကတော့ ခမ်းခမ်းနားနား စားသောက်နေထိုင်ပြီး ငယ်သားတွေ အငတ်ငတ် အပြတ်ပြတ် ဖြစ်နေလျှင် ဘယ်နေရာမှ အဆင်မပြေနိုင်ဘူး။

ဒယာ။ ။ငယ်သားတွေ အပေါ်မှာ အကျိုးလိုလားသော မေတ္တာစိတ်နှင့် သနား ညှာတာသော ကရုဏာစိတ် အမြဲ ရှိဖို့ လိုတယ်၊ ခေါင်းဆောင်က မေတ္တာရှိမှန်း သနား ညှာတာမှန်း သိမှ ခေါင်းဆောင်ရဲ့ အမိန့်ကို လွယ်လွယ်ကူကူ လိုက်နာနိုင်တယ်၊ မသနား မညှာတာဘူးထင်လျှင် အမိန့်ကို နာခံချင်မယ် မဟုတ်ပေဘူး။

ဣက္ခဏာ။ ။ငယ်သားတွေ အပေါ်မှာ မကျန်းမာတဲ့အခါ ဖြစ်စေ, တစ်စုံတစ်ခု အခက်အခဲ ကြုံတဲ့အခါဖြစ်စေ ကြည့်ရှု စောင့်ရှောက်ရမယ်၊ ဒီလိုမှ စောင့်ရှောက်ပေါ် မရလျှင် ခေါင်းဆောင်ကို လေးစားချင်မယ် မဟုတ်ဘူး၊ မေတ္တာ ကရုဏာဖြင့် အရာရာ စောင့်ရှောက်မှန်းသိလျှင် ခေါင်းဆောင်ရဲ့ တာဝန်ကို အသက်ပေးပြီး ထမ်းဆောင်ချင်စိတ် ပေါ်လာကြပါလိမ့်မယ်၊

ဒါ့ကြောင့် ငယ်သားများ၏ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်ကြတဲ့ စစ်ဗိုလ်အားလုံး မိမိကိုယ်ကို နာယကဂုဏ် ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံအောင် သတိထားစေချင်တယ်။

၄။ သီဟာစစ်သူကြီးအကြောင်း

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ လက်ထက်တော်က ဝေသာလီပြည်မှာ သီဟစစ်သူကြီး ဆိုတာ လိစ္ဆဝီမင်းအပေါင်းတို့ရဲ့ စစ်သူကြီး ဖြစ်တယ်၊ နဂိုကလည်း လိစ္ဆဝီမင်းသား တစ်ပါးပါဘဲ၊ သူဟာ ပထမတုန်းက နိဂဏ္ဌ ဆရာကြီးကို ကိုးကွယ်တယ်၊ နောက်မှ အစည်းအဝေး တစ်ခုမှာ လိစ္ဆဝီမင်းအများ ပြောနေတဲ့ ဗုဒ္ဓရဲ့ ဂုဏ်တော်များကို ကြားရလို့ ဗုဒ္ဓအထံ သွားချင်စိတ် ပေါ်လာတယ်၊ သို့သော် ဗုဒ္ဓအထံ သွားလိုကြောင်းကို နိဂဏ္ဌ ဆရာကြီးအား ပန်ကြားတဲ့ အခါ ဆရာကြီးက ဝါဒချင်း မတူသဖြင့် မသွားသင့်ဘူးဟု တားမြစ်သောကြောင့် သွားဖို့အစီအစဉ် ပျက်သွားတယ်၊ ဒုတိယ အကြိမ် ဂုဏ်တော်များကို ကြားလို့ သွားဖို့ ခွင့်တောင်းတော့လည်း ပျက်ပြန်တာဘဲ။

တတိယအကြိမ်ကျတော့ ဆရာကြီးထံ ခွင့်မပန်တော့ဘဲ တစ်မြို့လုံးကို ကြွေးကြော်ပြီးမှ ရထားငါးရာ ခြံရံလျက် ဗုဒ္ဓအထံ သွားလေရာ တရားစကားကို ကြားနာအပြီးမှာ သောတာပန် ဖြစ်သွားတယ်၊ ဒီလို သောတာပန်ဖြစ်ပေမယ့် စစ်သူကြီးဟာ စစ်သူကြီး ဘဝနဲ့ဘဲ တရားသောနည်းလမ်းဖြင့် တိုင်းပြည်တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နေပါတယ်။

အဲဒီ သီဟစစ်သူကြီး အကြောင်းနှင့်စပ်ပြီး ဒီလို စစ်တပ်တွေကို ရှေးရှေးတုန်းက သောတာပန် ဗိုလ်ချုပ်တွေပင် အုပ်ချုပ်နေကြဘူးတယ်လို့ သင်ခန်းစာယူပြီး ယခုအခါ ဗိုလ်များလည်း (ကြမ်းသင့်တဲ့နေရာမှာ ကြမ်းပေမယ်လို့) အမြဲအားဖြင့်တော့ နူးညံ့နိုင်သမျှ နူးညံ့ကြပါလို့ သတိပေးလိုတယ်။

ကိုင်း … ကိုင်း… ဘုန်းကြီး ဟောပြောလိုတဲ့ အကြောင်းအရာများ အတော် ပြည့်စုံသွားပြီ၊ "ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်၏ အဓိကဌာနမှာ သာသနာတော်နှင့် စစ်တပ်ပင် ဖြစ်သည်" ဟု ဘုန်းကြီး စဉ်းစားသလို အမောင်တို့ ရဲဘော် တပည့်များလည်း စဉ်းစားကြပြီးလျှင် စစ်တပ်ကြောင့် နိုင်ငံတော်ခန့်ညား၍ သာသနာကြောင့် တိုင်းသူပြည်သားတို့ အသိဉာဏ် တိုးပွားအောင် အသီးသီး ကြိုးစားကြရာဝယ် "ကိုင်းကို ကျွန်းမှီ၊ ကျွန်းကို ကိုင်းမှီ" ဆိုသည့်အလား အချင်းချင်း အားထားလျက် ကြိုးစားကြရလိမ့်မယ်၊ ဒါ့ကြောင့် ဒုဋ္ဌဂါမဏိ အဘယမင်းဟာ "မိမိချမ်းသာဖို့ ကြိုးစားနေတာမဟုတ်ပါ၊ သာသနာကို တည်တံ့အောင် ထားနိုင်ဖို့ ကြိုးစားခြင်း ဖြစ်ပါတယ်" ဟု သစ္စာပြုသလို အမောင်တို့လည်း "တိုင်းပြည်နှင့် သာသနာ ခိုင်မြဲအောင် ငါတို့ ကြိုးစားခြင်း ဖြစ်ပါတယ်"လို့ သစ္စာပြုကာ တိုင်းပြည်အကျိုး သာသနာအကျိုးကို ထမ်းဆောင်နိုင်သော သားကောင်းရတနာတွေ ဖြစ်နိုင်ကြပါစေသတည်း။

(စစ်တပ်အသံ) သာဓု…သာဓု…သာဓု…။

ဗလိနတ်စာ မေးခွန်း

စစ်သားအမေးနှင့် ဆရာတော်အဖြေ

တရားပြီးဆုံးသည့်အခါ ပရိသတ်ထဲမှ မေးခွန်းများ မေးကြ၏၊ ထိုမေးခွန်းများတွင် ထိုအချိန် ရန်ကုန်မှာ ဗလိနတ်စာ ကျွေးမှုနှင့် စပ်၍ အရပ်ထဲ၌ အငြင်းအခုံများလျက် ပညာရှိ လူတို့အထံ အတန်တန်မေးဖူးသော မေးခွန်းတစ်ရပ်လည်း ပါဝင်နေရာ အမှန်အားဖြင့် အငြင်းဖြစ်ပွားပြီးသော ထိုမေးခွန်းမျိုးကို မဖြေလိုပါ၊ သို့ရာတွင် စစ်သည်တော် တပ်သားတို့ အမြင်မှန် ရကြပါစေ ဟု သဘောထား၍ ဖြေခဲ့ရပါတော့သည်။

အမေး။ ။ သားစိမ်း ငါးစိမ်းများဖြင့် နတ်များကို ရည်စူး၍ ကျွေးသော " ဗလိနတ်စာ " ကျွေးခြင်းကို ကျမ်းစာမှာ ဘယ်လိုဆိုပါသလဲ။

အဖြေ။ ။ကျမ်းစာမှာ "ဒေဝတာဗလိ–နတ်များကို ပူဇော်ပသခြင်း" ဆိုတာ လာတယ်၊ ပူဇော်ပသမှုကလည်း အမျိုးမျိုး ရှိတယ်၊ ကေနိပါတ် ကုဏ္ဍကပူဝဇာတ်မှာ နတ်တို့ကို ခဲဖွယ်ဘောဇဉ် (စားဖွယ် သောက်ဖွယ် မုန့်စသည်တို့ဖြင့် ပူဇော်ကြကြောင်းကို တွေ့ရတယ်၊ အဲဒီ ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ထဲမှ အဆီဩဇာကို နတ်များက ထုတ်ပြီး စားတယ်လို့ ဆိုတယ်။

ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုတဲ့အခါ နတ်များကို အမျှဝေဖို့ရန် ဘုရားရှင် တိုက်တွန်းတော်မူတာလည်း ရှိတယ်၊ အဲဒီလို အမျှဝေတာလည်း နတ်များကို ပူဇော်ရာ ရောက်တာဘဲ၊ ဒီလို အမျှဝေ ပူဇော်ပသတဲ့အတွက် သူတို့က စောင့်ရှောက်နိုင်သလောက်တော့ စောင့်

ရှောက် ကြမှာပေါ့၊ တော ကြီး ရွာကြီးများ၌ "ရွာတောရှင်" လို့ ခေါ်တဲ့ အရှင်ကြီး နတ်ကြီးများ ရှိပုံရတယ်၊ ထိုနတ်ကြီးများကို ရွာလုံး နယ်လုံးက အားကိုးကြ, ပူဇော်ပသကြတယ်၊ လူတွေက ကောင်းနေတဲ့အခါ ဘီလူး သရဲစသော ဘေးရန်တို့ကို ထိုနတ်ကြီးများက ကာကွယ်ပေးကြဟန်တူတယ်၊ လူတွေက မတရားလွန်းလျှင်တော့ ကာကွယ်ပုံ မရဘူး၊ ကျမ်းစာထဲမှာ သားစိမ်း ငါးစိမ်းများနှင့် နတ်တင်တာ ပူဇော်ပသတာတော့ မတွေ့ရဘူး၊ သားစိမ်း ငါးစိမ်းရဲ့ အဆီဩဇာကိုဖြစ်စေ, သားစိမ်း ငါးစိမ်းအသားကို ဖြစ်စေ စားတဲ့သူဟာ နတ်ဟုတ်ချင်မှ ဟုတ်မှာပါ၊ နတ်ဖြစ်လျှင်လည်း အလွန်ကြမ်းတမ်းတဲ့ နတ်ဘီလူးမျိုးသာ ဖြစ်စရာ ရှိတယ်၊ နတ်ကောင်း နတ်မြတ်တော့ မဟုတ်နိုင်ပါဘူး။

ဘာဘဲ ဖြစ်ဖြစ်လေ စားသောက်ဖွယ်တွေကို ပူဇော်ရတဲ့ နတ်အားလုံးဘဲ အထက်ဘုံတွေမှာနေတဲ့ နတ်များ မဟုတ်ပါဘူး၊ လူ့ပြည်မှာ သစ်ပင်စသည်၌ နေရတဲ့ ဘုမ္မဇိုဝ်း, ရုက္ခဇိုဝ်းနတ်မျိုးသာ ဖြစ်ပါတယ်၊ အဲဒီနတ်များလည်း ပူဇော်ပသလျှင် ကောင်းကျိုးပေးနိုင်မှုထက် မိရိုးဖလာ ပသနေကျကို မပသလျှင် မကောင်းကျိုး ပေးတတ်တာက များဟန်တူပါတယ်၊ မိဘရိုးရာကစ၍ မကိုးကွယ်တဲ့ သူများနှင့် မိမိလက်ထက်ကျမှ ကိုးကွယ်မှုကို ဂရုမစိုက်သော လူကြမ်းများကိုတော့ မကောင်းကျိုးလည်း မပေးတော့ပါဘူး။

ဘုန်းကြီးသဘောကတော့ နတ်ကောင်းများကို လူတွေအချင်းချင်း မေတ္တာထားသလို ရောက်လေရာ အရပ်၌ မေတ္တာပို့ပြီး ကုသိုလ်ပြုတဲ့အခါ အမျှဝေတာဘဲ သဘောကျပါတယ်၊ မိမိရဲ့

စာဖွယ် သောက်ဖွယ်များ ပသာတာကိုလည်း မတားမြစ်လိုပါဘူး၊ နတ်များက သဘောကျမှာဘဲ၊ ရောက်လေရာ အရပ်မှာ ပူဇော်ပသ မေတ္တာပို့တဲ့အတွက် စောင့်ရှောက်နိုင်သမျှတော့ စောင့်ရှောက်ကြပါလိမ့်မယ်၊ သို့သော် တကယ့်အရေးကြီးတဲ့ ကိစ္စမှာတော့ နတ်တွေ မကယ်နိုင်ဘူးဆိုတာကို သိရအောင် ကာလိင်္ဂမင်းနှင့် အဿကမင်းတို့ စစ်တိုက်ခန်းကို ပြောပြမယ်။

မင်း ၂-ပါး စစ်တိုက်ရာဝယ် နတ် မကယ်နိုင်ပုံ

ကာလိင်္ဂမင်းနှင့် အဿကမင်းတို့ စစ်တိုက်ဖို့ စောင့်နေတဲ့ နေရာအနီးမှာ ဘုန်းကြီးတို့ ဘုရားအလောင်းတော်ကြီးလည်း ရသေ့ဘဝနဲ့ တရားအားထုတ်နေတယ်၊ သူတော်ကောင်း ရသေ့ထံ သိကြားမင်းလည်း မကြာခဏ တရားနာ ရောက်တယ်၊ ထိုအခါ ကာလိင်္ဂမင်းက သာမန်လူတစ်ယောက် အနေအထားဖြင့် ရသေ့ထံ သွားပြီး ရင်းရင်းနှီးနှီး စကားစမြည်ပြောယင်း မင်းနှစ်ပါး စစ်တိုက်လျှင် ဘယ်သူက နိုင်စရာရှိပါသလဲလို့ မေးတယ်၊ ရသေ့က "ငါမသိဘူး၊ ငါ့ဆီကို သိကြားမင်း လာလေ့ရှိတယ်၊ သူ့ကို မေးပြီးမှ ပြောမယ်၊ နက်ဖြန် လာခဲ့"လို့ မှာလိုက်တယ်။

သိကြားမင်းလာတဲ့အခါ မေးတော့ "ကာလိင်္ဂမင်းဘက်က နိုင်ပါလိမ့်မယ်၊ ရှေ့ပြေးနိမိတ်တွေက ထင်ရှားနေပါတယ်၊ ကာလိင်္ဂမင်းရဲ့ အစောင့်အရှောက်နတ်က တစ်ကိုယ်လုံး ဖြူသော နွားလား ဥသဘာယောင် ဆောင်ပြီး၊ အဿကမင်းရဲ့ အစောင့်အရှောက်နတ်က မည်းနက်သော နွားလား ဥသဘာယောင် ဆောင်ပြီး စစ်ထိုးကြပါလိမ့်မယ်၊ ထိုအခါ ကာလိင်္ဂမင်းရဲ့ နတ်ဘက်ကဘဲ နိုင်ပါ

လိမ့်မယ်၊ ထိုနိုင်တဲ့နတ်ရဲ့ မင်းဘက်ကလည်း နိုင်ပါလိမ့်မယ်" လို့ သိကြားမင်းက ပျောက်သွားတယ်။

နက်ဖြန် ထိုလူလာတော့ ကာလိင်္ဂမင်းက နိုင်လိမ့်မယ်ဆိုတာကို ပြောလိုက်လျှင်ဘဲ ဝမ်းသာအားရဖြစ်ပြီး ပြန်သွားတယ်၊ ရှေ့ပြေးနိမိတ်က ဘယ်လိုတွေ့ရပါသလဲလို့ မမေးတော့ဘူး၊ ဒီသတင်းဟာ စစ်တပ်အတွင်း ပျံ့နှံ့သွားလို့ အဿကမင်းဘက်ကလည်း ကြားသွားတယ်၊ ဒါနဲ့ အဿကမင်း စိတ်ပျက်နေကြောင်းကို အရှင်သာရိပုတ္တရာအလောင်းဖြစ်တဲ့ နန္ဒိသေနစစ်သူကြီးက ရသေ့ဟောလိုက်ပုံနှင့်တကွ ကြားသိရသော ရသေ့ထံ သွားပြန်တယ်၊ ရသေ့ကလည်း "ကာလိင်္ဂမင်းက နိုင်လိမ့်မည်"လို့ဘဲ ပြောတယ်၊ "ရှေ့ပြေးနိမိတ်ကို ဘယ်လိုမြင်ရပါသလဲ" လို့ မေးတော့ အစောင့်အရှောက်နတ်များ ပါဝင်တိုက်ခိုက်မယ့် အကြောင်းကို ပြောလိုက်တယ်။

နန္ဒိသေနစစ်သူကြီးဟာ "ကောင်းပြီ"ဆိုတဲ့ သဘောနဲ့ ပြန်လာပြီး သူ့ရဲကောင်းတစ်ထောင်ကို တောင်ထိပ်ပေါ် ခေါ်သွားတယ်၊ အမောင်တို့ "မင်းတရားအတွက် အသက်ကို စွန့်ဝံ့ကြရဲ့လား" "စွန့်ဝံ့ကြပါတယ်" "စွန့်ဝံ့လျှင် တောင်ထိပ်မှ ခုန်ချကြ" လို့ ပြောတော့ အားလုံးက ခုန်ချမယ်လို့ လုပ်ကြတယ်၊ ဒီအခါမှာ "စစ်တိုက်တဲ့ အခါမှာသာ နောက်မဆုတ်တမ်း ကြိုးစားကြပါ"လို့ တိုက်တွန်း၍ ပြန်ဆင်းလာခဲ့တယ်။

ကာလိင်္ဂမင်းရဲ့ စစ်တပ်ကတော့ ငါတို့ ဧကန်နိုင်မှာဘဲဆိုတဲ့ သဘောနဲ့ ပေါ့ပေါ့ဆဆ နေကြတယ်၊ နောက် စစ်တိုက်ခါနီးမှာ ရှင်ဘုရင်နှစ်ပါးမြင်းစီးပြီးထွက်လာလျှင်ဘဲ နတ်နှစ်ယောက်လည်း

စစ်ဘိုက်မယ့်ပုံဟန်ဖြင့် ရွေကမ ါလာကြဘယ်၊ အဲဒီ နတ်နှစ်ယောက် ကို မင်းနှစ်ပါးသာ မြင်ဘယ်၊ အဿကမင်းရဲ့ နတ်က ကြောက် နေပုံရသတဲ့။

ထိုအခါ စစ်သူကြီးက အဿကမင်းကို "ဘာများ ထူးထူး ဆန်းဆန်း မြင်ပါသတုန်း" လို့ တိုးတိုးမေးတယ်၊ "နတ် ၂- ယောက် စစ်တိုက်မယ်လို့ ဟန်ပြင်နေတာ မြင်တယ်, တို့ဘက် နတ် က ကြောက်ရွံ့နေတယ်" လို့ ပြောတယ်၊ "အရှင်မင်းမြတ်.... သူ့ ဘက်က နတ်ကိုသာ အရှင်မင်းမြတ်က ပစ်ခတ်ပါ၊ ကျွန်တော်တို့ သူ့ရဲကောင်းစစ်ထောင်ကလည်း အရှင်မင်းမြတ်ပစ်တဲ့ နေရာကိုဘဲ ဝိုင်းပြီး ပစ်ပါမယ်" လို့ ပြောတော့ ကောင်းပြီဆိုပြီး ကာလိင် မင်းရဲ့ နတ်ကိုချည်း ဝိုင်းချလိုက်ကြတာ နတ်ဟာ အဲဒီနေရာမှာ ပွဲချင်းပြီးတာဘဲ၊ ကေနန် နိုင်မယ်ဆိုတဲ့ ရှင်ဘုရင်လည်း ပြေးရ ရှာရော။

အဲဒီလို သိကြားမင်းကိုယ်တိုင် ကေနန် နိုင်မယ်လို့ ဟောထား ပေမယ့် လုံ့လဝီရိယမရှိတော့ ရှုံးရတယ်၊ ကေနန်ရှုံးမယ်ဆိုတဲ့ ဘက် ကလည်း လုံ့လဝီရိယနှင့် အကြံကောင်းတော့ နိုင်တာဘဲ၊ ဒါ ကြောင့် တကယ့်အရေးမှာ နတ်မကယ်နိုင်ဘူးဆိုတာကို နားလည် ပြီး မိမိရဲ့ အကြံဉာဏ်နှင့် ကောင်းသော လုံ့လဝီရိယဟာ နတ် ထက်ပင် အားကိုးလောက်ပါတယ်ဆိုတဲ့ သင်ခန်းစာတစ်ရပ်ကို မှတ်သားကြပါ။

ဗလိနတ်စာ ပေးခွန်း အဖြေ ပြီး၏။

စစ်တပ်တရားတော် ပြီးပြီ။